

Kolumbán Sándor

Kötött mássalhangzó párosok

a magyar nyelv önvédelmi pillérei

Egy rendkívüli új nyelvi, szószerkezeti felfedezés

a finnugor elméletet ripityára szétzúzó pöröly!

Valami, ami ősidők óta létező, de mégis

rendkívülien új,

ami könnyen felismerhetővé teszi az idegen nyelvekbe elszármazott ősmag-nyelvi kifejezéseinket,
mert minden szó eredete visszavezethető az ősmag(yar)-nyelvre!

"... a nyelvhelyesség ügye nem nyelvészeti szakkérdés, hanem közügy, mindnyájunk ügye." Kodály Zoltán,
1974, Visszatekintés.

**Székelyudvarhely
2010**

Jelentéshordozó ősnyelv azonosítók, melyek meghatározóak lehetnek az idegen nyelvekbe átszármazott magyar nyelvi gyökök felismerésében.

Ezek megtalálhatóak az idegen nyelvek tőlünk kölcsönzött szavaiban is, de csak a magyar nyelvben bonthatók.

Gyökyszavak alkotói is, értelmes gyökyszavak alaphangjai, ebben kizárólag a magyar nyelvre jellemzőek. Eredetüket nem lehet más nyelvbe belemagyarázni!

A kötött mássalhangzó párosok jelenlétükkel bizonyítják azon idegen kifejezések ősmag-nyelvi eredetét.

Nem lehet többé szláv, germán, török, görög, latin, finnugor és más eredetűnek hazudni azokat a nagyszámú szavainkat, melyek azokba a nyelvekbe szakadtak, ott eltorzultak, de tősgyökeres magyar kifejezéseinkhez ma is hasonlítanak, melyekből azok a nyelvek felépültek, s melyekre a finnugristák eddig ráfogták, hogy onnan kölcsönöztük!

Nem mi kölcsönöztünk, hanem az ő nyelvük épült az ősmag-nyelvből, és teljesen szétesnének, összeomlanának annak jelenléte nélkül.

A kötött mássalhangzó párosok tagadása olyan, mintha a napot akarná eltakarni valaki

Valami új!

Képzeljük el, hogy nagytekintélyű, ismert, neves szakemberek útépítésbe fognak, mely hatalmas őserdőn vezetne át. Megtervezik az útvonalat, hidakat, stb., s elindulnak kijelölni a nyomvonalat, de a sok okoskodó, akik egymást véleményét sem tűrik, elvétí az irányt, rosszirányba mennek, nem a világosság, a tisztás felé, ki az erdőből, hanem egyre beljebb a sűrűje felé haladnak, elvéttve a célt.

És ekkor jön egy jelentéktelen kis senki, akit sosem kérdeztek meg addig, nem volt illetékes, de aki rájön, hogy rossz az irány, hogy vissza kell menni, és teljesen más irányba kell haladni.

Azok a nagytekintélyű szakemberek ferdén néznek rá erre a vészmadárra, valószínűleg nem ismerik be elsősre hibáikat, az eltévesztett irányt, a sok kárba vesztett munkát, egymás után hozzák fel érveiket álláspontjuk megvédésére, de végül a tények döntenek: vissza kell vonni a becsmérő szavakat, be kell ismerni a hibákat, és az eredeti indulási kezdőponttól kell előlről kezdeni mindent.

A nyelvkutatásban is nagyon furcsa helyzet áll most elő. Itt is jön egy kis senki az ismeretlenségből, és nem azt mondja, hogy minden eddigi nyelvkutatási munka hiábavaló volt, de azt, hogy ez idáig teljesen rosszirányba haladtak, sötétben tapogatózás folyt.

Meglehet, hogy döbbenetet kiváltó, nagyképű kijelentésnek tűnő, de évszázados, szándékosan félreterelt „**kutatási eredmények**” kerülhetnek szemétkosárba, mivel a magyar nyelv örök idők óta létező, ám csak most felfedezett védőelemei teljesen más irányt mutatnak a nyelvek kialakulásának ősidők óta végbemenő folyamatában. Ez okon előrelátható, hogy ezt a földrengésszerű felfedezést teljes elhallgatás övezi a mai hatalom által támogatott nyelvész szakma részéről. De indíthatnak ellene eszeveszett támadást is, hiszen ha komolyan veszik, alkalmazzák a kutatás terén, akkor egyetemi tanszékek válhatnak fölöslegessé, kutatási „táppénzekből” eshetnek el sokan, és ez érzékenyen érinti azokat, akik hamis nyelveredet elméletek pátyolgatásából élnek. Nem mellesleg a magyar nyelvet, nemzetet több évszázada lejáratni akaró irányzat „háttéri urai” érezhetik veszni a talajt talpuk alól. Mert mi minden történik, ha beigazolódik, hogy a magyar nyelv a világ összes nyelveinek anyja?!

Ám Kelet-Európában nem divat az álláspontok egyszerű feladása, ha az egész rendszerről ki is derül, hogy tarthatatlan, és tartógerince összeomlik. Sőt, csak azért sem! A politikában, ha egy párt győz a választáson, történjen akármi is a ciklus alatt, bármilyen baromi nagy hiba, a kormány nem mond le, mert nyavalya rontaná ki, ha a csalással megragadott hatalmat ki kellene adnia kezéből. Tíz körömmel kapaszkodik a feneke alatt levő hatalmi székbe, csak le ne csússzon róla. Erre az utóbbi évek magyar belpolitikai eseményei a bizonyíték.

Ugyanígy a nyelvészetben. A finnek már régóta újraírták történelmüket, törölték a finn-magyar rokonságot, de az MTA még most is görcsösen kapaszkodik a finnek bokájába. Kell nekik **a finnugor elmélet hatalmi szóval való fenntartása**. Létérdek! És mert ez a parancs a világ urai részéről, akiknek nagyon fontos, hogy a magyar nyelv és nemzet leértékelt, elnyomott, sárba taposott legyen.

A kis senki említett felfedezése sem fog kiváltani egetverő dübörgést, nem hoz változást, továbbra is a finnugor elmélet lesz a mérvadó. Fejüket a homokba dugva hirdetik tovább a bizonyíthatatlan süketológiát, annak ellenére, hogy csúszik ki a talaj a lábuk alól.

De a nyelv alkotója által megtervezett védőelemek, a **kötött mássalhangzó párosok** ott vannak mindenhol kiírthatatlanul, kitörölhetetlenül a világ nyelveiben, és minden e megváltozhatatlan tény ellen irányuló kapálózás, küszködés, prüszkölés teljesen fölösleges, és eredménytelen!

Olyan ez, mintha a napot akarná eltakarni valaki.

Valójában a turkológia, altajisztika és minden, amit ezek nyelvileg magukba foglalnak, a továbbiakban csak úgy fogadható el, hogy innen oda, vagyis **az ősmag(yar)-nyelvből az utódnyelvekbe való nyelvi átszarmazás érvényes**, és nem az eddig hirdetett onnan-ide irány. A nyelvekben azért van hasonlóság, mert azok is **az anya-ősnyelvből, ősmag-nyelvből származóak**, és magukon viselik anyjuk vonásait. A többi fölösleges, okoskodó, egyéni feltűnést kereső ripacszkodás, és az összes elvetendő úgy, ahogy van.

Nagyon kemény szavak ezek, de ez a valóság. A tévelygés, az okoskodás eddigi kanyargós, sehová nem vezető útjáról vissza kell térni, és ráállni az egyenes kutatási útra.

A csodás titkok mélységeinek világa

A magyar nyelv igazi eredetét komolyan kutató nyelvészek munkáit olvasva, és az olvasottak nyomán áttekintve azokat a belátható nyelvi mélységeket, ahová ők eljutottak, úgy érzem, hogy azokhoz nincs mit hozzátenni, ők már mindent elmondtak a magyar nyelvről. Oly kutatók ők, akikhez mérve a magam kicsinységét, még jobban összetöpörödöm, és tisztelettel olvasom komoly fejtegetéseiket....

Ám mégsem hagy békén valami, és magam is próbálom kutatni. Egyszerűen csak azért, mert szeretem. Mert nagyon szeretem édes anyanyelvemet. Olyan ez, mint a kisgyerek simogatása az édesanyai arcon. A szeretet belülről jövő ösztöni készítése.

És így, a magam értelmi homályában tovább elmélkedve a beszédhangokon, tartalmukat, mondandójukat vizsgálva, fölöttük gondolkodva, lassan az én elmémben is kezd derengeni a fény egyre erősödve. Majd –, mint egy kitáruló ajtó résén – valami oly titokzatos tér felé nyílik kilátás számomra, melyről addig nem olvastam, de soha nem is áldodtam. Lassan betekintést nyerek a hangok világának tárházába.

Belépek. Lassan haladva a hangok rejtélyes birodalmában, minden lépésnél húrok pendültek meg, minden hangnak külön-külön húrja van A-tól Zs-ig, Nyílt, bolondos, cincogó, csattanó, derűsen kedves, édes,... lágy, ... ropogós és tovább végig. Aztán, mintha egy fény gyúlna ki, felzendül a hangok zenéjének összhangzata! És mélyen a hangokba merülés eredményeként egy bizonyos idő után beleélő, elzsongító lelki borzongással megérzem, felfogom, megértem a magyar nyelvi prózai beszédünk zeneiségét, dallamát, gyönyörű muzsikáját. A hangokét, melyek aztán összeállnak gyökökké, szavakká, beszéddé.

Valami ilyent érezhetett *Kosztolányi Dezső*, amikor ezt írta:

„Az a tény hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható. Nem külsőséges valami, mint a kabátom, még olyan sem, mint a testem. Fontosabb annál is, hogy magas vagyok-e vagy alacsony, erős-e vagy gyönge. Mélyen bennem van, a vérem csöppjeiben, idegeim dúcában, metafizikai rejtélyként. Ebben az egyedül való életben csak így nyilatkozhatom meg igazán. Naponta sokszor gondolok erre. Épp annyiszor, mint arra, hogy születtem, élek és meghalok.” (kiem. K.S.)

És kiderül, hogy bármennyire is belemélyülnek a nyelvészek a kutatásba, nem tudnak végére érni a nyelvi titkok feltárásának, mert oly sok csodálatos rejtély van nyelvünk birodalmában, hogy a kutatások sora talán egy soha le nem záruló vég nélküli végtelen.

Ez azért van így, mert ez a nyelv őrizi gyökeiben az embert érő külső behatások által kiváltott, és azokra visszahatásként belső ösztöni készítésre kibocsátott érzelmi hangokat, ősgyököket. Ezeket vizsgálva belelátunk a kezdetektől azon emberek gazdag érzelmvilágába, akik a nyelv több évezredes fejlődése folyamán mindig hozzáadtak valamit belső énjükből ahhoz.

A lelkükből felszakadó ösztöni ősgyökök szavakká összeállt kifejezéseiben benne foglaltatik: hitük, reményük, vágyaik, álmaik, érzelmeik, szerelmeik, örömeik, fájdalmaik, siralmaik, rettegéseik, és minden, ami az emberi lélekből feltörő érzelmi viharból szavakká alakulhat.

Fogalmak meghatározása, használati tárgyak nevében, azok keletkezésére, használatukra való hivatkozás a legtömörebb alakban, megtörtént események hajszálpontos megnevezése, földrajzi nevekben a jellemzők tömörített leírása, szavak keletkezésének körülményei, időbeni sorrendje, története, az ősnyelvet beszélőktől elváló népek jellemzőire való utalás stb. stb. Ezekről külön tanulmányban kell beszámolni.

Bizonyosak lehetünk abban, hogy kifejezéseiben valót megjelenítő, a legparányibb rezdülést is hűen, képzeletkeltően érzékeltető, leíró, tiszta, őszinte maradt e nyelv mind a mai napig.

Az emberi beszédhangokból összeálló ősgyökök által épp oly pontosan kifejezhető a pillanatnyi belső lelki-érzelmi hatás, mint az érzelmi hullámmozgás az arc rezdüléseivel, vagy a zenei hangokkal. Mindig külön más-más húrok pendülnek meg a hanglétrán, s az érzelmi töltet milyenségét a hangerő, hangszín, hangsebesség jelzi az A, Á, B, C... stb. beszédhangokkal? Erről bővebben alább, a hangoknál.

A hamisítók –, mivel a nyelvbe nem tudtak belekotorni – a hevenyészve összefércelt finnugor eredetelméletükkel próbálták bemázolni. A mai hivatalos magyarnyelv eredetkutatás épp oly szennyes, mint a napi politika. Tele van lépten-nyomon, könnyen tetten érhető – káposztalevél-szerűen egymásra borogatott – hazugságokkal.

A minden hétre kijutó nyelvműveléssel foglalkozó televíziós műsorokban sokszor hallani, vagy a mai menő nyelvészek munkáiban olvasni, hogy ezt a szót innen, azt a szót onnan, amazt amonnan vettük át. Szerintük minden szavunk idegen.

Álláspontjukat nem lehet mással magyarázni, mint anyagi vonzatú szakmai érvényesülési szándékkal. S ez annak ellenére, hogy sokan az ilyen nyelvészek közül érzik, hogy az Akadémia által mesterséges lélegeztetően tartott, bizonyíthatatlan eredetelmélet támogatásával, szembenemnek a saját titkolt meggyőződésükkel. Ez megélhetési nyelvészettnek nevezhető, ami elrugaskodik a való igazságtól.

Sem a finnugor, sem más nyelvi kötődés nem tagadható, mert azok is az ősmag(yar)-nyelvből leágazott utódnyelv.

Ennyi.

Azonban vannak e nyelvészek közt a hatalom dicséretére vágyó, dörzsölt szerencsevadászok is nem kevesen. S mily okosak, mily boldogok ezek a magyartalan lelkűek, amint a bölcsesség fenséges magaslatai vélt kivételezett megáldottjainak magasröptű élvezetével előtárlják nagy-nagy felfedezésüket nekünk, a bámész, szájtáti hozzá nem értőknek.

Jólfizetett, hatalmi moslékkal hizlalt, kövéren tartott bértudósok ezek. Nem mellesleg megvan a kényelmes állás, s esetleg egy magyar nyelvbecsmérlésből összehozott zöldövezeti kertes házikó is, úszómedencével, kicsiny golfpályával stb. Hát mi kell még?!

Talán a tudás is jól fogna, van is, de nem jó irányba használják. Minek, hiszen így is nagyszerűen megy. Van hiteles, alkalmasságot és végzettséget igazoló papír. Nagyon jó a tudománytalan, magyartalan finnugor elmélet támogatójának lenni, és kifizetődő a magyar nyelv felszíni értékelésbe bujtatott becsmérlése magas fokon!

Hogy az őszinte nyelvművelőknek nem tetszik? S akkor mi van?

Íme a mai hivatalos nyelvészek képzelt „őszödi beszéde”:

Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél évszázadot. Teljesen világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz. Annyival vagyunk túl a nyelveredet-hamisítás lehetőségein, hogy mi azt nem tudtuk korábban elképzelni, hogy ezt a magyar nép nyakába tudjuk varrni. És közben egyébként nem csináltunk semmit. Semmit. Nem tudtok mondani olyan jelentős nyelvi kutatási megvalósítást, amire büszkék lehetünk azon túl, hogy a minden nyelvből való szóösszelepkező elméletének fortyogó üstjében a sz@rt kavargatjuk, és főzzük benne a fennen lobogtatott alkalmassági papírjainkat. Ha egyszer el kell számolni a nemzetnek, hogy mit csináltunk másfél évszázad alatt, akkor mit mondunk?

Bizony, ez a való!

A magyar nyelv fejlődésében a tudósoknak vajmi kevés érdemük van. E nyelv a nép ajkán élt, fejlődött, csiszolódott, terebélyesedett évezredek át. Nem volt hivatalos államnyelv, így nem mocskolt bele politikusok ocsmány, mosdatlan szája. (Kb. 160 éve, mióta hivatalos nyelv lett, csak a szutykot hordják rá ezek.) Legfeljebb a költők csiszolták, vigyázva csillogó értékeire, megőrizve azokat az utókornak. Teljes összetettségében, az igezők, a ragozás értelemváltató, bokrosító hatása általi sokszínűségével, csodálatos gördülékenységével, rendkívül tömör kifejezőerejével is egyszerű maradt, és kifejezéseiben megőrizte az ősgyökök lényegre tapintó, életszerű, őstöni kifejező erejét. Évezredek során sértetlenül, karcolásmentesen kiállta az idők viharait, megóvta eredeti, isteni, ősnyelvi jellegzetességeit, és bár a mesterséges beavatkozás megpróbálta lekaparni szüzi hamvasságát, nemes patinabevonatát, ez szerencsére nem sikerült, mert a nyelv beépített önvédelmi rendszere nem engedte meg.

Milyen a magyar nyelv önvédelmi rendszere?

A magyar nyelvbe komoly **védelem**ek vannak beletáplálva „gyárilag”. E nyelvi önvédelem **három pilléren** nyugszik. E **három pillér** egyike a **beszédhangok mély értelme**, mely csak magyar nyelven magyarázható, a **gyökrendszer**, mely már nagyon régtől ismert, és a **kötött mássalhangzó párosok**. Ez utóbbi eddig nem észlelt jelenség, senki nem figyelt föl rá, habár évezredek óta jelen van meghatározó értelemhordozóként az ősmag(yar)-nyelvtől a mai magyar nyelvig. Az erre felvetődő *hogyan* és *miért* kérdésre csak azt lehet válaszolni: ugyanúgy, ahogy a hangok, képek közvetítésére alkalmas hullámok, sugarak, és még annyi minden, melyek megváltoztatták az emberek életét, rejtve maradtak a XX. századig az emberek előtt. Mondhatnánk úgy is: most jött el az ideje a felfedezésének!

A **beszédhangok** egyszerű és mégis bonyolult, sokrétű kifejezési eszközök, belső rezdüléseiknek tartalmi, értelmi árnyalatait a rendkívüli alázattal kutató is csak részben érti meg, sok-sok hajnali, tisztaelméjű töprengés nyomán! Olyan ez, mint egy séta a kora reggeli csendben az ébredő erdő fái, harmattól üde növényzete közt. A fenséges csendben a hatalmas fák közt, alig kitapintható törpének érzi magát az ember. Csodákat lát maga körül, de elméje csak részben fogja fel azokat, mert oly nagy az ismerethalmaz, hogy mindenre figyelni sem tud, és amit lát, azt sem bírja mind magába fogadni, mivel elmélyedni legfeljebb csak egyes apró részletekbe képes.

A beszédhangok mindegyike – bármily furcsán hangzik – külön jellem, egyéniség, és így értelemalakító a szóban. A magyar szavak képeket leíró, megjelenítő, azok jellemzőiről beszámoló hangok összeállt értelmező csoportja. A legbeszédesebb a TEST szavunk. Ha felszólítanánk alkotó hangjait, hogy mondják el a **test** fő jellemzőit, ezt válaszolnák:

- Tapintható.
- Egységes.
- Súlyos.
- Tértfoglaló.

Ehhez magyarázatot fűzni fölösleges.

A *cseles*, **csintalan**, ágakon **csimpaszkodó**, **csámpázó**, *tápászkodó*, *utánzó csimpánz*. A **cs** hang kicsinyítő és csúfoló. A **csá félre** jelentésű, pl.: **csárda**. Az *i* iklatás, az *m mozgás*, e két hangból összeálló **im** érzelmi töltetű gyökként utal e majomfajta tetszést keltő tulajdonságaira. A **p** a *kapcsolat*, *tapadás*, az **imp** a figyelemfelhívó, tetszeni akaró mozdulatok kifejezője (*kalimpál*, innen az *imponál*, mely ősnyelvi gyökszármazék). Az **á ámulat**, vagy arra hangoló, az **án** az ámulatra alapozás. A **z** hang a bizalom, de **zűr** is. Az **nz** ez esetben *érzelmet*, de máshol *érzést* is kifejező kötött mássalhangzó páros. Pl.: *vonzó*, de lehet *kínzó* is.

Ha azt mondom: **kutya**, tudom: *kutakodó* (szaglászó, kereső), *kujtorgó*, gazdája mellett *kitartóan*, hűségesen, *alázatosan kussoló*, *kunnyogó*. A **k** a legerősebb, az **u** a legalacsonyabb hang. A **ty** a lazaság, *kotyog lötyög*. Azaz lazán kötődő (köty, kuty), *alacsony* állat. A *lágty* hang megbízhatósági ingatagság is, gyávaság: *gyáva kutya*, *kutyabecsület*. (A mániákus kutyatartó is hasonló lesz, a *kutyával élsz*, *kutyává válsz* szállóige alapján.)

A fentiekből is észlelhető, hogy saját **jellemzőit beleadva** minden hang kiveszi részét a végső értelem kialakításában.

A **gyökök**, akár a torma mélyre hatoló **gyökere**, nem engednek torzítást. Nem változtatható a szó alapja, mivel ezt a ráképződött szóbokor sem engedi meg. Gyökér nélkül teljesen elszáradna a szóbokor. Elég, ha csak a **kör** és **tér** gyökök *terebélyes szóbokor* alakzatait vesszük.

A **kötött mássalhangzó párosok**, melyek a **gyök-toldalék** (*csikland*), vagy **ősgyök-gyök határán** állnak (*em-ber*, *ab-lak*), hasonlóak az épülő falban **két egymás mellé helyezett téglát összekötő – átfedő, borító – harmadik téglához, tehát a biztos kötés szerepét töltik be a nyelvben**. Kivétel, ha végcsengők (*hang*, *csend*). Hamisíthatatlan ismertetőjegyek, mint távolról látható oszlopok, melyek jelenlétükkel messziről hirdetik – mind a komoly kutatónak, de az egyszerű szemlélőnek is – ősnyelvi eredetüket. **Ezek a védelmi erők kiirthatatlanok, erősek és meghatározóak**.

A **kötött mássalhangzó páros** az a nyelvi jelenség, amikor két mássalhangzó alkot párost, s melyek különleges egyedi értelmet hordozók a kifejezésben. Rugalmasak, mert **elválaszthatók** szótaghatáron, de **nem széttörhetők**, s a **gyök** értelmét attól függően befolyásolhatják, hogy **tengelyhangzók** vagy **végcsengők**. (Lásd: *bolond*, *bolondozó* stb.) Nyelvünk szerves részei, és ezek segítségével azonosítani tudjuk az összes tőlünk elszármazott kifejezéseket más nyelvekben. Mivel a **kötött mássalhangzó párosok gyökalkotó hangok** is, így e párosoknak értelmét **kizárólag csak a magyar nyelv segítségével lehet megfejteni**, és kiderül, hogy ebből épült a világ összes nyelve! Erről tudjuk meg, hogy azok **az idegen nyelvben levő szavak, melyek tartalmazzák ezeket a párosokat, az ősmag(yar)-nyelv részei voltak**, innen származtak el és semmiképp nem fordítva. Az is, ami a mai nyelvfertőzés során beáramlik nyelvünkbe, innen ment el valaha, és eltorzítva jön vissza, ám ez nem azt jelenti, hogy nem kell óvakodni azoktól. Nagyon is kell! Inkább használni kell a szavak mai magyar megfelelőjét. A magyar nyelvben mindenre lehet találni kifejezést, többet is, csak meg kell keresni, és használni.

Nem mi vettünk át szavakat más nyelvekből, hanem azokhoz jutottak ősmag(yar)-nyelvi szavak a nyelvrobbanás idején. Így a **kötött mássalhangzó párosok** jelen vannak a világ minden nyelvében, és az azokat tartalmazó szavak torzultak ama nyelvek lassan, botladozva kialakuló nyelvi törvényei szerint.

Az irány biztos: **innen – oda**, és nem fordítva!!! Ez az ősgyökökből, és azoknak hangra bontva **csak a magyar nyelven való magyarázhatóságából** ismerhető fel.

A kötött mássalhangzó párosok segítenek felismerni idegen nyelvekbe elszármazott ősi, elfelejtett, a mai magyar nyelvben már nem használt megnevezéseket, kifejezéseket is. Ilyenre találnak példát a könyvben: *káposzta* – BORZA, *csalán, csihány* – ÉRZIKA, ÁRTÓKA, *fészek* – BUJKA, melyet a madár (szajkó) összetajkol, s melyben pajkos kicsinyeit dajkálja, védi, óvja, neveli.

Mint minden új jelenség, a kötött mássalhangzó párosok felfedezése is felforgatja a régi – a dolgok addigi rendjéről való – elképzeléseket, mivel a nyelvkutatást, az **ősi magyar szavak idegen nyelvekben való jelenlétének kutatását ezekre az alapokra kell helyezni**. Ez megkönnyíti, leegyszerűsíti, és még egy általános iskolai tanuló számára is felismerhetővé teszi idegenbe szakadt kifejezéseinket. Nem kell diplomát lobogtatnia senkinek, kizárólagosságot és jogot követelve az idegen nyelvekben fellelhető ősnyelvi kifejezések felismerésére, azonosítására, mert azt az –, anyanyelvét beszélve, írva ismerő – egyszerű ember is meg tudja tenni saját örömeire, bár meglehet, hogy a nyelvkutatást saját vadászterületnek tekintő hivatásos nyelvészeknek fájni fog, hogy az átlagember is ilyen pofonegyszerűen rátapinthat ezekre bármilyen idegen nyelvben, melynek írásjeleit ismeri.

Az átlag szemlélőnek sem okoz nehézséget az angol szövegben felismerni az: *anger* – *inger*, *allotment* – *illetmény*, *altered* – *megváltozott*, *garten* – *kert*, *clomp* – *kolomp*, *dancer* – *táncos*, *fling* – *leng*, *hoard* – *hord*, *lamp* – *lámpa*, *legend* – *legenda* stb. szavakat.

A román: *bârzoit* – *borzolt*, *bârlog* – *barlang*, *cotruță* – *ketrec*, *curbure* – *görbület*, *dâmb* – *domb*, *urgent* – *sürgős*, *sôt*, a *tinde* – *szándékozik*. De a *disciplina* – *fegyelmez* szóból is tudja, hogy ehhez *gyeplő* kell (*pl>bl*, a zöngétlen *p*-ről zöngés *b*-re váltva: *zabla* is), és a *conserva* – *tartósít*, szóból, hogy valaha *szárítással (ser)*, *aszalással* tartósítottak, azaz *hervasztott*, *sorvasztott* gyümölcsöt tettek el télire. Egyébként az *rv* páros *árva* szavunkban is a *hervadó*, *sorvadó* lelkiállapotot mutatja be. És az *árvaság* – *sajnos* – *egy soha vissza nem zöldülő, konzervált állapot*.

Vagy az olasz nyelvben az: *ablunte* – *öblítő*, *allarmare* – *lármat* csap, *alterazione* – *elváltozás*, *amandola* – *mandula* (növény), *dormire* – *alvás*. Az *rm* páros hanghatás vonatkozású, pl. a *mormol*, *dörmög*, *lárma* szavakban is. Az alvó ember jellegzetes hangokat bocsát ki: *durmol*. A *lombo* – *ágyék*, mely a *comb* folytatása. És miért volt *lomb* a másik neve az *ágyéknak*, mely a latin nyelvek egy részében él tovább? Mivel *ágyékban* ott a „*lomb*”, s a szavak alkotásakor a látvány adta az ihletet.

Az *ágyék (lombo-ágyék)* szót is bonthatnánk valódi, őseredeti mondanivalója, és a hangok, gyökök jelentése fényében. A bensőséges testiség, a férfi-nő közti legjobb jó – a legcsodálatosabb *ékesség*, mely az oly vágyott utódokat is eredményezte – az *ágyban*, és ott, azon a testtájon – *ágyék* - *lombo* – nyilvánult meg. Akár a férfi szerv a *fa*-szerű *feszesség*, úgy a női a vízzel – *pi*, pu – *finom csintalannal*, a *na* a *nemzéssel* (a Czu-Fo szerint a *nadár*, elfolyó magzatvíz), a *cs* a *csintalan*, *csiklandós kapcsolattal (csók, kócs-kulcs)*, félretérés – *csá* – jelenségével (nem illik mások előtt) hozható összefüggésbe. Látványi és gyakorlati szemszögből adtak megnevezéseket. Semminek nem volt trágár, mocskos jelentése az elején. Aztán „*fejlődünk*”...

Hogyan jutottam el e kötött párosok felfedezésére?

Történt, hogy az egyik anyaországi kiadó megbízott: mutassam ki a magyar szógyökök jelenlétét a román nyelvben, és ha megírom, áll elébe, vagyis kiadja. Ez karakán magyar beszéd, nemde?

Hozzáfogtam, és az eredmény egy több mint félezer oldalas könyv lett. Ám e szógyökkutató szótári munka közben rátaláltam erre az érdekes nyelvi **védőelem fegyvertárra**, és lassan megérlelődött bennem az a tudat, hogy sokkal jelentősebb ez a felfedezés, mint az eredeti cél elérése, bár azt is bevégeztem tisztességgel.

Más kérdés, hogy a kiadó végül nem tartotta adott szavát. De ez őt minősíti.

Minden magyar ember annyira nyelvész kellene legyen, hogy idegen nyelvben levő szavainkat felismerje. Mert ez a felismerés növelné a magyar ember önbizalmát, nem engedné eltaposni magát, és bátran hangot adhatna meggyőződésének: Lám, **a mi becsmért nyelvünk** –, melyet saját fizetett, a hatalom talpát nyaló nyelvészeink is ócsárolnak, sárba taposnak, lekicsinylenek, összelopkodottnak nyilvánítanak – **a világ nyelveinek anyja!***

Ezzel semmiképp sem akarom azt mondani, hogy többé nincs szükség kiképzett kutató nyelvészekre. Igenis van szükség! De olyanokra, akik a valóságot kutatják, és úgy mutatnak föl újabb és újabb eredményt.

Nem megfordítva! Vagyis jöttment Habsburg megbízott, németül beszélő „magyar” akadémikusok fölállítják a finnugor elméletet, aztán fizetett szolgalelkű, alázatos magyartalan nyelvészek dúcolják, támogatják, nádalják, vályogozzák, csirizelik másfél évszázadon át az omladozó, düledező falait.

Vannak a nyelvet komolyan kutatók közt is, akik nehezen barátkoznak a **kötött mássalhangzó páros** jelenséggel. Vagy ellentmondanak, vagy elhallgatva mellőzik, nem véleményezik.

Ám nem kell félni, minden új dologgal ez történik. Az okosak, bár előbb észszerűen vitatják, később megrágnak, megemésztik, majd helyére teszik, tudatukba építik. Azok viszont, akiknek nem kell: irigylük, elhallgatják, vagy még rágalmazzák is az új dolgok feltáróját.

De ebből és innen tudható, hogy jó úton járunk! Persze, ezt be kell bizonyítani. Ennek a könyvecskének ez lesz a szerepe.

Kellemes vizsgálódást kíván Önöknek,

a Szerző.

* Berzsenyi Dániel: „*a magyar nyelv tán az egész óvilág nyelveinek gyökere és anyja.*”

A beszédhangok

Minden hang alapértelme a magyar nyelvben keresendő! Csak a magyar nyelvben mutatják meg teljesen értelmezhetőségük összes jellemvonásait!

Az ember, a körülötte történő eseményekhez – legyen az bármely érzékszervvel felfogható – különbözőképpen viszonyul, de majdnem mindig ösztönből hangot bocsát ki. Ezzel jelzi a hatás milyenségét.

A hangok közül a **mássalhangzók** erőteljesekek, irányt mutatnak, értelmi meghatározók. Vegyük úgy, mintha azok **férfiak** lennének. Ezek két nagy csoportja a zöngés és zöngétlen. Továbbá ajak-, fog-, szájadlás- és gégehang. Ezen belül: zár-, rés-, zár-rés-, pergőhang.

A **női** érzelmvilág gazdagabb, színt visz a társaságba, és érzelmet gerjeszt. A nő „*fészekrakó*”, van egy külön kis világa. Párhuzama a hangokban: minden **magánhangzó** folyékony zöngéhang, az érzelmek igazi kifejezői, a beszéd muzsikáját adják, *szótagképzők*, mindegyiknek külön zöngéje van. S amint nő nélkül sivár, színtelen a férfisors, úgy magánhangzók nélkül nincs dallam.

A hangok értelmének kutatásában a **legelső, legkifejezőbb ösztöni ősgyökök** segítenek, melyek a léttel, léttérrel kapcsolatos megnyilvánulások kifejezői. Ezek a megszólítások, az emberi tulajdonságok, jellemzők, életjelenségek, az életteri alapeszközök megnevezéseinek alap- vagy tőszavai. Pl.: hé, hú/s, hó, tű/z, fa, fő, fe/sz, fo/rr, ka/n, kő, üd, id, pü, pi, nő, bő, ég, él, ál/l, lá/b, bú, íz, né/z, ké/z stb.

1990-es év egy gyönyörű nyári estjén, a hátsó ülésen három kisgyerekekkel érkeztünk meg a koraest fényeiben pompázó Budapestre, és ahogy a Petőfi hídra felhajtottam, jobbra nézve fölfelé, elénk tárult a Duna. A gyerekek tátott szájjal nézték a fényeket hullámzóan ringató, csillogó Dunát, a Gellért hegy fényeit, a kivilágított Várat, a rakpartot, a hidak fényfüzérét. És az addig soha nem látott gyönyörű látványtól meghatottan, érzelmeinek legőszintébb kifejezéseként a legkisebbikből tört fel a hang: – **Aztaaa...**, de szép!

Ösztönből jött az **A** hang, mert ez a még feldolgozatlan élményből eredő ámulat emelkedő erejű hangja. De a vágy kifejezője is: Ah!

Az **Á** inkább leértékelő, nemleges hozzáállást kifejező lefelé ívelő ösztöni hang. Kellemetlen behatás esetén, hirtelen emelkedő erejű és rövid. Innen az **ázni** szavunk, melyet a kellemetlen hidegvíz hatásakor felkiáltásként hallatunk: – ááá! Ilyenkor **á**-zik az ember. Hasonlít a **né-z** szóhoz, mely a **nééé** felkiáltás igei alakja, és látványra utal.

Az **E** bemutató hang: Ím **e**, íme, **eme**, **ez**, **emez**. De az **Á** hanghoz hasonlóan leértékelő, nemleges hozzáállást kifejező lefelé ívelő bosszús ösztöni hang is: Eh! Az **e** hang nyelvünk egyensúlymérceje.

Az **É** figyelemfelhívó, megszólító: – **hé!** Legmagasabb fekvésű hang. **É**gek, **érted**, **érted é**gek! Tiszta a **lég**, ott fent **szép kék az ég**. Valami **ég**, eljött a **vég**. A **miért** kérdésben is az **é** a legélesebb, a szó ott **éri** el a legmagasabb hangszintet. Ha valami magasan van, nyújtózom, hogy elérjem. A nehezen kiismerhetőt felfogván, **értelm**emmel odáig fölérve: – **Ééé**-rtem! Vagyis **ésszel** fölértem annak magasságáig. Az **értelem** a **létre** ébredt ember elméjében jelképesen a legmagasabb helyen álló felfogó, befogadó, begyűjtő (szűk vagy tág) tároló **tér**. Az **ért/elem** hasonló a villanyerőt tárolni képes **elem**hez. Vehetjük a **napelem** példáját: **befogad** – **átalakít** – **kibocsát**.

Az **I** az idegek ösztöni hangja. **I**jed, **riad**, **irtózik**, **ingerült**. **Ijesztés**kor **is** ez a hang hagyja el az ajkat.

Az **Í** hívó, vijjogó, visító, sikító – **vidámság**, **vígság** (mely lelki **síkság**, csuszamlás) hangja. Ugyanakkor az **e** hanghoz hasonlóan bemutató, sőt címkéző hang, elől a cégérellő **c** hanggal: **ím** a **cím**, a **címzetes** urak **címe**, **címere**.

Az **O**, **Ó** hang is lehet ámuló, bámuló. **Ó-óóó!** De az **oldottság** hangja is, az **óhaj**, vagy kellemes megadás **sóhaj**hangja, általában lefelé ívelő, elhaló hangerővel. Az **Ó** a visszafogás hangja is: **hóóó!**, melynek hangereje a helyzettől függően ívelhet föl és le is. Ugyanakkor az **n** hang társaságában, az **On** nyugodva, fura rejtélyes értelmet kap: **búsOn**g, **borzOn**g, **babOn**a stb. Az **sz** is **rOsszra** viszi, **bOsszú**, **bOszorkány** stb.

Ö, zavarában **össze**-vissza kavar, **ötöl** az ember. Az **Ő** a **bőre** (tág tér), nagy terjedelemre ámuló, vagy a **hőre** ijedős ösztöni hang.

Az **U**, **Ú** legalacsonyabb fekvésű hangjaink. Ezt a hangot fújjuk ki magunkból **elfulladó**, elhaló hangerővel, fárasztó tett utáni **nyugalmi** helyzetbe téréskor. E hangot hallatjuk **elcsúszás**kor ösztönből – **húúú!** –, de az **utálatérzet** kifejezésének is borzongó ösztöni hangja.

Ü, a zavartan **hümmögés**, de idegi hatás ösztöni hangja is. Az első vízbenyúlás: **üü**, **hüü**. Az **Ű** a rendkívüli elcsodálkozás, a **hüledezés** – **hüüü**ha! Ijesztő hang is – **tűz!!!** Ezek felfelé ívelő hangerővel. A **bűz**utalat – **hűüü!** – lefelé ívelő hangja. Mindkettő **űz**. Ám a **szűzi tűz** körül**űz**, és nem enged.

A magánhangzók értelemmeghatározó, -pontosító szerepe a jól látható, ha ugyanazon mássalhangzók által alkotott gyököknél cseréljük a magánhangzókat. Például: **nyag**/gat, **nyeg**, **nyög**, **nyug**/vó, **nyűg**, vagy **tar**, **tár**, **ter**/ű, **tér**, **tor**, **tör**, **túr**, **tűr** szavak különböző értelméből is.

Az ősmagyar alapszógyökök két hangból – egy mássalhangzó, és egy magánhangzó – állnak. Ezek külső hatások által kiváltott, a lélek legbelsejéből kiinduló, az agyban megfogalmazódó természetes, ösztöni emberi hangnak gyökké rögzült, bővítményeikkel többféle értelmet nyerő alapszótagjai. Így mentek át a magyar nyelvből kiágazó nyelvekbe, és ott is léteznek, élnek, bár némelyik torzulást szenved azon nyelv hangzástörvényeihez igazodva.

A beszédhangok teljes ismerete azért nagyon fontos, mert így jobban megértjük a szóban elfoglalt helyük jelentőségét.

A legjobb példa erre az **élet** és az **étel** szavaink. Az **ételem lételem**, **léte** az **életem feltétele**. Két magánhangzó és két mássalhangzó sorrendcseréjének változatai különböző értelmet adók. Van, ahol a **t** főnévképző, tárgyrag, vagy a tett kifejezője.

A hangsorrend cserés, vagy gyökfordító szóalkotás példázható a **h**, **d**, **ü**>**i** hangokkal. A **h** hang a mellkas közepéből kibocsátott levegő által, a hangszálak rése közt képződő lehelehang. A mélyről jövő **h** hanggal egész bensőnket adjuk. Ezért nem **ly**-el, hanem **h**-val alakult **mélyen** fekvő **anyaméh** megnevezése, mivel így jobban érzékelteti az egész belső önmagát adó anyaság fogalmát. A **h** az őszinte,

belső érzelmet kifejező jelképes mélység hangja is. Ezért a **hűség** – **hűtlenség** fogalmának kezdőhangja. A **d** erős, hangsúlyos végletek hangja: **véd**, **vádol**. Az **ü**, **i** hangok **idegi** hatást kijelző ösztöni hangok.

A **hűd** szóval a hőmérsékletre utal, mely **hideg**, adott esetben **üdítő**. Ha fordul a sorrend: **düh**, ez már mást mond. Ez is **idegi** vonatkozású, de nem **felüdítő** (**hűvös**), hanem idegforraló. A **dühösség**, **felgyülemllett**, **felforr** (**hő**), mélyen belülről feszítő idegi állapot.

Egy másik példa a **tér** – **rét** gyökfordítás. Mindkettő **kiterjedés**, az **r** **kitárja**, nyitva hagyja, de a **pattanó** **t** lezárja a **teret**. Így érzékelhető, hogy a **tér** lehet végtelen (**űr**), a **rét** viszont, ha nagy is, csak a **látóhatárig** ér. A **hatalom korlátoltságát** is a **t** jelzi.

A szóban közlendőnek alapeszköze a hang, így az egész nyelvnek is. Ezek teljes ismeretében lehet rátérni a továbbiakra. Olyanok a hangok is, mint az emberek: van köztük barátságtalan, ellenkező, ellentmondásos, megbízhatatlan, erélyes, kemény, ellenálló, szembehelyezkedő, rejtélyes, kiismerhetetlen, de van kedveskedő, barátságos, hűséges, vidám és bohó is. Mint ahogy majd minden emberben van jóra és rosszra való hajlam, így minden hang jelen van az érem mindkét oldalán levő kifejezésekben, ám nem egyforma arányban.

Van **bolondos** vagy **becéző**, **cikiző**, **csacsogó**, **kedves** és **vádló**, **feszés**, **gátló** és **görgető**, **győztes** és **gyáva**, **hű** és **háborgó**, **jóságos**, **jajongó**, **kedves**, **kevélyen akadémikus**, **lágyan dallamos**. Van **emlőjéből emető**, **nőies**, **anyás**, van tiltó, **nemleges**, **piciny pimasz**, **rendes**, **romboló**, **súlyos**, **sziszegő szépség**, **tettre kész**, **takaros**, **tomboló**, **totyogó**, **vidáman vaduló**, **érzelmes zűröző**, **zsendülő zsvány** stb.

Van **alapos**, van **aljas**, **álomszép sápipító**, **éles nyelvű édes**, **illemes** és **iszonyú**, **ordító**, **óbéगतó** **oltalom**, **undok utálatos**, **ügyes**, és van **bűz** és **tűz**.

Ha két férfi összeáll, valószínű komoly a cél, de ez lehet két különböző jellem szövetsége is. Attól függ ki a hangadó köztük, ki áll elől. Ez a kötött mássalhangzó párosoknál különösen érvényes.

Ha férfi és nő, akkor a nő általában jellemalakító hatással van a férfira – jóra vagy rosszra viheti. Ki tudja hozni belőle elrejtett, addig szunnyadó értékeit, vagy tán rosszra való hajlamait. A hangoknál ugyanez a helyzet. A magánhangzó milyensége – alacsony, magas fekvésű – kidomborítja a vele társuló mássalhangzó különböző jellemzőit.

A **lányított mássalhangzók** nem a szilárdság kifejezői. Ami **árnyalt**, az élet, erejét vesztett, ami **kotyog**, nincs rögzítve, a **gyagyás** agya „**kotyog**”, a **gatya lötyög** a lábszáron, a **tyúk**, **kutya lötyögő**, ténfergő állatok. Ami **folyó**, lazán szétömlő, **lötty**, **lotyó**. A régies tákolás komoly munka volt, de a **taknyolónak** nem az orra **folyt**, hanem munkája volt **gyenge**. Volt hitben erős, ki halni is kész volt elveiért, de a **nyimnyám**, **hitvány**, **hitében ványadt**, **gyenge** akarátú az élveiért sem.

Ha valamit, valakit leértékelni akarunk, ösztönösen jönnek ajkunkra az ilyen **lányított mássalhangzós** kifejezések: **gyagyás**, **taknyos**, **lotyó**, **nyimnyám**, **nyamvadt** stb. Ez belénk van táplálva, és mindazokba, akik ezt a nyelvet tanulták, beszélnek a bölcsőtől a sírig. Ám a **lány** hangok nem mindig a leértékelést fejezik ki. Erről alább.

Vegyük előbb a legerősebb hangjainkat, ezek: a **K**, az **R** és a **T**.

A **K** az **éK**, a hatóeszköz, az **R** az **eRő**, mely indítja, mozgatja az eszközt, a **T** **paTTan** a **TeTTre**, ez a két előző által elvégze**TT** **haTéKony** munka (**TáK**), csele**KedeT**. Az egészet megtervezni, elindítani, véghezvinni **aKaRaT** kell. Az **aKaRaT** fogalmának kifejezésére a legerősebb mássalhangzókat használjuk. De csak a magyar nyelvben! Az első fontos tevékenység az élelemgyűjtés, **beTaKaRítás** volt. A **TaKaR**, **beTaKaRít** szavaknál ugyanezeket a **Kemény** hangokat használjuk. Az **aRaT** szó is részben ezekből épül. Az erős **aKaRaT** **siKeRT** **aRaT**. Vagy másként: az **eRős** **aKaRaT** **siKeRT** **aRaT/HaT**. Itt a **H** hang jelzi, hogy csak **eRős** belső **óHajjal**, lelki oda**HaT**ással lehetünk **HaTéKonyak**.

Az egészet meg kell tervezni. Honnan a terv, és mi kell a megalkotásához? Itt már **lágabb**, **hajlékonyabb tényezők** leírására alkalmas hangok jönnek számításba.

Az **aGY**, a **Művet** megá**LM**odó **eLM**e. Az **eLM**éből **boML**ának ki az ötletek. A **gondoLK**odó, **MéL**ázó **eLM**e, amely képes érze**LM**ek leírására, képi megjelenítésére, cirka**LM**as vonalak megá**LM**odására, jó értelemben vett **kohoLM**ány (terv), **tanuLM**ány elkészítésére az összes addigi tanult **eML**ékei felhasználásával.

Figyeljük meg, hogy a gondo**LK**odni szóban már az a**LK**ot tengelyében levő két kulcshang összefűzött párosa van jelen. Ez a leg**L**ágyabb és a leg**K**eményebb hang „szövetsége” új do**LG**ok megjelenítésére. A **k>g** váltásra jó példa: gondo**LK**ozik, gondo**LG**ozik, mivel az agy, mikor gondo**LK**ozik, akkor (gon)do**LG**ozik, a**LK**ot.

Az **m** és **l** lágy, **mol** hangok. A **mol** is magyar szó. A puhítással, finomítással kapcsolatos. Gondoljunk a **mol**nár munkájára, az **omló** lisztre, melyből az „**omló**s bélű” kalácsot sütik. Az **m** és **l** jelen vannak a **mell**, **emlő** szavakban. Ennyi elég is a két hang lágy voltának bizonyítására.

Tehát tervezéshez **HajLéK**onyság, **KépLéK**enyység, **RugaLM**asság szükséges. A kivitelezéshez viszont esz**K**öz, e**R**ő, **Tett**, vagyis nagybetűs **AKARAT**.

Még hozzátenném, hogy az **L** a legfontosabb hang az **éL**et fogalmával, de annak elmú**L**ásával kapcsolatos kifejezésekben is. Például: **éL**, **Lé** (víz), **Lég** (levegő), **Le**h azaz **LeheL**et, szü**L** – ha**LáL**, gyi**L**, ö**L**, kimú**L**. Az **L** hang a szere**L**emben is jelen van, a da**L**, a **LeL**ki **Libegő** hangu**L**at megjelenítője. S ha már itt tartunk a **SZER** gyök az érzelemnek **szorzatra**, hatványozásra képes és készítő tömörített alakja, melyben az **R** az **éR**zelem e**R**eje.

A **szerelem** rendkívül erős – az egész lelkivilágot felkavaró, mélyreható – érzelmi állapot. A **szer-elem** – **éRz-elem** összetett szavak, hasonításuk esetén látható, hogy a gyökök – **szer**, **éRz** – bontva és egyben tartalmazzák az **rz** párost, mely az **érzelem** legfontosabb tengelye. A szavak második fele **-elem**, az egyensúly **e** hangjából és a lelkiséget legszemléletesebben kifejező két mássalhangzóból – **l**, **m** – áll. A **szer-elem** azt jelenti, hogy ez az **életelem szorzati** alap, és növekedésre képes, akár hatványosan. A **szer** gyök a **szertartás** szóban ünnepre utaló, ebből következtethető, hogy az, aki **szerelmes**, állandó felfokozott ünnepi készenlét hangulatában érzi magát.

Az **érzelem é** hangja a **lég égi** magasságát is meghaladó csúcsra utal. A két szó tovább is bontható. Az **elem** szó fordítva **mele**, utal a jó értelemben vett **meleg** emberi kapcsolatra. Az **éRz** gyök **rz** párosa oda-vissza gyökalkotó: **zerren-rezzen** („Rezzen a bokor..” Petőfi), de lehet **zűr**, ami azért a viharosan kavargó, felfokozott érzelmi állapotban, a szerelemben is előáll néha.

A boncolás mehetne tovább, és végtelennek tűnő.

A nyelvben megvan a szerepe mind a **l**ágy, mind a **k**emény hangoknak. Amit ki tudok fejezni a **k** hanggal, azt nem tudom kifejezni az **l** hanggal, és fordítva is igaz. A **hangoknak** tehát **küldetésük**, **kiosztott szerepük** van az értelem kialakításában. A magyar nyelvben, **a szavakban elfoglalt helyük**, **a sorrend is fontos**, mert ezzel változik az értelem. Lásd fennebb a **hűd** – **düh**, **élet**, **étel** esetében. A kötött párosok esetében is fontos a hangok sorrendje. Nem mindegy, hogy **emlékről** vagy **elmékről** beszélünk. Rengeteg szójáték van a hangcserék szemléltetésére a magyar nyelvben. Elég, ha a **nedves kő** – **kedves nő**, **kőműves** – **műköves** példáját említjük. De van egy mondat is, mely oda-vissza olvasható szöveg. Nincs az a nyelv, melyben ez megtehető volna így. A jaj szó első **j** hangja felező. Íme:

Kis erek mentén, lép sík ölén, oda van a bánya rabja, jaj Baranyában a vadon élő Kis Pálnét nem keresik.

A **hangok értelmi küldetése** minden magyar szóban megnyilvánul. Az idegen nyelvek ősnyelvből átvett szavaiban is jelen vannak, de **azokon a nyelveken nem magyarázhatóak meg**.

Például az **édes d** hangja jelen van a francia **doux**, olasz **dolce**, spanyol, román **dulce**, galíciai **doca**, katalán **dolca** stb. szavakban. Ám nálunk a **d** az **édi**, **didí**, **duci**, **kedves**, **vendég** stb. szavakban jelképes, elvont **édes**éget is jelöl, és nálunk kimutatható a **d** ellentmondásos, szembehelyezkedő **ronda** tulajdonsága is: **véd**, **vidám**, **dévaj** – **de**, **vád**, **durva** stb.

A **dur** gyök majd minden nyelvbe átjutott, és jelentése mindegyikben a magyar **durva** szóéval azonos.

A hang- és szövegkörnyezet is fontos. Személyre szabva: nem mindegy, milyen társaságba vegyülünk. A hangoknál is így van.

A **boldog** és a **bolond** egy gyökből indul. Miért? Talán, mert van valami közös bennük. Mivel a **boldogság** egy kissé **bolondos** állapot. Volt egy olasz sláger valaha: **Cuore, matto da legare** – **Kötni való bolond szívem**, vagy Szécsi Pál: **Szeretni bolondulásig** című dala.

Aki szerelmes, **bolondul** valakiért. Mondják, hogy: **örülten bolondul** érte. De mit tehet, ha ő ettől **boldog**!

Érdekes, hogy a *szerelem* latinul *amor* vagy **diligo**. Ez utóbbi gyöke **dil**, és a *dili*, a *billen*, *dől*, *dúl*, a *bolond*, de a *boldogsághoz* is kötődő szó. Aki nagyon szerelmes, az néha kiszámíthatatlan. Oly dolgokat tesz, melyek arra utalnak, hogy elveszítette a józan esztét.

Azt jelenti, hogy az ősmag-nyelvben e szó – *dili* – ily jelentéssel már létezett.

Figyeljük meg, hogy mindkét szóban van egy-egy kötött mássalhangzó páros: **boldog**, *bolond*. A **d** hang mindkettőben szerepel. Ám a szóban elfoglalt helye, a közvetlen „társaság” számít. Nem mindegy, hogy kikkel „vegyít”, mert a **d** nagyon ellentmondó hang, lásd a már említett: *véd* és *vádol*. Itt a lágy **l** áll előtte és jóra viszi. Ugyanakkor a hangpáros az **o** hangok ölelésében kellemes, **oldott** (**boldog**) állapotba kerül. A szóvégi **g** a csodálatos lelki gördülés állapota.

Az **ld** más szavakban is – *áld*, **boldog**, *föld*, *hold*, *ildom*, *köldök*, *old*, *zöld* – többnyire kellemes zöngéjű. Alig van kellemetlen kicsengésű kifejezés vele: *koldul*, *üldöz*.

És a *bolond*?

A **d** hang itt az **n** hanggal társult, mely a *babona*, *sátán* szavakban különös háttéri, titokzatos zöngét adó, és a **d** itt „ennek látja kárát”. Az **nd** páros úgymond kétharmad – harmad, a szóképzés jó-rossz értelmű irányát illetően.

Kellemetlenek vagy részben kellemetlenek például: *banda*, *bendő*, *bolond*, *kaland*, *konda*, *rándul*, *ronda*, *undok*, *undor*, *vakond*. A többit lásd a párosok szójegyzékében.

Itt is számít a hang- és szókörnyezet. A **banda** nem feltétlenül rossz. Az **nd** az **a** hangok közé illeszkedik az *andalog* szóban is. Talán a **b** hang *bolondossága*, csomósító jelentése (*bog*) befolyásol. A **banda** szó értelmét a társult szó adja meg: *rablóbanda*, *legénybanda*, *aratóbanda*, esetleg *zenésbanda*.

A **bolond** esetében rövid **o** hanggal társult a páros, mint a *ronda*, *konda*. Csakhogy a **bolond** esetében érvényesül az **l** hang *lengést*, *kilengést* jelölő szerepe, és az **nd** itt végcsendülő, s mivel a **d** és **t** zöngés-zöngétlen rokonhangzókként válthatják egymást, ez esetben a következmények leírásánál szerepet kap a hangváltás. Mert a *bolond*, ha *belendül*: *ront*, *ont*, *bont*, *dönt*, *ránt*, semmi jó nem várható tőle. A *bolond* esete egy végleges, befejezettnek tűnő, kirekesztő állapot, egy *csendre*, *rendre* intő, asztalra leütő ököl vagy bírói kalapács – mintha azt mondaná: nincs több remény, **bolond** vagy, kirekesztett – mely lezárja az ügyet. A vita *befejezése* utáni elvárható *csendre*, *napirendre* térésre is utal. Vége! *Lezárand*, *bevégezend* egy folyamatot. (Innen az angol **end** – vége, befejezve)

Figyeljük meg azonban, mi történik, ha nem ér véget a szó az **nd** párossal? Például a fent már említett *bolondos* vagy *bolondozó*. Ez már nem egy lealacsonyító állapot, inkább játékoságot jelentő, és köze van a **boldog** állapothoz. De ugyanígy, súlyos a *gond*, ahol végcsengő, de a *gondolat* már lehet termékeny töprengés (*ondó*). Egyébként a *bol/ondo/s* jókedv is elvezethet a fizikai termékenységhez.

Tehát bármelyik két hang egymásközi viszonya, sorrendje, helye a szóban, a társult hangok értelembefolyásoló szerepe, érzékeny hatást gyakorló, mivel az érzékszerveket érintő hatás által képződő belső érzelmi változás visszahatása akár egy vagy két hanggal kifejezhető.

A hangok értelmének kimerítő magyarázatával külön tanulmányban foglalkozom.

A beszédhangok „magánéletéből”

Alább a hangokról, jellemzőikről, megszemélyesítve, mintha emberről szólnánk. Az apró betűkkel szedett, idézőjelben levő szöveg a **Magyar Értelmező Kéziszótár**-ból vett „születési anyakönyvi” kivonat.

Mássalhangzók

B („Mássalhangzó: két ajakkal képzett zárhang, a **p** zöngés párja.”)

B egy furcsa alak, legfurcsábbak közül való. Sosem lehet tudni, merre megy. Indulási iránya bizonytalan, *bolondos*, kiszámíthatatlan. Esetében döntő, hogy kivel találkozik, ki követi, kivel áll szóba. Néha az *bánja*, aki a társaságába keveredik. Ha a **g**-vel, akkor *bogra* fut, *gubancos* ügybe keverednek, a **h**-val csak *hebeg-habog*, *háborog*, a **k**-val együtt nagyon *bikásak*, *bökősek*, de *buknak* is, az **m**-el *bomlik*. Az **sz**-el? Na, ezt nem árurom el, maradjon titok, de a **t**-vel *butául* *botlik*. *Boszorkányokkal*, *babonás banyákkal*, *banditákkal* *borzalmas tivornyákon* vesz részt, *balra*, azaz rossz irányba megy, *bonyodalomba* keveredik *bosszú* áldozata lesz. Könnyen *baleset* éri a bizonytalan járásmódja miatt, mert csak *baktat*, *botorkál*, *battyog*, *biceg*, *bukdácsol*. Ha **bolond**, nem jelenti azt, hogy nem lehet **boldog**, ha összeszedi magát, akkor

vannak **bölcs** gondolatai, és megmutatja **becsületes**, **békés** oldalát. A környezet fontos, de inkább ő a meghatározó ott, ahol jelen van. Talán többször helyzet**bon**ylító, **balos**, mint kedvező.

C („Mássalhangzó: a **t** és **sz** hang bizonyos tulajdonságait egyesítő zár-réshang, a **dz zöngétlen** párja.”)

C nagyon kedveskedő, **becéző**, **finomkodó**, **vékony**, **törékeny** alkat, ugyanakkor **gyámolításra** szoruló. Ahol kedveskedni akar, ott többször megjelenik. Szereti azt, ami **ici**, **pici**, **cuppantva** puszilja a kisbabákat, **becézi** a kis bocikat, és más kisállatokat. De átmegy néha a másik végletbe, és amilyen fokon kedveskedő, épp olyan **gunyoros**, **szurkáló** tud lenni: **csúfondáros**, **epés**, **cukkoló**, **cucáló**, **cikiző**, **gúnyolódó** hangvétellű. Szeret a **címlapon** virítani, **cégerként** élen állni, és hogy mindig ő adja meg a **célirányt**.

Cs („Mássalhangzó: a **t** és az **s** hang bizonyos tulajdonságait egyesítő zár-réshang, a **dzs zöngétlen** párja.”)

Cs **csinos**, **s** ez okból **csintalan**, **kecses**, **kincset** érő, **csárdás** kis teremtés. Van benne **cseles** **csala**-fintaság, de különben hangulatkeltő, **csodás** jelenség. Kellemes érzés számára, ha **csöcsös**-faros kicsinykének szólítják, olyankor **csúcson** érzi magát. Lételeme a **kicsinyítés**. Nem **csalárd**, **csak** **csalafinta**, ám **kicsinyke** léte **becsületes**, **bölcs** gondolkodású. Ha **csecsszópo** kicsinye is vele van, olyankor édesen **csacsog** neki. Az anyja, a vén **csoroszlya** csak **csoszog**, de tud ám az **haragos** lenni! Van eset, hogy **csármál**, **csárog**, **acsarog**, **csúnya** **ocsmányságokat** beszél, **s** **mocsokba**, **pocsolyába**, **mocsárba** **lepcsen**.

D („Mássalhangzó: a nyelv elülső részével a felső fogsor mögött képzett zárhang, a **t zöngés** párja.”)

D nagyon ellentmondásos alak – **jóra**, **rosszra**, **végletekre** hajlamos. Tud **vádolni**, **védni**, **vidulni**, **vadulni**, **kedves** és **durva** lenni, **dúlni**. **E** társaságában nagy **legény**, **harcias**, **ellenálló**, **szembehelyezkedő** (**de**). **Ő**, **d** van elől, és **e** jelenléte **legénykedő** magatartásra sarkalja. Ám ha az **é-t** tudja maga mellett, és főleg **é** áll elől, akkor **édes** a kettes. Ilyenkor már **e** hiába simul melléje a másik oldalon, **é** hatása erősebb, mondjuk úgy: **csábítóbb**, az **irányítja** – **édes**. De ha **e-t** ellöki magától, **s i**-vel társul, még **incselkedőbb**: **édi**, **édike**. Állandóan benne lakik **édike** **didijében**, úgy érzi, ő számára az **édeni** **védenc**. Meghatározóan **döntő** személyiség, jelen van minden **indulásnál**, **kezdetnél**, **zsendülésnél**, az **időben** ő jelöli a **folyamatosságot**, **folytonosságot**, a **csizmadit** ő **dolgoztatja**, **kedélyes**, **üde**, **jókedvű**, **daloló**, mint egy **garabonciás** **diák**. Rendkívül szereti az **élveteg**, **simogatásra** ösztönző **domború**, **dundi**, **kerekded** formákat.

F („Mássalhangzó: a felső fogsorral és az alsó ajkakkal képzett réshang, a **v zöngétlen** párja.”)

F a **kemény**, **feszés**, **rugalmas** törzsi erő, olyan, mint a **fa**: **hajlékony**, **szíjas**, **rugalmas**. **Férfi** a talpán, **szilárd** **falként** álló **fedezék**, **fontos** **figyelmet** **felhívó**. Élesre **fent** **fegyverrel** tart **fegyelmet**. Mindenhol a **fő** életfeltételek **fontos** tényezője: **földben**, **fűben**, **fában**, **felhőben**, **folyóban**, a **szél** **fuvallatában**, a **fenti** **fényben**. Ha **főz**, **fűszerez**, ismeri a **finomság** **fogalmát**. Erős **férfi**, innen jön a **fér**, **for**, **forte** – erő. Vagy: **fa**, **faer/d/ő** – **forest**, **foresta**.

G („Mássalhangzó: a nyelv háta és a szájpadlás között képzett zárhang, a **k zöngés** párja.”)

G **határozott**, **mindent** **leszögez**, **gátat** **vet**, **megfog**, **lehorgonyoz**, **lezár**, **eddig**, és **nem tovább** – **elég!** Nélküle nincs **rögzítés**, **ragasztás**. Maga a **megtestesült igazságosság**, **meingingathatatlan** **ság**. Övé az **utolsó** szó, a **vég** **ső** **kondulás**, a **befejező** **hang**, az **ünnepélyes** **végcsengés**, **kongás**. Nála van az **egyetlen** **kis** **pontban** **sűrített**, **becsomagolt**, **bekötött**, **lezárt**, **alapvető** **jellemzőket** **megőrző**, **átörökítő** **csíra**, a **tömörített** (**a tom/orított** **mag**) **erő** **kulcsa**. A **szilárd**, **oldhatatlan** **kötés** **jelképe**, ő a **góc** (**Gordiusz**). De mivel az **ellentétek** **megtestesítője**, így a **mozgás** is **lételeme**. Ha **fordul** a **kör**, ott ő a **forgás** **középpontja**, a **gördülés** **tengelye**. **Kedvencei** a **gödölye**, **gerle**, **gilice**, a **kis** **golyhó**, **gombóc**, **viszont** **jól** **érzi** **magát** a **gaz**, **gézengúz**, **hazug**, **galád**, **lézengő**, **gáncsos**, **garázda**, **gögös**, **gúnyolódók** **közt** is.

Gy („Mássalhangzó: a **d** és a **j** hang bizonyos tulajdonságait (!) egyesítő zár-réshang, a **ty** hang **zöngés** párja.”)

Gy a két véglet akár a **d**, a **kezdet** és **vég**, **gyökér** és **gyümölcs**, **gyámolító** **gyöngédség**, **bántó** **gyűlölködő** **gyalázó**, **gyöztes**, és **gyáván** **megfutó**, **gyógyító** és **gyilkos**, **figyelmes** **vigyázó** és **fegyveres** **fegyőr**. **Lángra** **gyújtja** a **szívet**, de a **házat** is. Amikor **jó**, **gyöngéden** **simogat**, **gyönyörűmnek**, **gyönyörűnek** **becéz**, **kedves**, **eljegyez** **gyűrű**vel, **mitől** **előnt** a **gyöngéség**, **győz** a **szerelem**, a **gyönyörű** **érzelem**, majd jön a **nász** **gyönyöre**, **s** **szerelmünk** **gyümölcse** a **gyermek**, aki nekünk **gagyog**, mi meg **gügyögünk** neki, **gyámolítjuk**, és ha **beteg** **gyógyítgatjuk**. Szereti a **kellemes**, **lág**y **tapintású** **gyepet**, **gyapottat**, **gyapjút**.

H („Mássalhangzó: a hangszalagok résében képződő gégehang.”)

H olyan, mint a **lehelet**, **hangtalan**, mégis egész legbenső önmagát adja. Mélyről, (a mellkas közepéből) a lelki, szívbeli érzelmek, indulatok – a jó és rossz **hangulat** fészke közeléből indul. **Hűséges** és **hűtlen**, **hálás** és **hálátlan**, **heves hős** és **huncut hitvány**. Az élet eredő helyéről az anya legmélyéből, a **méhből** való ő is. Ha visszaborzad: **húúúú!** Ha jó kedélyű: **híhí-haha-hehe!** Ha biztat: **hajrá, hurrá!** A legjellemzőbb nála a **hűség**, **hála** és fordítottjaik. Ha a sor végére áll, alig hallani, mint a **méh** zümmögése.

J („Mássalhangzó: a nyelv háta és a szájpadlás között képzett réshang.”)

J kevés szavú, de annál **jelentősebb**, amit mond. Vagy **ujjong**, vagy **jajong**, vagy felszólít valamire. Máskor meg a **jövőről**, **jó dolgokról** és a **jogról** beszél.

K („Mássalhangzó: nyelvhát, a szájpadlás közt képzett zárhang, a **g zöngétlen** párja.”)

K kicsi, de **konok**, **kemény fickó**. Akár a **kő**. Ő az, akinek legtöbb szava van. Ott van mindenhol, ahol valami **elakad**, **ütközik**. Az **akarat**, a cselekvő **kar**. A **kör** közepén áll, **kezdemenyez**, **alkot**, **ékel**, **köt**, de **kötekedik** is. Tud **kedves**, **kegyes** lenni. Szereti a **kicsiny**, **kecses**, **nőket** többes számban. Nagy **kakas**, **bika**, **kan**, **kandúr**, **bak**, **kos**, s így **kőkemény bökő**.

L („Mássalhangzó: a nyelv (két) oldalsó pereme és a szájpadlás közötti réssel képzett **zöngés**, folyékony hang.”)

L kedves ellentéte a fenti keménykedőnek, **meglágyítja**, **jelenlétével kellemessé teszi**, csupa szívhez szóló dallam, mely könnyedén **száll**: **lá-lá-lá-lá**. Ő tud beszélni **élet**ről, feltételeiről (**szül**, **lét**, **él**, **lég**, **lé**, **élés**), s a **halál**ról (**öl**, **gyil**/kol, **hal**). Körüllengi a **lág**y, **leng**e, **laza**, **lassú**, **lanyha légiesség**. Az **m** hanggal együtt nagyon **érzelmi** töltetű: **kellem**, **élmény**, **szerelem** veszi körül. Ahogyan **emelkedik** a **dallamok** lépcsőjén, úgy fokozza **legek legjét**, és megmutatja, milyen **legendás** nagy **legény** ő. De tud **lengén szállni**, **libegni** a **levegőben**.

Ha megbosszantják, **lázad**, **lármázik**, és még **lövöldöz** is.

LY, neki egyetlen szava van – **lyuk** –, de az a legjobb jó, mert a **mély**ségre, titkokat takaró **hályogra**, rejtélyre utaló, és így kutatásra ösztönöz.

M („Mássalhangzó: két ajak zárjával képzett orrhangú **zöngés** hang.”)

M a rendkívül összetett nőiség, csupa **érezlem**, **mélyről** indul, vele nyílnak az ajkak, olyan, mint a **megnyíló mag**, a **kifelőlő bimbó**. Ő **Ámor mámora**, **szerelem**, **nemiség**, **emlőbimbó**. Ő a **mélyen** fekvő **méhben** a **mag**, a **kis emberbimbó**. Övé a **teher emelése**, s az **emlőből** cuppogató **kis emő emetése**, aki **majszol** is. A **mozgás**, **mérlegelés** is sajátja. És rendkívül kíváncsi kérdező, ez is nőies jellegre utaló: **micsoda**, **mikor**, **miért**, **milyen**, **mekkora**, **minek**, **mi** végből? Ám tud **mokány**, **mogorva**, **morózus**, **szomorú** is lenni.

N („Mássalhangzó: a nyelv elülső részének és a felső foghúsnak, szájpadlásnak a zárjával képzett orrhangú **zöngés** hang.”)

N maga a rejtélyes **nő**, akinek a **hangja** is két véglet: **andalító**, kellemes **zene**, muzsika, vagy a **nősténymacska elriasztó visító**, **visongó sikongása**, a **hi-hi-hiéna kacaja**. Övé a **hangulat**, **szenvédély** kissé fura **zöngéje**, esetenként **borzongató hang**. Vérében a **zene**, **nóta**, **ének**, de a **babona**, **monda** is. Ha elfajul, **gonosz**, **sátán**. Az **indulásra** készítésben, **indításban**, **nógatásban**, **noszogatásban** is hangadó, de a **tiltásban**, **tagadásban** is. Az egy**Ensúlyban** az **E** az árnyék **n** hanggal együtt **billEnő pont**.

Ny („Mássalhangzó: a szájpadlás elülső részének és a nyelvhát középső széles felületének zárjával képzett orrhangú **zöngés** hang.”)

Ny **nyúlik**, mint a **nyúl**. Senki nem tud úgy **nyafogni**, **nyavalyogni**, mint ez a **hosszúnyakú nyafka**, de a **nyavalyák enyhítésében** is részt vállal. **Ernyőjével** megtöri a **fényt**, **szárnyaival** magasba emel. Kurucosan, húszárosan **nyalkán**, **nyeglén** ül **nyergében**, lova hosszan **elnyújtott** testtel **nyargal**, és esetenként **nyeresre** áll. A szóban társuló hangok szerepe – mint minden más esetben is – **számít**. Nem mindegy, hogy **nyihog** vagy **nyifog**, **nyájás** vagy **nyálás**, **nyakas** vagy **nyákos**, **nyers** hús van a **nyárson** vagy **nyárs** van a **nyers** húson, **nyilaz** vagy **nyilall**, **nyugtat** vagy **nyögtet**, **nyüst** vagy **nyest**, **nyújtófa** vagy **nyúzófa**, **nyújtva** **nyúlik**, vagy **nyúlva** **nyújt**, **nyüvet tép** vagy **tépést nyú**.

P („Mássalhangzó: két ajakkal képzett zárhang, a **b zöngétlen** párja.”)

P könnyű, *pici*, *perzselő*, de *pörgön repülő* is. Mivel a **b** rokona, így bizonyos mértékben annak tulajdonságait is hordozza. **P** kedves és bosszantó, de ragaszkodó, vonzó és *tapadó* is, főleg *páros* kapcsolatokban. Egy *pontban* áll, akár a *kép*, szilárd *támpont*, hozzá köthetők, ragaszthatók, *építhetők* dolgok: *alap*, *talp*, *záp*, *oszlop*, *cölöp*. A *picinek* a víz: *püpi*. Ezt az ősi *picinyek* is így mondták. Az olasz *Pó* és *Piave* folyókban fürdik, *piát* iszik. A *pü*, *pi*, *pu* mind forrással kapcsolatosak. Rendszerint ott áll a sor végén, akár a **g** vagy **gy**.

R („Mássalhangzó: a felső foghúst érintő nyelvhegy 2-3 rezdületével **zöngés** folyékony hang.”)

R kemény, *rombol*, *repsz*, *repül*, *ropog* minden körülötte. Rajta a hangsúly, fontos egyéniség. Jelen van az érem mindkét oldali tevékenységben. Főleg ahol *erőről*, *erőkifejtésről* van szó. Nélküle nincs *tér*, *körforgás*. Viccesen mondva, a *Nincs szerelem bánat nélkül*, nincsen *forogás* az **r** nélkül.

A sor végén csendes nem *rombol* (*hír*, *húr*, *ír*, *kér*), Különbön ott van mindenhol, ahol valamilyen *erő* megbontja, megtöri a *rendet*: *recseg*, *ropog*, *forog*, *robban* stb.

S („Mássalhangzó: nyelv szápadlás eleje közt képzett réshang, a **zs zöngétlen** párja.”)

S tagad és tilt, ismétél (s/e n/em, s/e n/incs – sem, sincs). Súlyos, mit a *vas*, nehéz, alant van, lefelé tart (súly, süllyed, suvad, *só*, *eső*, *salak*, *sár*, *vas*, *sérelem*, az *-es*, *-os*, *-ás*, a *-ság*, *-ség* képzők **s** hangja is a képzett szó 'súlyát' akarja kiemelni). **S** a *sima*, síkfelületet szereti, és sok *sürgős* dolga van. A *sűrű*, *dús*, *bőség* elemében tartja, szereti a *sebességet*: *gyors*, *siet*, nagyon *serény*, *sebes*, néha azonban *lassú*. Mászor *susog* és *süvölt*. Éles késsel *hasít*, *vés* rést. Hátrányos helyzetű: *sánta*, *selyp*, *sovány* és *süket*, csupa *fájdalom*: *seb*, *sérelem*, *sajog* mindene, amiért *sír* és *sikolt*. *Selejtes*, *sivár*, *senyvedő* állapota miatt *elég telenség*: *sorvad*, *sanyarú*, *savanyú* arcán. *Fáj* neki a *megvető*, *sanda*, *sunyi* tekintet, de a *sajnálkozás* is.

Sz (Mássalhangzó: a nyelv pereme és a felső foghús közt képzett réshang, a **z zöngétlen** párja.)

Sz maga a *szabadság*, *ész*, *szív*, *száj*, a *szorzi* érzélem: *szerelem*, *szenvedély*, *szenvedés*, a lélek *érzelmi jó* és *rossz telítettsége*. Mászor csupa *széteső* *szomorúság*. Mindig *oszt*, *szoroz*, *szór*, a *szalonna* *széléből* *szeletel* *nyeszlett szeleteket* *rászorulóknak*, akik *szegélyre* *szorult* *szomorú szegények*. Mászor *sziszeg*, és *viszályt* kelt. Nélküle nem *száll* a *madár*, nincs se *szél*, se *szó*, se *szuszogás*. Amikor *beszél* a *szóra* is a *szájából* *jövő szelet* használja. **Sz** jelöli ki mindennek a *szélét* *szegélyét*. Ő a *szél* hangja, vele *száll* a *dal*, *viszi* tova a *szél*, mely mindennek a *szélét* *fújja*. Az *ész* mellett ő a *vész* is.

T („Mássalhangzó: a nyelv elülső részével a felső fogsor mögött képzett zárhang, a **d zöngétlen** párja.”)

T a *ten*, a *végtelen hatalom*, a *törvény*, *titok*, *értelem*, *ötlet*, *törekvés*, *alkotni tudás*. A **T** a *talapzat*, a *tágul*, *tagolható tér*, a *tárgyak tárolása*, de *átlója* is, mely *keresztül metsz*. **T** a *tudás tárolása*, az *esztendő*, *oktatás*, a – *jó értelemben vett* – *tákolás*, az *akaratot tetterre váltó*, *megvalósító tényező*. A **t** a *múlt idő* (*történelem*). Könnyen *ugrik*, *katonásan kattán*, *pattan*, *csattan*. Az *ártó átokra*, *botló*, *testi-lelki ártalmak* kifejezője, mindent *tagadó*, *filtó*.

TY („Mássalhangzó: a t és a j hang mozzanatait egyesítő zár-réshang, a **gy zöngétlen** párja.”)

TY *laza motyó*. Kivétel, mikor a *füttyent* és *rittent*. Különbön *öregesen*, *atyásan totyog*, *battyog* hátán *batyujával*, közben *valamit motyog*. *Lötyög*, mint a *kutya* az *udvaron*, vagy *gatyá* a *lábszáron*. Már nincs *tyúkokkal való etye-petye*, mert már csak *fityeg* a *füttykös*. Álmban *hortyog*, ha *náthás szortyog*. Ha *kátyúba lép*, *cipője vartyog*. A *fáról fejére potyog* az *alma*. Néha *kedve szottyán*, és *busszal bezötyög* a *városba kártyázni*. Ilyenkor az *asztalon ketyegő* *óráját* *lesi*, hogy ne *késsen el*. Néha úgy *viselkedik*, mint *akinek kotyog* az *agya*.

V („Mássalhangzó: a felső fogsorral és az alsó ajakkal képzett réshang, az **f zöngés** párja.”)

V pontosan olyan *ellentétes*, *viassz* *viselkedésű*, mint **D**, *jóra*, *rosszra hajlamos*. Ketten *társulva tudnak vadolni*, *védni*, *vidulni* és *vadulni* is, *óvni* és *verni*. Kettőjük *párosa* lehet *üdvös*, de *odvas* is. *Vérében* az *idő*, *tér*, *kiterjedés megjelenítése*. (*táv*, *ív*, *bő/v*, *év*, *av* stb.) **D**-vel sok *jellemzőben* hasonló: *tomboló vad viadal* – *vidám vigalom*. Létezését nem *tagadja*, *van véleménye* a *valóságról*. *Ellentétes voltát* azzal is

kimutatja, hogy ha kell egyé, valamivé válik, máskor meg szétválik. Olyan, mint a vízvázasztó utáni két völgy. Fő kotnyeles minden változásban.

Különbözik virgonc, tele vággyal, virágos jókedvvel, vidám, vidít, vigadozó, ahol ő van, ott vígság van. Ilyenkor mindig vigyorog, vicog, vihog. A vőlegényre is vigyáz, mikor ívik. Szereti, ha virrad, jön a világosság.

De ne tudják meg, milyen, amikor durva. Benne megelevenednek a véres várcsaták emlékei, viták, versengő viadalok. Vitatkozik, vadul vádol, vakon vagdalózik, kivallat, ver, vicsorít, vonít, hogy vacog a fog. Folyton vartyog, de ha a felesége vajúdik, akkor vackolódik, készíti a fészket. Majd minden jó-rossz jellembeli tulajdonsága megvan: válogatós, vadóc, verekedős, vérengző, virgonc, dévaj, évődő stb.

Z („Mássalhangzó: a nyelv elülső részével és a felső foghússal képzett réshang, az **sz zöngés** párja.”)

Z maga a megbízhatóság biztos, igaz (**igen az**), igazságos. Van egy rendkívüli kellemes, bizalmas zöngéje. Lelki-érzelmi és testi-érzéki megjelenítő. Határozottan, egyenesen rámutató: **az, amaz**. De van körülötte zűrös, zajos, zivataros, zimankós, borzoló, bizalmatlanságra okot adó, kellemetlen helyzet is épp elég.

Zs („Mássalhangzó: a nyelv és a szájpadlás eleje között képzett réshang, az **s zöngés** párja.”)

Zs elég fura alak. Csak a zsenge zsongó tulajdonsága jó, a többi utálatot kiváltó, nyugtalanságot okozó: házsártos, zsörtölődő, zsémbes, kapzsi, zsebes, zsugori, zsarnok, uzsorás. Körülötte állandóan zsvívásár van, és zsúfolva az elzsarolt holmi. A zsidókat utálja, pedig... ő is mindent zsebre vágna, ha tehetné. Ha valamit megkaparintani akar, akkor abba beleül, s eszi, mint a zsiszik a babot. Az ilyenből vagy zsaru lesz, vagy zsvivány. Egyre megy.

Magánhangzók

A, Á („Alsó nyelvállású, hátul képzett, ajakkerekítéses, rövid, illetve hosszú magánhangzók.”)

Az **a** hang távolra mutat: **a, az, amaz**. Első a hangok között: **alfa, alef, alafa**, élő, eleve, tehát első. Ő az **alap**. A meglepetés első benyomása által kiváltott hang. Szókezdőként a rákövetkező mássalhangzóra mutat rá. Szembenállást is jelez. Ajakkerekítéses hang lévén, kiemeli az **ajkak** szerepét, így szájtevékenységek megjelölésénél is jelen van az érem mindkét oldalán, de jelenségek, tulajdonságok, történések leírásánál is. Pl.: **majszol, majmol, mamlasz, ajak, ajánl, alkalmas, ajándék**.

Alacsonyfekvésű hangként meghatározó a valós és képletes alsó szint megjelenítője: **alant, padolat, alom, alvás, alázat, nyugalom – alantas, alattomos, aljas, alacsony**.

Az **á** hang nyíltság, nyitottság: **áldás, ámulat, hála**. Bonyolódik viszályos helyzetbe is: **áradat, átok, árt** stb.

E („Alsó nyelvállású, ajakkerekítés nélkül elül képzett rövid magánhangzó.”) **É** („Középső nyelvállású, ajakkerekítés nélkül elül képzett hosszú magánhangzó.”)

E közelre mutat: **e, ez, eme, emez**. Kérdő szócska: **-e?, -é?** Mutatószóként előre, hátra vethető: **e** nélkül, nélküle. Leggyakoribb magánhangzónk. A szó elején, végén néha rámutató. Az **e** hanggal kezdődő szavaknál majd mindig az azt követő mássalhangzó a kulcshang, de nem adná meg a szó értelmét, ha az **e** nem mutatna rá. Az **e** hang jellem vagy állapot egyensúlyhelyzetét is jelzi, olyan valami, mint a **magasugró léce, a mérleg egyenlegnyelve, a kötéláncos egyensúlyozó rúdja**. Az **egyensúly** szóban jelzi, hogy minden az **ősEgy** törvényein, annak teherviselő, billenő pontján nyugvó, s hogy mily elengedhetetlen az **erkölcsi, érzelmi, jellembeli emelkedett szint, a lelkielő folytonossága, egyensúlyban** tartása.

Az **E** hang szerepe jelentős, mivel fontos értelmi meghatározó.

Az **e** hang más kifejezések mellett az **egy, egyenes** fogalomkör jelentéshordozó hangja is. Az **egyenes** azt jelenti, hogy az **egyén**, vagyis **I-en**, de azon belül **egy-En** áll a súly, az **-es** besoroló jelző.

Tehát az **E** hang a meghatározó súlyhordozó a világmindenségben! Egy ki nem adott munkámban az **n** hangot jelöltem meg az egyensúly billenő hangjaként, de be kell ismernem, hogy akkor nem láttam eléggé bele a hangok rejtelmébe. Az **E** hang a súlyhordozó. A **E-t** követő, helyragnak tűnő **n** hang értelmi társ, mintegy árnyékhang. Az **egyEnsúlyban** az árnyék **n** hanggal együtt **billEnő pont**.

Egy-en, de benne még pontosabban: egy **E-n** áll a világ! Fontos, hogy az **Egyben E** legyen, mert akkor **egyEs**. Vagyis: egy **E-n-es**, azaz egy **E-n** álló, nyugvó!

Tehát fontos, hogy van **E**, vagy nincs **E** benne?! Ez öskérdésként is így hangzik: van-*e*? nincs-*e*? Mert ha nincs *e* hang, akkor *e*-tlen, akkor **E** nélküli a kifejezés. Ha *e*-tlen, akkor megbomlik az *egy E*-n álló *egyEnsúly*. Az *Egy E*-netlenné, vagyis, az *Egy E* nélkülivé, *E*-n nyugvó súllyal nem bíróvá válik.

Az *Egyben* levő meghatározó **E** hang nélkül marad a **-gy**! Az *egyEnsúly* megbomlik és a súly a **gy**-t terheli. A **gy**-t mely magában *gyenge*. Az *egyE*tlen, vagyis az **E** nélküli (**E**)*gy*, önmagában *gyenge*, *gyámolításra* szoruló.

Ugyanakkor, a *gyáva*, *gyaláz*, *gyülöl*, *gyász*, *gyagyás*, *gyanú*, *gyarló*, *gyatra*, *gyom*, *gyilok* stb. meghatározó hangja.

Ha az *egy E* netlen, vagyis nem az *E*-n nyugvó súllyal bír, **E** nélküli lesz, akkor *elfordul* az *ősEgy*-en nyugvó állapotból. Ha az **E** külön utat választ, s az ellentmondó **d** hang mellé társul – **dE** – szembehelyezkedővé válik az *ősEgy*-gyel.

A *fe* ősgyök bővítményekkel többféle értelmezés alapszava. A *fek*, *fekete*, *fekvés*, *fekély*, a *fér féreg*, a *fer fergeteg* szavakban rossz kicsengésű, a *ferde* nem egyenes, attól eltérő irányú. Az **E** ez esetben megszűnik az *EGY*-egész része lenni, az *Eg/y/ész/ből félrE* vált *FÉL*remegy, *férre*, *ferre*. A *fer* túloldalán a **d**-vel az *egyE*nes ellentétévé válik – **fer-dE** lesz. Az *rd* páros a *ferde*, *herdál*, *horda*, *korda*, *mord*, *ordas*, *ordít*, *zárdá*, *zord* szavakban nem kellemes sugallatú.

Továbbiakban a **d**-ről – **dE** – leválva *szédE*leg: *gyeng-E*, *leng-E E*-ként *tEng*ődik. A *teng* a *tengely*, mely körül *kileng*, a *kilengés* *tengelye* bizonytalanságot, és nem erős, egyenes tartást szemléltet.

A forgás tengelye más. Ez az *ŐsEgy*. Az, amelyen áll, és amely körül a világmindenség elforog. Ez a *ten-Gely* nem *enGE*d a **dE** ellentmondásának, csak az *egy E*-n *létező*, végbemenő, azaz *egy E*-n *letes*, körforgást engedi. A **d** ellentmondásossága itt is kitűnik. Az *ŐsEgy tEnGelye* körül, az *eR*ős *E*-n, *RE*-n nyugvó **d** lehet meghatározó (*rend*), és nem az ellentmondó **d**. Nem *engEd*, s csak az *enged-elmes*, azaz *elmés*, vagyis az *ésszerűen gondolkodó* foroghat el körülötte. Csak az *enge-delmes* lehet *dia-dalmas*.

Ha a *rEnd E* hangja eltűnik, akkor a *rEnd E*tlené válik – **rendetlen**: **r-nd**. Az *úrt* más hang tölti ki: *rond/a*, (*ringy-rongy*, *ringy/ó*).

A *kEGY*, *kEGYelem*, az *ŐsEgy*től jövő bizalmi *elem*. A **k** a *hatékony ék*. Mind az **L**, mind az **M** lágy, *keLLeMes*, érzelmi hangok. Ha a *kEgy E*tlené válik, az *E*tlen *kEgy*, *k-gy*, *kegyE*tlen lesz, *gyalázkodó*, *gyülölködő*, *gyilkos*, *kígyó*.

A fenti bontásból részben megismerhető az **E** hang jelentése, jelentősége, fontossága. De ugyanígy a többi hang is kielemezhető különböző kifejezésekben.

Az *e* és *ö* hangok értelmi közelsége főleg tájnyelvekben mutatkozik meg. Székelykeresztúr környéki mondás: *Embör, há' mönyök a högyön, hogy hamarább lögyön*. Az *ember*, *megyek*, *hegyen* helyett. Vagy: *Mönyök a csöndben lábújjhögyön, míg valaki észre nem vöszön*.

Az *é* birtokot jelölő hang is: *Évié* Feri, *Ferié* Évi. Az *é* hang szerepe helyenként *ujjongó*, *figyelemfelhívó kedélyhang*, máshol magasra mutató, *élettel*, *értelemmel* kapcsolatos.

A magyar nyelvben az *e*, *é* magánhangzók vannak túlsúlyban, melyek szinte önműködően állítják be a magyar nyelv beszélőit csendes, tisztességes, becsületes, békés, építő tettek, emelkedett értelmi szintre és egyenletes lelki egyensúly megőrzésére. Pl.: *kedves*, *egyenes*, *egyenetlen*, *engedelmes*, *engedetlen*, *elengedhetetlen*, *erényes*, *erélyes*, *kegyelmes*, *kegyetlen*, *egyetlen*, *egyetemes*, *engesztel*, *nemes*, *fegyelmezett*, *engesztelhetetlen*, *édes*, *szeretet*, *szerelem*, *teremt*, *kellemes*, *kellemetlen*, *jellemes*, *jellemtelen*, *élvezetes*, *fényes*, *eszés* stb.

Ebből eredően az *e* nyelven gondolkodóknál a két agyfélteke közt is tökéletes az egyensúly. Lehetett bármilyen származású tudós, ha *ö* magyar nyelven gondolkodott, csodákra volt képes. A siker titka a nyelv és a hozzá tartozó műveltség, melyből meríthetett!

I, Í („Felső nyelvállású, ajakkerekítés nélkül elül képzett, zárt, rövid illetve hosszú magánhangzók.”)

Az *i* hang közelre mutató: *itt*, *ide*, *ihol*. Félelmi hang: *ijed*, *ijeszt*, *ijedelmi*, *iszonyodó*, *irtózatot*, *irgalmat* kifejező szavakban kulcshang. *Helyet*, *származást jelölő*: *egri*, *vári*, *erdélyi*. *Jelző*: *igazsági*, *irgalmi*. De *felhangoló vidám érzelmeket*, *mozgást*, *illeszkedést* kifejező gyökökben is kulcshang. A mozgásé: *illan*, *iklat*, *ireg*, *izeg*, *iram*, *indul íziben*. Vagy *iciri-piciri*, *inci-finci*, *ici-pici*, *kedveskedő*, *kicsinyítő* szavak.

Az *í* hang, *mutató*: *íme*. Néha az *é* párhuzama, főleg tájnyelvekben. E minőségben szóeredet-értelmi magyarázatot is ad, egy példa: *évek* – *ívek*. Hány *ívet* futunk le életünkben. Gondoljunk a fák évgyűrűire

(íveire). Van közös vonása az **ü, ű** hangokkal is: **üdvös, idves, igyekvés, ügyekvés, idvezítő, üdvözítő**. A vidámság lelki, érzelmi, hangulati állapot, a vígság viszont a lelki, érzelmi, hangulati mellett már fizikai vonatkozású állapot is, mely adott helyzethez, körülményhez kötődő. Képletes **síkság, kellemes, csuszamló** lelkiállapot.

O, Ó („Középső nyelvvállású ajakkerekítéses, hátul képzett rövid illetve hosszú magánhangzók.”)

Az **o** hang jelzi az avult **régít**, az **ocsút, ocsmányt, az olcsót**. Vagy **ott, oda** távolra mutat, nem ilyen, inkább olyan, de **old, olt, olvad** is. Ha valaki **olyant olvas**, ami tetszik, az **olvasottak** elméjébe **olvadnak**.

Megfigyelhető: más magánhangzó a szavakban értelmi meghatározó is lehet, ezzel ellentétben az **o** hang mennyire **alkalmazkodó**: az esetek többségében a mássalhangzóknak, vagy azok hangpárosainak jellemzői döntenek, hogy az érem mely oldalán álló kifejezés születik az **o** hanggal. Mondhatnánk: az **o** ritkán szól bele, inkább csak jelen van, a döntést másokra bízva. E jelenség a beszédben is megmutatkozik, ha valami mindegy: – **oly** mindegy, vagy **oh**, mindegy. Az **óhaj**, vagy megkönnyebbülő **sóhaj** hangja. Egy kellemes bókot egy halk **oh** sóhajjal fogadó női hang az **oldódó** ellenállást jelzi.

Alacsony fekvésű hang lévén állhat visszatetsző jelenségeket leíró szavakban: **boszont** (rég), **orrol**, **morog**, **szomorog**, **bolond**. Régi szó: **megorrontott**: valamit megsejtett, megérezte előszelét, szagot fogott, mint a kopó. Ugyanakkor az érem másik oldalán ott áll a kellemes: **oldott, boldog, komoly, gondol**, **mosoly** stb. szavakban is.

Lak, **lok, ok**, a fény nyílása, **ablok, ab** – kerek, lok – lyuk, ablak.

Az **ó** a csodálkozás hangja, **óóó!**, de **óbéगतó, ócsároló, ordító** is. A melléknevek és jelzők szóvégi **ó** hangja.

Ö, Ő („Magánhangzó, középső nyelvvállású, ajakkerekítéses, elül képzett, rövid, illetve hosszú hang.”)

Az **ö** hang tartalmat befogadni képes jellemzőt sugall. Az **öl, öböl, köböl**. Az **ölt, körülölt, öltöny, öltözet**, mindannyi belső tartalmat sejtető. A **kör** terjedelmes szóbokor alapszava, szógyöke szintén tartalomra utaló. Az **özönlik**, ki- vagy beáramlás. A tartalom kifelé ürítése: **ömlő, ömleng, önt**. Az **öntudat** jellembeli belső tartalom. Az **öszön** is belső erő, mely a külső erkölcsi törvények mellett, belső **öntörvényi** korlátozást is megkövetel. Aki **ötöl**, nem adja ki elméje, szíve bensőjét, vagy nincs amit. A **kör, törvény, mozgástér** behatárolók.

Az **ő** hang a: **bő, dő, hő, nő, szó, tő** stb. gyökökben, vagy **emlő, termő, ömlő** stb. szavakban tartalmi **bősségre** utal, de egyben **jelző, jellemző** szóvégi hang is.

U, Ú („Felső nyelvvállású, ajakkerekítéses, hátul képzett rövid illetve hosszú magánhangzók.”)

Az **u, ú** hang a magánhangzók közül a legalacsonyabb fekvésű hang. Eltaszító, **uszkoló, uszító, undor**, **utálat** kifejező hangja.

A legalsó szint, vagy szinten aluliak megjelenítője, **csúzás, kúzás, úzás, bűvárokodás**.

Erkölcsei alsó szint: **kurva**. Még alsóbb szint: **elkúrt ország elkúró** kormánya.

Az **ú**, a **kút, út** szavakban mélységet és **hosszú** távot jelzi, mely az ismeretlen titkok feltárására ösztönöz. Ugyanakkor melléknevek, jelzők, jellemzők szóvégi erőteljes **ú** hangja.

Ü, Ű („Felső nyelvvállású, magas, ajakkerekítéses, elül képzett rövid illetve hosszú magánhangzók.”)

Az **ü, ű** hangok közeli rokonai az **i** hangnak. Ez az **üdvös – idves, műves – míves, büdös – bides, ügyetlen – idéetlen, ügyködik – igyekszik** kifejezésekből észlelhető. De az: **irigy ürügyet** keres is mond valamit. A rövidről hosszúra váltás is hasonló a két hangnál. Az **ü** és **ö** hangok esetében már értelemváltozás állhat be. Például az **öröm – üröm, bő – bű** esetében. Ez utóbbit – **bű** – Erdővidéken a megalázó jelzőként mondott **bűdösre** értik: – **bű**, mocsok!

Az **ű** a **bűn, bűz, űz** szavakban semmi jó nincs. A **tűz** lehet jó, lehet **elűző**. Csak a **szűz** a **bűvösen** vonzó jelenség.

Voltaképpen a magánhangzók válthatók egymás közt. Legtöbb átvevő nyelvnél a magánhangzók változtak meg a szavakban ama nyelv hangzástörvényei szerint, és az értelmi meghatározó mássalhangzók maradtak változatlanok, vagy kimaradtak.

Például: **öblítő – ablunte** (olasz), **sürgős – urgent** (román) stb.

Ez főleg a **kötött mássalhangzó párosokra** érvényes. Erre alább rengeteg példát hozok föl.

Visszatérve a mássalhangzókra, de érvényes ez a magánhangzókra is: minden hang befolyást gyakorol a másik hangra, hangcsoportra. Árnyalatnyi értelmi eltérések adódhatnak, ha csak egy hang is bekerül, vagy megváltoztatja helyét a szóban.

Nem mindegy: folytat, *folytat*, vagy *folyattat*, áramtalanít, vagy *ártalmatlanít* (ártalmatlanná tesz).

Amint az ember a különböző összetételű társaságokban különbözőképpen viselkedik, más oldaláról mutatkozik, más jellemzői érvényesülnek, ugyanígy van a hangok esetében is.

Példának hoznám a szelíd *ld* párost, melyről még szó lesz később. Illesszük be két *á* hang közé: *áldás*, *á*, *o* közt *áldo*/tt lehet belőle, *ó*-val *áldó*. Tegyük elébe az *é* hangot: *éld*, ez már más.

A példaként adott valami, megfigyelésre ajánlott *p*onthelyzet, azt jelenti: *p/éld* a/zt át, hogy megtudd. Az *i* hanggal: *ildi*, ez nagy *I*-vel név: *Ildi*/kó. *S* ha *o* jön utána, akkor lehet *ildo*/mos. Ha *o* hangok ölelik: *oldo*/tt. De az egész két kemény *k* hang közt tápláló kapcsolatot jelent: *köldök* (az összeöltöttség). Az *ü* hanggal: *üld* (ki az órát), elől *k*-val: *küld*. De ha *ö* követi: *üldö*/z.

Tehát a társaság lehet jó meg rossz hatással is mind emberként, mind hangként.

A hangok értelmének átfogóbb ismertetése, egymás közti kölcsönhatásuk, különböző kapcsolatokban, más-más értelmi oldalukról való megmutatkozásuk, kezdőhang, tengelyhang végcsengő hang minőségben a szó értelmére való hatásuk egy egész könyv anyaga lehet.

Itt csak érinteni próbáltam a témát, a továbbiak könnyebb megértése végett.

Hangpárosok, melyek mutatják az utat

A *Magyar szógyökök a román nyelvben* című könyvem szótári munkája során mindegyre belebotlottam olyan *párosával kötődő* mássalhangzókba, melyek többnyire a szavak tengelyében állnak, s melyek jelentős kifejező erejük, meghatározóak az értelmezés irányára. Lehetetlen volt nem észrevenni. Így aztán figyelni, később egy idő után, keresni kezdtem azokat.

Előbb az *szt* páros ragadta meg figyelmemet, mely az *osztás*, *asztal*, *asztag*, *illesztés*, *választás*, *tisztesség*, *biztonság* (*szt*-nek hangzó), de a *fosztás*, *vesztés* szavakban is meghatározó tengelyhangzó.

Az *mb*: *bamba*, *bimbó*, *ember*, *comb*, *domb*, *gomb*, *lomb* stb.

Aztán az *ml*, a *csillámló*, *emlő*, *emlék*, *zsemle*, de *bomló*, *hámló*, *himlő*, *omló*, *ömlő*, *romló*, *tömlő* is.

Majd az *ng*, a *hang*, *lengés*, *inger* stb. megjelenítésében.

A szinte mindig kellemetlent jelölő *nk*: *bunkó*, *csonk*, *link*, *mankó* stb.

Az *rd*, melyet a ropogós *r* és a kétkulacsos *d* alkot, és így együtt sincs egy kellemes, lágy szavuk: *borda*, *csorda*, *erdő*, *ferde*, *gepárd*, *herdál*, *horda*, *mord*, *ordas*, *ordít*, *párduc*, *perdül*, *zord* stb.

A *tr*, mely a *botrány*, *fetreng*, *gyatra*, *gyötrelem* tengelye, bár jobb esetben a *citromig* is eljut.

A *tv*, mely a kötődések: *hitves*, *ötvözet* stb. jelölője.

A *zd* a *gazda*, *gazdálkodással* kapcsolatos: *barázda*, *garázda*, *gerezd*, *küzd* stb. szavakban.

Az *rz* minden, ami *érzés*, *érzelem*, vagy azt *borzoló*.

És hosszú sorban a többi.

Ezek megtalálhatóak az idegen nyelvek tőlünk kölcsönzött szavaiban is, de csak a magyar nyelvben *érthetők*, *bonthatók*, *alakíthatók* értelmes gyökszavakká, mert kizárólagosan a magyar nyelvre jellemzőek. **Eredetüket nem lehet más nyelvbe belemagyarázni!** Jelenlétükkel bizonyítják azon kifejezések ősmag(yar)-nyelvi eredetét.

A magyar nyelvre nem jellemző a mássalhangzók torlódása, így a kötött mássalhangzó párosokat is kétkedéssel fogadják a nyelv kutatásával foglalkozók. De azért is, mert **minden új jelenség felforgatja a régi rendet, a dolgok addigi állásáról való elképzeléseket**. A kötött mássalhangzó párosok újonnan felfedezett nyelvi jelenség, és még az előítéletek nélkül kutató, évek óta úttörő munkát végző nyelvészek is nehéz elfogadni – de van, létező.

A nyelveredetet kutatók ismerik az új dolgok bizonyításáért való harcot. E nyelvi valóság felfedezése könnyebbé teszi az álnyelvészek által a finnugorizmus útvesztő bozótjába tudatosan belevitt nyelvkutatás visszatérítését a normális régi kerékvágásába. Az a véleményem, hogy elemezni kell, utánanézni komolyan. Nagyon komolyan, mert igenis **léteznek** ezek a **mássalhangzó párosok, lépten-nyomon**

beléjük botlani. Nincs olyan eléggé hatékony, rosszmájú földi nyelvi hatalom, mely ezeket onnan eltávolíthatná!!!

Állításom nem öncélú, feltárom, mert felismertem. Ez nem csak a **magyar nemzet**, hanem az **egész emberiség nyelvi kincse** mivel innen ismerik meg saját nyelveiket, szavaiknak pontos eredetét, jelentését!

Fel vagyok készülve rá, hogy meg kell védeni mások előtt. Ám azt is tudom, hogy a bírálóknak nincs, nem lesz elegendő érjük e jelenség ellen, mivel ezek egyszerűen ott vannak kitörölhetetlenül, létjogosultságuk van ott, ezeket a nyelv alkotója helyezte oda, és az ellen nincs lehetőség pörölni.

Nincs ellenvetés. Nincs hathatós érv!

Túl sok a kötött mássalhangzó páros ahhoz, hogy véletlennek lehessen tekinteni. És ha azt veszem alapul, hogy az ősnyelvben használt megnevezések alakzata épül rájuk, s mint már említettem, **fő értelemhordozók, nyelvi gerinc**, akkor semmiképp **nem nevezhetők véletlen hangugrások** következményeinek.

Példának vehető az **ERDŐ**. Román megfelelői a **coDRu**, **păDuRe**. A meghatározó **R** és **D** hangok mindkettőben jelen vannak, de csak a magyar szóban bírnak jelentéssel, csak magyarul bonthatók, értelmezhetők. Az **E** az **egy**, **egyenletesség** fogalmi jelölőhangja, az **R** a **rengeteg**, az **ER** az **erő** ősgyöke (az **erdő** a legyőzhetetlen **öserő** megjelenítője, lásd: a **forest** szóban is **erőt** jelöl – **forte**), a **D** a folytonosság (**idő**). Ezekhez még hozzájön az **Ő**, mely a **bő** táv, a messzire eltávozottra mutató névmás. Mindannyi nagy terjedelemre utaló. Mondhatják valakik, hogy a román szóban nem **rd**, hanem **dr** páros van, ami persze nem mindegy, mert akkor nincs kötődés a két nyelvben levő szavak közt. Nos, a kétkedők számára érdekességként megfordítjuk a román szavakat. Jól meg kell nézni: **URDOc**, **ERuDÁp**. S akkor mely nyelvben keresendő az **erdő** név **eredő** helye?

Erre már lehet is fölvarrni a gombot.

Mi az **erdő** – **forest**? Az erdő **fareneteg**, élet **forrása**. Az **st**, azaz **szt** páros az **osztást** jelzi. Mi mindent **oszt** nekünk az erdő – **forest** –, a **források** elosztója? Az **erdő erő**, hatalmas tartalékok, az élethez oly szükséges **erő forrása**: az éleny (oxigén) és ásványi vizek, patakok, folyók **forrásainak eredő** helye. Innen a **FORrásEloSztó** – **forest** – **erdő**, a **teremtői erővel teremtett** élet **frissen** (a **for** gyökből, nem német!) tartásához szükséges **erő forrásterülete**.

Ha viszont a latin **silva** (szálfaerdő?) szót elemezzük: az **lv** páros többek közt az **élvezhető** élethez kötődő. Az **erdő** elfekvő, szunnyadó, **alvó erő** is, de a **salva** latinul oltalmat, menedéket jelent, amely a **szálfaerdőben** megtalálható.

A **Magyar szógyökök a román nyelvben** című könyv szótári részében, a román szavak mellett sok francia vonatkozás is van ezzel kapcsolatban. Kikerülhetetlen hangkapcsolatok, és ezek semmiképp nem véletlen művei. Ez ősnyelvi, annak törvényein alapuló jelenség.

Íme néhány kötött mássalhangzó páros a **román nyelvben**, melyek jelenléte keresésre ösztönzött, megkönnyítette felismerhetőségüket idegen szavakban és segítségükkel azonosítható volt a szó eredete.

abandon – **elhagyás, feladás**, az **nd** ott van a magyar **vándor** szóban

absolvent – **végzett hallgató, olv, olvad, v>d, oldódik**, tovább már nem kötött az intézethez, ezt az **lv (ld)** páros jelzi. Az **nt** minősítő, hasonító páros (elérendő **szint**, vagy olyan, **mint**)

acarniță – **tűtartó, rn** páros – **cérna, párna**

adăpostî – **befogad, szállást ad, /meg/véd. (adă- – adő-, edő-, édő-, hangzási egyezés, post – állás, sz/állás, hely, adă-post – v/édő-hely)** Az **st** – **szt** párosban itt a **helyet oszt**, **beilleszt** értelme rejlik. Hozzátehetjük a **biztonságot**, a **zt** itt **szt**-nek hangzik. Az **szt** az **osztás**, de a **fosztás** rendkívüli jelentéshordozó hangpárosa is: **asztal, asztag, esztendő, liszt, osztó, fosztó** stb.

adormi – **elalszik, durmol, alvási hangadás**. Az **rm** páros hanghatás vonatkozású is, például a **dörmög, lárma, mormol** szavakban. (latin **dormire** – aludni)

agresiune – **támadás, ráugrás**, ez már a ragadozóvá vált **tigris gr** párosa

agroindustrial – **mezőgazdasági-ipari**, három kötött páros: **gr, nd, szt**. Ez a **gr** nem az agresszív **gr** értelmét, hanem a magtermesztés lépcsőfokokként (**grádics**) egymást követő műveleteit jelenti, sőt az **ugarolást** is, **m/agrár**. Az **nd** az **indulást**, **haladást**, az **szt** az **osztást**, **illesztést**.

bardă – **bárd, rd** jelenlét a kellemetlen kicsengésű a **mord, zord, horda, ordít** szavakban is

bătrân – *öreg, botra jut*, a **tr** páros kapcsán volt figyelemfelhívó, a magyar nyelvben főképp kellemetlen kicsengésű kifejezéseknek tengelyhangzója: **hátrány**, **botrány**, **gyötrő**, **otromba**, **ketrec**, **fetrenc** stb.

bârzoit – *borzolt*, az **rz** páros rendkívüli jelentéshatározó: **érző**, **ézés**, **érzelem**, **torz**, **borz**, **borzas**, **borzad**. Ehhez hasonló a **varzã**, **urziã** szavakban való jelenléte, melyeket kizárólag a **rz** páros okán vizsgáltam, és az eredmény érdekes. Lásd a címszavaknál!

bombaj – *domborodás*, **mb** hangpáros: **comb**, **tömb**, **domb**

cerșetã – *kéreget, koldul*, **rs**: **orsó**, **korsó**, **borsó** szavakban **köralak**, **köröző** mozgás, **forgás**, a **koldulás** **körüljárás**

conserva – *tartósít*. Az **rv** páros **hervad**, **sorvad** (aszalva tartósít) szavakban is hasonló értelmű.

dezbrăcat – *ruhátlan, burok (b/u/răc) nélküli meztelen*. A **br** hangpáros tartalomra is vonatkozó az **ibrik**, **göbre**, **ábra** szavakban, így a kitöltendő hellyel, a **burok** tartalmával is kapcsolatos. A muzulmán **burka** is ösnyelvi. Lásd **rk**.

dezmetici – *eszméletre tér*, **zm** – **szm** páros

discordie – *egyenetlenség, viszály*, az ellentmondásos **d** hang (**vád**, **véd**) a kedvezőtlen oldali jelenléte. Az **rd** páros meghatározó: **mord**, **zord**, **ordít**

distructiv – *romboló, pusztító, törő*, **dist/ö/ructiv**, összevont **st-tr (str)** – **sztr** páros

embrion – *embrió, magzat*, **mbr**, **mb-br**, összevont alak. Az **mb**: **bimbó**, **comb**, **domb**, **lomb** szavakban **gömbölyűsége** leírója. A kis **emberbimbó** szintén a **gömbölyödés** értelmi körébe tartozó. A **br** a **burok**, a védelem. Az **embrió** nyelvújítva: **ébrény**.

energetic – *energiagazdálkodási*. Az **rg** páros erő kifejtéssel kapcsolatos, az **rg** páros hangjai gyökképzők a **rüg**, **rugó** alaphangjai.

fecund – *termékeny*, befektetett magból, csírából élet **fakad**, régiesen **fakadánd**. Ez a teremtés művének (**facere**) folytatásáról szól. Az **nd** páros ebben a fogalomkörben jelen van folyamatként: **kelendő** **szende** kis tündér, **kaland**, **örvend**, de főleg az **ondó** szavakban is.

gazdã – *gazda*. A megnevezés az **igaz** szóval kapcsolatos, a **zd** páros ösnyelvi eredetet jelez: **barázda**, **garázda**, **gazda**, **gerezd**, **kezd**, **küzd**, **pozdorja** stb. A zöngés **zd** páros kapcsolatát a zöngétlen **sztr** és **st** párossal lásd a **Zöngés – zöngétlen hangváltások a párosokban** fejezetben. Ez bizonyíték, hogy nem szláv a **gazda** szó.

gingașã – *kedves, bájos, gyöngéd, törékeny nő*

gurlui – *turbékol...* a **gerle**. Az **rl** páros nyomravezető: **ok**, **okozat**

încartirui – *beszállásol, azaz egy körben elhelyez, bekerít, székel*ül: **békertől**, **rt** páros

islaz – *rét, legelő, láz, irtás*. Csak az **sl** – **szl** páros okán vizsgáltam. Havasalföldön **Islaz** a kunok idején kapta nevét. Az **sl** – **szl** páros kulcsa az **oszlás**, **foszlás**, **nyeszlettség**, **szelés** szavaknak. A **lazított**, **ligetes** erdőből **kaszálóvá**, **legelővé** alakított hely.

leorpã – *hörpöl* (italt, levest), **rp** páros

limbã – *nyelv*, tulajdonságaiból kiindulni: **lázán** mozgó, egy pontban rögzítve **leng**, **himbálózik**, **lóg** is (logo-). Könnyedén **leng**, **lim-lomszerűen** **himbálózva** **limbál**.

mângâia – *simogat*. Az **ng** páros inkább kellemes kicsengésű kifejezésekben: **gyenge**, **gyengéd**, **gyöngéd**, **inger** stb.

oblădui – *kormányoz*. A **bl** páros illetően értelme a **zabla** szóban. A **zabla** irányító és fékező lószerszám.

reclama – *kér, makacsul követel, reklám* esetén figyelmet kelt. Csak a **kl** páros kapcsán vizsgáltam, mely az **iklat**, **öklel**, **szikla** szavakban a sürgés-forgást, a kemény harcot, az erős ellenállást is legyőzni szándékot jeleníti meg. A **kl** páros a szó tengelyében ezt közvetíti.

sport – *testezés*. A **spor** – **szapora** **szorzi** alapértelmű gyökből indul. Az **rt** páros: a valamiért, **mérték**, **virtus**.

ștergar – *törlő*, székelül: **dörgölő**, **rg** páros

târg – *vásár, piac*. Az **rg** a **hörögő**, **morgó**, **dörgő**, **zörgő**, **csörgő**, **forgalom** szavakban. A vásárra mind jellemző.

vandabil – *eladható*, a szó a **vándor** kereskedelemhez köthető, **nd** páros

zimbru – *bölény*. Az **mb**, **br** párosok okán néztem, mely egyértelművé tette, hogy nagy testű, nagy **tömb** képét nyújtó, nagy **ábra** állat lehet.

Az olasz nyelvben:

abbandonare – *elhagy*, az **nd** páros a **vándor** szavunk tengelye

abbattersi – elcsügged, a szó valamilyen rossz behatás utáni **érzelmi** állapotra utal, **rz** páros
abbindolare – becsap, **nd** páros, a szó a **gondolathoz** kötődő
abbindolarsi – összezavarodik, itt az **érzelemre** is utal, **nd** és **rz** páros
abbondante – bőséges, **nd** páros, a szó értelmében a **bunda** dús, sűrű szőrzetére, általa a bőségre utal
abbordo – közeledés, az **rd** páros a **fordul**, **gördül** szavakban a valaki, valami felé **fordulás**, és így a közeledés gondolata is benne van
abbraccio – ölelés, az **ab** kör, a **br** páros a **burok** kulcshangjai, de az **abroncs** a teljes körülölelést jelenti
abluente – mosó, **öblítő**
abortire – elvetél, az **rt** páros az **árt**, **irt** szavak kulcsa, a vetelés is ilyen
accatastare – felhalmozás, a **szt** az **asztag**, **gazdag asztal** (**sz>z**, **t>d** zöngétlen-zöngés hangváltás) fogalomkör hangzópárosa
accelerando – gyorsulva, az **ac** – **ak** – **ék**, azaz a **hatékonyság**, az **nd** páros viszont a **lendület** kulcshangjai
accortezza – ügyesség, hozzáértés, **rt** páros
adombrare – árnyékol, az **mbr** két páros összeolvadása, mivel az érintkező két **b** hang összeolvad: **mb** és **br**. Lehet szó egy csak nagyvonalakban vázolt, árnyalt gondolatról – **tömb** –, de árnyékolt rajzról is – **ábra**, mivel az **adombratore** – rajzoló
adorbare – megfoszt, az **rb** páros a **csorba**, **csorbítás** értelmét közvetíti: **ad/orba/re** – **cs/orba**
adunco – görbe, horgas, tehát **kankó** alakú, **nk** páros. Különben a **mankó**, és a **bunkó** is hordozza a görbe jelentését
adusto – leperzselt, az **szt** páros itt a megfosztott, lepusztított állapotról beszél, **ad/usto** – **p/uszta**
affaldare – ráncba rak, idomít, régiesen **ildomít**, **ld** páros
affermare – megerősít, **rm** páros. A **far**, **fer**, **fir**, **for**, **för**, **fur** **erőt** jelentő ősnyelvi gyökcsalád. Megerősít, s ha **firtatják**, **förmed**, nem enged.
affertilire – megtermékenyít, az **rt** páros egymásnak ellentmondó szavak értelmi meghatározója: **értéket** teremtő, de **ártó**, **irtó** is. Ez esetben az előbbi értelmet közvetíti.
affondare – elsüllyeszt, **fenékre** juttat, az **ond**, **und**, a víz alá, hullámokba (**unda** – hullám) merülés jelenségéhez kötődő: Búvár **Kund**.
affondo – alapjában, **nd** páros. Az **nd** az alapot jelentő **fondo** szóban a **rend** gondolatához kötődő.
afforzare – megerősít. A **far**, **fer**, **fir**, **for**, **för**, **fur** **erőt** jelentő ősnyelvi gyökcsalád. Az itt jelenlevő **rz** páros a **forte** – erő **rt** párosának **t>z** hangmódosult alakja.
affrangere – eltör, **ng** páros, ez szintén az **enged** értelme, mivel **gyenge** és eltörik
agarbato – goromba, az **rb** páros a **berbécs** (kos), **csorba**, **dorbézol**, **görbe**, **korbács** szavakban sem a kellemeset jelzi
agenda – jegyzetkönyv, az **nd** páros itt a **rendről**, **sorrendről** szól
aggiunta – pótlás, az **nt** páros itt a **szint** fogalmával kapcsolatos
aggiustare – **rendbe hoz**, az **szt** az **illesztést** jelzi
aggrandire – nagyít, a **grand** az ősmag(yar)-nyelvben is nagyot jelentett, valószínű a **nagyot ugráshoz** kötődő a kifejezés: nagyot u/**gránd**. Két kötött páros van a szóban, ez is igazolja ősmag(yar)-nyelvi eredetét. Az **nd** páros a **bendő**, **börönd**, **bunda**, **csend**, **dundi**, **esztendő**, **gerenda**, **gond** szavakban közelít a **nagy** fogalmához
aggraziarsi – valakinek jóindulatát elnyerni. A **gr** itt örömkifejező, az **rs** – **rz** érzelmi háttérrel mutat.
aggiuolare – felgöngyölít, felgombolyít, a latin nyelv nem ismeri sem az **ö**, sem a **gy** hangot, így csak **ui** és **d** hangokkal tudta átvenni, torzítani a szót.

Varga Csaba: Az *angol szókinccs magyar szemmel* című könyvében sorkijelölővel kihúztam legalább kétszáz szót ilyen párosokkal.

Íme néhány közülük:

anger – **inger**,
addend – **adand**,
allotment – **illetmény**,
altered – **megváltozott**,
garten – **kert**,
clomp – **kolomp**,
dancer – **táncos**,
fling – **leng**,

frounce – ránc,
frumpish – lompos,
gargle – gurgulázik,
herd – csorda,
hoard – hord,
lamp – lámpa,
lavender – levendula,
legend – legenda,
meander – vándor stb.

S ha már az angol nyelvénél tartunk, melyről *Varga Csaba* a fent említett művében kimutatta, hogy az európai népek közül velük van legtöbb közös szavunk (nem a finnekkel!!!), s e szavak mind ősnyelvi eredetűek, akkor megemlíthetjük azt is, hogy a híres *Stonehenge* jelentése is érthető magyar nyelvi vonatkozású: *körberakott kövek – Kőkör*. A *henger* ugyanis kör alakú. Angolul a kő – *stone*. A *stone* szó ősnyelvi gyökfordított alakból képzett, és azt jelenti *nem osztható*. *Stone – nem oszt – oszt nem – szto ne – sto ne – stone*. Itt is irányt mutatnak a kötött mássalhangzó párosok, akárcsak a *world* esetében, mely *világ* szóként fordított, a *föld* szóból torzult. A párhuzam érthető, például: az egész *Földre* kiterjedő, *világra* szóló esemény történik. Az *f* és *v* rokonhangzók, az *ld* páros fordítottja a *dl*, mely különben a *padló* szó tengelye is, a *padló*, melyen járunk, azaz a *föld*, a talaj. Két lábon állni a *padlón*, a *földön*, a *Földön*, a *világban*.

Egy kis kitérő

Kik építhették a *Stonehenge* köoszlopait? Az óriások, a Biblia és az ősi szumír írások által említett angyalok fiai, azok, akik az egyiptomi templomokat, azoknak egy tömbből álló mennyezetét, vagy a vízözön előtti piramisokat, a boszniai Nap piramist, a Nasca sivatag rajzolatait és egyebeket. Ezeknek csontvázait a perui tengerpart homokjából mosta ki a tenger, de a saudi homokban, Indiában, Kínában, Egyiptomban és máshol is találtak belőlük, mivel az egész lakott földön jelen voltak, így a mai Brit-szigeteken, de a Kárpát-medencében is. (Idő és mélyépítkezések kérdése, mikor és hol bukkannak rájuk újra.) Akikről a Biblia, és a szumír (szemúr, szemór) ékírások is megemlékeznek, s akiknek viselt dolgaiból épült föl a szumír, majd a görög mitológia. Ezeknek a tíz méter magasságot is meghaladó „csöppségeknek” játék volt összedobni (találtak 15 méter hosszú csontvázat is!!!). Hogy milyen célból? Mindenképp fontos gyülekezőhelyként. Biztosan ott találkoztak valami okon megbeszélésre, és azokra a kőpadokra ültek.

És ha már szó esett róluk, hogy nem légből kapott elképzelés, íme a képes beszámoló fellelt csontvázaikról, mely az alábbi címen található:

<http://www.youtube.com/watch?v=B-8bVEIVUh8&feature=related> (**Giant humans. they were real!, Giants of the old World**)

A szó értelmének meghatározói

Kijelölt szerep, pontos munkamegosztás, mindenki a maga helyén

Az ember szóalkotási készsége bele van építve génjeibe. Az érzékek észlelte jelek (*illat, íz, hang, kép, érintés*) nyomán kialakuló hatás viszontválaszi hangkibocsátása az ösztöni egy szótagú ősgyök, s az abból épülő gyök vagy műveleti szó. Ezt befolyásolhatja a pillanatnyi helyzet hangulata, fizikai állapot, körülmények stb.

A nyelv kifejezőképessége nem találomra alakult ki. Pontos terv és kivitelezés. Aki teremt, nem végez fércmunkát. Azt már kifejtettem, hogy minden hang szerepet kapott a kifejezésekben. Azt is, hogy a **hangok jellemzői hasonlítanak az emberi jellemzőkhöz**. Amit a **b** mond, azt nem tudja kifejezni a **d**. A **d** egyedül is tud valamit – *de* – viszont a **v** társaságában mindketten csapongóvá válnak, s mint két léha alak, *vidáman vidulnak, dévajkodnak*, de *vadul vádolni* is tudnak, ám ha az **r** is közéjük áll, *rosszra* viszi őket, akkor már *durvák*.

Az embernél is számít a társaság, annak jellemformáló ereje. A mássalhangzók páros kötöttsége esetén is számítanak az összetevők.

Vegyük példaként az alábbiakat: egy határozott egyéniségű, céltudatos vezető, **öröklött tulajdonságaik, jellemzőik, képességeik** figyelembevételével kiválaszt kettesével férfiakat, és elküldi őket egy meghatározott küldetés teljesítésének céljából, jól körülírt utasítást adva arra vonatkozólag is, hogy különböző helyzetekben, különböző összetételű társaságban mit kell tenniük, hogy értelmesen, sikeresen véghezvigyék a rájuk bízott feladatot

Az így összeállt páros, valami olyan rendkívülit tud kifejezni, amit más nem, csak ők ketten. A fentieket szem előtt tartva, érthető, hogy minden kötött mássalhangzó páros nyelvi, értelmi küldetést, megbízást kapott alkotójától, melyet minden szempontból híven teljesít.

Az **sz** páros fő küldetése az **osztás** és az **illesztés** jelölése. Itt az **sz** az ész, a **t** a **tett**. Hogy ez a páros együtt mire képes? Lássuk!

Jelen van a **posztó**ban, melyet az **osztó**vátán szőnek, melynek eredeti neve **osztóvető**, s ha valaki látott már szövőszéket, akkor tudja, miért. A **posztó**val terített **asztalon**, a malomból hozott gabonából mállasztott **liszt**ből készült emészthető étel kiosztása után, még ott az **asztalnál** tanácsokat **oszt**, gondolatokat ébreszt, **illeszt**, jóra **bisztat**, **öszönöz**, munkára **öszökél**. **Pusztán** csak **tiszta** jó indulatú, illeszkedni képes, **tiszteletre** méltó embereket választ, akikkel az udvaron álló **asztagból** csépel gabonát, melyből nekik is **oszt**. Nem **vesztő**, **fosztó**, bár ha **hisztisen** szétszört, akkor lehet az is.

Ezt hiába bízánk az **ld** párosra, nem tudja megtenni. Ők ketten külön-külön sem bírnak olyan tulajdonsággal, mely erre alkalmassá tenné. E párosnak más a teendője. Amint fentebb már volt szó róla, a **d** ellentmondásos, ám az előtte álló **l** hatására megszelídül, és a két **áldott** lélek most **oldottan üldögél boldogan** a **zölddel** borított **föld** **köldökén**, nézi a bolyongó **holdat**, nem **koldul**, **zsoldjából** **süldőt** nevel, s abból **küld**, **például** szüleinek. Nos, ezt nem tudná az **sz** páros.

Az **rg** páros nem üldögél, mert benne az **r** ereje és a **g** gördülékenysége **rugalmasra** egyesülve feszül, így nem a megnyugvás jelölője. Megbízása szerint **sürgő-forgó**, csavargó, csorgó, dörgő, fergeteg, forgalom, fürge, háborgó, de ugyanakkor **irgalom** is, bár itt is a mozgást jelzi, a segítő jó indulat érzésének beindulását a szívben.

Ha már a mozgásnál vagyunk, ezt a **zg** páros hivatott megjeleníteni, itt a **z** zűrös zaklatottsága befolyásolja a **g** gördülékenységét, esetleg **gátlásosságát**, és ebből eredően nem tud egy helyben maradni, **izgatott**, **izgó-mozgó** természetű.

A lány hangösszetételű **nyh**, mely az **enyhe**, **konyha**, **lanyha**, **renyhe** szavak tengelye. Ezeket nem lehet kifejezni más párossal.

Az **ng** esetében az **n** egyensúly nyugvópont jelölő, a **g** a gördülő rögzített **tengelypontja**, melyből **kileng**, **ingadozik**. Mindkettő kötve van egy pontban. Ezt egyik páros sem tudja megtenni, erre csak ez képes, erre kapott „megbízást”. Ugyanakkor a **hang** végcsengője – **giling-galang**, **kong** a **harang**, ami egy pontban rögzítve **kileng** saját **tengelye** körül. A **teng-leng** esetében, a **teng** a **tengely**, melyből kiindul a **lengés**. Elbitangol a nyájtól, kacskaringózva **bolyong**, **cselleng**, de visszatér, mint a **bumeráng**, **gyenge**, vagy **gyöngéd**, **engedelmes**, máskor meg **engedetlenül forrong**, **lázong**, **háborog**, mint a **tenger**, és néha sáros, mint a **mangalica**, ám (székelyül) addig **mosongatja**, **mosingatja** magát, míg **tiszta** lesz (angolul: **washing** – mosás).

Az **rz** páros alkotói az erős **r** és a néha zűrös, máskor bizalmas **z**. Többszörözést sugalló **szorzati** értelmet ad a szónak. De a bizalmast jelentő oldalon nem csak a sokszorozódó, **szorzatokkal** hatványozottan növekvő szerelmi **érzést** fejezi ki, hanem a következményt is: **párzás**, növényi sokasodás, szaporodás: **porzás**. Sokszorozó: **szerző**, **szorzó**. A kellemetlen értelmi oldalon más **érzelmet** is kifejezhet. A **torz** sokszorozottan csúnya, **elborzaszt**. A **borzolóan** **borzalmas** sokszorozottan rémséges. De mind az **érzékekre**, **érzelmekre** hatók.

Az **nt** párosban az **n** az **egyenletesen** nyugvó állapot, a **t** a **tény**. Ezért olyan, **mint** a... mindent **mintaként** hasonlítgat egy másik **ponthoz**. Aztán **fontol**, **int**, **ment**, **jelent**, néha **kint**, máskor **bent**, **fent** vagy **lent**, minden **szinten**, **szinte** mindenféle **köntösben**, **csintalanul** kurjant, **lantol**, **fintorog**, majd

mentegetőzik. Ez magaviseleti, viselkedési szintmérő is. Érti, hogy valami sántít, de adja a nagy szentet, azt mondja, akkor is ő dönt, ha ront, pontum – azaz pont!

Az *ml* csillámló csillagokat kémlőn szemlélő. A bomló, hámló tengelyhangzója. Nem csak romló, de lágyan omló zsemle is. Édes emlője emléket fakasztó. Ezt nem tudják utána csinálni a többi párosok, mivel csak ők ketten: az érzelmi *m* és a lágy *l* együtt képesek erre. Erre ők fordított állásban is képesek, de kissé már másképp.

Az *lm* esetében az *l* a hangadó, az *él*, az érzelmi *m* utána igazodik. Mégis van közös, mert az emlékek a szívnek elmében tárolt érzelmes élménye. Lány kelméből van a díszes dolmány. Jó az ízletes alma, de a majom álma a magas banánpálma. A koholmány és tanulmány szavakból letagadhatatlanul kisüt az elméhez kötődés, hogy csak onnan eredhet. A cséplőgép a szalma malma, mely az állatok kedvenc alma. A régmúlt időkben a hat ülőalmon helyet foglaló hat elmés, bölcs törzsi vénnek döntési joga volt (hat alom, hatalom!), és ezzel irányításra való hatalma mindenki fölött, azok javára-kárára.

Az *mb* esetében az *m* érzelmi tényező, a *b*: boldog, bolond, botor, bölcs, bátor. Az *mb* páros küldetése bemutatni az embert, a zsenge bimbót, az emelkedő dombot, a zöldellő lombot, a szelíd galambot, a gyönyörű combot. A néember gyerekének bömbölő cimboráját. De az otrombán tomboló goromba bamba félkegyelmű rombolását is.

A *kl* esetében a *k* konok keménységét, merevségét a mögötte álló *l* lágysága ellensúlyozza, megtöri, és enged, mint a csukló. Aki iklat, az ide-oda mozog, siklának mondták régen a bokát. A csiklandás a kellemes testi borzoló mellett érzelmi, érzéki hajlékonyságot idéz elő (*d*). A szikla szó keménységet jelent, de azt is, hogy elmozdulhat helyéről, tehát óvatosan, mert még felöklel. A baklat, vaklat, székely szó a céltalan, bizonytalan, ingadozó járásra. A claudicatus – ingadozó, ingó, gyenge, rossz lábon álló, sántító, bicegőt jelent latinul, és e jellemző okán épült a *kl* páros a Claudius névbe, mely név első viselője biztosan könnyen összecukló sánta volt.

A *bl* páros esetében a *b* utalhat egy körön belülségre (bent, -ban, -ben, -ból, -ből). Az ablak összetett szó: *ab* – kerek, a *lak* két irányban is értelmezhető. Lehet *luk*, *lék*, vagyis *ab-lak* – kerek lyuk, rés. A *lak* másik értelme: ház, lakás. Tehát lehet rés, lyuk a házon, annak falán.

A tábla/p, kerek lapos, a *t* tér.

A *zabla* egy olyan eszköz, mely segítségével megs/zabjuk az útirányt, a haladás sebességét, a megállás pontját. De a *zabolást*, *zabálást* is, mivel a ló nem tud rendesen enni *zablával* a szájában.

A köblös, kübli, öblít, öblös szavakban az *öb* kerek mélyedés. Mivel a hangok értelme több irányba elvihető, a továbbiak: *-lös*, *-li*, *-lít* esetében, csak úgy, mint a szapuló szónál hajlok arra, hogy esetenként itt a tartalomra is utal, a folyékony lére, mely lehet löre, tehát nem a magánhangzó határozza meg, hanem az *l* hang. A lárifári esetében híg, semmitmondó beszédre utal (és a *bla-bla!*). Bár az is igaz, hogy egy öblös edényben nem mindig tárolnak folyékony anyagot.

Czakó Gábor ismert anyaországi író szerint: az „öblít igénkben az *öb* a főnévi értelmű gyök, az *l* igeképző. Tud főnevet és határozót is képezni. Általában a folyamatosság, a létesülés, válás értelményét oltja a szóba.”

Akkor mégis miért gondolom, hogy utalhat a mosóvízre is?

Ezt a véleményt a magyar nyelv különleges – árnyalataiban is értelmet rejtő – belső felépítésére alapozom, de mind az öblít, mind a szapuló szónak az utódnelvekben felvett alakja alapján is ítélni lehet, hogy a szapu- a szappan és a -ló a mosólé-t, a vizet is jelenthette. A *Magyar szógyökök a román nyelvben* című könyvben írtam:

„*spală* – mos, a *spa* a szappanra utal, ebből látható, hogy a román nyelv nem a latin forrásból vette a mosás megnevezését, mivel a román nyelvben összevontan egyetlen kifejezésben jelenik meg a szappan és a lé, és ez a szapulóra hasonlít. A szappanra a többi latin nyelv is a magyar szap gyökszó torzóit használja: olasz *sapone*, spanyol *jabon*, francia *savon*, portugál *sabao*, de a mosás műveletét külön írja le, melyre szintén a lé gyököt, a lev-et használja: ol. *lavaggio*, spa. *lavado*, fra. *lavage*, por. *lavagem*. A *spală* esetében, ha beillesztünk egy *a* hangot *s/a/pală*, a szapuló torzóját kapjuk.”

A román nyelvnek nincs más szava a mosásra, tehát ez összevont alak kellett legyen az ősmag(yar)-nyelvben, mely így ment át, még a valachusok római fogságba esése előtt Ázsiában élő őseik nyelvébe.

Erőteljes bizonyíték még a **lavabou** – *mosdó* is, mely szóban a **lav** – *mos* (*lében*, vízben), **ab** – kerek. Latin-francia szó (*lavabo*) az ősmag(yar)-nyelvből. A *vizestál*, **léőb**, **levab** az **átmenet pillanatában merevedett, és végképp megőrizte addigi alakját**. Ha boncoljuk, fordítanunk kell a gyöksorrendet: **lavabou** – **ablav**. Ez ugyanaz: **öb-lé**.

A *mos* ősmag(yar)-nyelvi alakja lehetett **öbléz**, **öblíz**, benne az edény és a *lé*, víz egyetlen szóban. Ily értelemben jutott a latinba, onnan a fióknyelveibe, és ott őrzi fordított gyökű „beszáradt” alakját a mai napig. Így a román a **clăti** – *öblíteni* szóban is. A **cl** – **kl** páros a vele alkotható **kal** gyök révén a *lében kalézás* mozgását írja le, ahogyan *öblítik* a ruhát. A **kalány** szó a **ka** ősgyökből indul, a **kal** gyök **l** hangja valaha igeképző volt, de mivel később evésre is használták a **nyál**, **nyel** gyökök fordított alakja kötődött hozzá és a két **l** hang összeolvadt, így lett: **kal lány**, **kalány**.

Minden összetett szavunk egymáshoz illesztett gyökök sora. A ragoknak nevezett szavaink is gyökök. Például: **-ba**, **-be**, **-ban**, **-ben**, **-ból**, **-ből**, az **ab** gyök fordított változatai. Kíérezhető ez az **abba**, **abban**, **abból** (közelre: ebbe, ebben, ebből), szavakból. Bár ezt mutatószóhoz ragként illesztett, ezáltal hangváltást előidéző jelenséggel lehet magyarázni: *azba*, *azban*, *azból*, de ugyanakkor kiérződik a szavakból egy belső térbe, térben, térből értelme is (közelre: eme **ab**-ba, e *kerekség*-be).

Az **öb** ősgyök fordított alakja a **bő**. Egy gyümölcs például lehet *lédús*, **bőven** *leves*, tehát *öblében* **bő lé** van.

A *szapuló* szavunkban a **szap** szorzati gyök (**sz/ap/or/a**) a felfokozott hatékonyságra utal. Az **u**, mint legalacsonyabb fekvésű hang a bemerítést (*úszik*, *und*, *búvár Kund*) jelzi a *szapulóba*, azaz a *szappanos lébe*. A *szapul*, ige, a *szapuló*, főnév. Ez utóbbi a műveletet, de az azt végzőt is jelöli. Összetett szó, melybe minden beleértendő.

E fent állítottakat azonban valószínű vitatni fogják a nyelvészek, mivel ellenpéldaként fel lehet hozni a *lapuló* akármit, de ne feledjük, hogy az **ap** gyök a földel *kapcsolatban* levő, *szétterülő*, *lapuló*, párolgással *apadó*, (szomj esetén érte *epedő*) *víz*et is jelenti. Erre a kisbaba, vizet jelentő **pü-pü** ősgyökszava a bizonyíték. A *szapora* szóban is jelen van az **ap** gyök, mely utal a szorzati gyors*kapcsolatra*, de a vízzel való hasonlatként a bőségre is – sok víz. Ha komolyan vizsgáljuk, és gyökeire, hangjaira bontjuk a szavakat sok ilyen érdekes hasonlati párhuzamra bukkanunk.

E fenti jelenségek a magyar nyelv felépítési összetettségét igazolják, azt hogy **árnyalataiban is vonatkoztathat valamire a háttérben, hasonlati párhuzamot kínál**, egy hang, egy gyök többirányú értelmével, **s ezzel, nyomatékokat ad az értelem mélyebbé tételére**.

E jelenség kibontása, magyarázata külön fejezetet érdemel.

Nem cáfolom *Czakó Gábor* állítását, mely a ma alkalmazott száraz nyelvtani szabályok szerinti szempontból vitathatatlan. Viszont én itt nem nyelvtanilag, hanem szótörténet, értelmezhetőség mélyebb szempontjait nézve bontom összetevő gyökeire, hangjaira. Ez esetben a fentiek megállják helyüket. Az **l** hang több irány kezdőhangja is lehet, hiszen a *lehetőség* szó is ezzel kezdődik, és ez is több irányt tesz lehetővé. *Lehet*: *ilyen*, *olyan*. Topolyai tájnyelven *ilen-olan*. *Lehet* ige-, főnév-, határozó-, jelzőképző, de lehet főnév szókezdő is adott esetekben. A fentieket véve alapul, az a meglátásom, hogy az *öblít* és *szapuló* szavakban – mindamelllett, hogy főnévképző szerepe is van az **l** hangnak – a *mosólét* is jelenti.

Tovább menve, az **rt** párost vizsgálva, rájövünk egy másik érdekességre, mely történelmi bizonyítékkal szolgál arra, hogy nem Arkhimédész fedezte föl a róla elnevezett törvényt!

Ő csak újra rátalált, újra felfedezte a bemerítéssel történő testtérfogatmérést, melyet valaha az ősmag(yar)-nyelvet beszélők már alkalmaztak! Különböznél nem volnának jelen a magyar nyelvben, a *be/márt*, *mérték*, *érték* szavaink, benne az értelemmeghatározó **rt** párossal. Az ógörög ugyanis az ősmag(yar)-nyelv utódnyelve, és így ezek a kifejezések előbb születtek meg, gyakorlati alkalmazás közben képi, látványi hatásra, mint az arkhimédészi törvény.

Ez nem csökkenti Arkhimédész érdemeit, hiszen egy teljesen feledésbe merült gyakorlati eljárás újra felfedezése a nulláról indul, és magas fokú értelmet, kutatási küzdelmet kíván.

A fenti bemutató szövegekből jól látni, hogy **minden hangnak, kötött mássalhangzó párosnak átruházhatatlan meghatározó szerepe** van az értelem alakításában, és **ez BIZONYÍTÉK!**

Nem lehet többé szláv, germán, török, görög, latin, finnugor és más eredetűnek **hazudni** azokat a nagyszámú **szavainkat, melyek azokba a nyelvekbe szakadtak, ott eltorzultak, de tősgyökeres magyar kifejezéseinkhez ma is hasonlítanak**, melyekből azok a nyelvek felépültek, s **melyekre a finnugristák eddig ráfogták, hogy onnan kölcsönöztük! Nem mi kölcsönöztünk, hanem az ő nyelvük épült az ősmag(yar)-nyelvből**, és teljesen szétesnének, összeomlanának annak jelenléte nélkül.

Próbáljuk kiemelni, helyettesíteni más hangokkal ezeket az ősmag(yar)-nyelvi kötött mássalhangzó párosokat az alábbi szavakban: **naSTe** – szül, mely a nő**ST**ény szóból alakult. Marad: **na..e!** Van értelme a maradék szónak?! Nincs! Viszont a magyar nyelvben ez a mássalhangzó páros egyúttal a te**ST**vér szó tengelye – nő**st**ény, na**st**e, test**v**ér. Azért itt van valami mélyebb értelmi kapcsolat. Nemde?

Ha helyettesítenénk, mit tehetnénk oda?

Az at**iNG**ere – érintés, **mâNG**âia – **sim**ogat szavakban az **ng** páros a kellemes kicse**NG**ésű gyö**NG**éd **iNG**er keltés jelentését viszi bele a román kifejezésbe. A magyar nyelvben ezekkel a hangokkal vagy lágyított változataikkal alkothatjuk az e**NG**edelmes, Ne**G**édes, Gyö**N**yörű, Gö**N**dör, re**G**é**N**yes, Nyu**G**alom stb. jó értelemben vett meleg emberi kapcsolatokra utaló kifejezéseket.

Az is világos, hogy a hangok, és ebből eredően az azokból álló párosok értelme csak a magyar nyelvből következtethető ki. Az idegen nyelvi kifejezésekben is megsúgják nekünk, magyar anyanyelvűeknek, hogy mit akarnak ott azon a helyen kifejezni.

A magyar gyököket, hangpárosokat idegen nyelvekben kimutató szótárimban felsorolt kifejezésekhez még hozzájönnek az összes említett gyökök bővítményei, azok változatai, tehát nem csak a felsoroltakban, hanem sok más ezekhez kötődő kifejezésben megtaláljuk a magyar nyelvi gyököket, és a kötött mássalhangzó párosokat.

A **gyökök**, és a jelentéshordozó **kötött mássalhangzó párosok** átmentek, és jelen vannak az ősmag(yar)-nyelvből kialakult utódnnyelvekben, mint **jelzőoszlopok**, figyelmet felhívó, azonosító **lármafák**. Törvényszerűen ragadtak meg a nyelvek kialakulása idején, mivel különben nem állt volna össze az a nyelv. Az **ősgyökök**, azok bővítményei az **ősnyelvi gyökszavak**, és a **kötött mássalhangzó párosok** az újonnan kialakuló utódnnyelvek, nyelvjárások nélkülözhetetlen alap- és kötőelemei.

A **kötött mássalhangzó párosok**, mivel ősnyelviek **összekötik a nyelveket**, jól láthatóan **jelen vannak a nyelvekben** útmutató **oszlopként**, és **visszavezetnek az ősnyelvhez**. Nézzünk bele egy akármilyen nyelvű szótárba, szövegbe, és azonnal szemünkbe tűnnek.

Olyanok ezek a **kötött mássalhangzó párosok**, mint földbedöngölt cölöpök, párosával erősen összekötözve állnak. Szótagolva elválaszthatók, egyikük a következő szótagnak is alkotója, de kiemelni egyiket sem lehet a másik mellől, mert akkor a kifejezés elveszíti értelmét. Az idegen nyelvbe átkerülve is ölelik egymást, mint két idegenbe szakadt testvérpár, mintha azt mondanák a kutató magyar nyelvésznek: – *Lásd, mi jelcövekként mutatjuk a jó irányt, rólunk ismered föl, hogy ősnyelvi a szó, melyben jelen vagyunk. Mi megőriztük, megőrizzük ősi nyelvi önmagunkat, magyarságunkat! És ti?!*

Kaptam visszajelzést, melyben visszás jelenségként értékelték a párosok elválaszthatóságát. Ha **Varga Csaba** – értelmi határnál való – elválasztási módját alkalmazzuk, akkor az elválasztási határvonal a páros után volna, bár nem minden esetben. Például: **bölcs**-en, gyümö**lcs**-ös, tö**lcs**-ér és mások. De a **cselekmény**, **ok-mány**, **tok-mány**, **zsák-mány** stb. esetében nem, mivel a **-mány**, **-mény**, kézzel cselekvést jelent (**mancs**), és külön gyökként van csatolva.

A magyar nyelv előnye a többi nyelvvel e párosok esetében az, hogy magyarul értelmezhetőek, magyarázat adható róluk. Nyelvünkben oda-vissza megfordíthatóak, egy részük kiterjedt szóbokorral rendelkező szógyökök alaphangjai.

Példaként a **kr** páros, melynek alkotói a **kör** alaphangjai, de az **ikra**, **makranc**, **pokróc**, **szekrény**, **szikra** szavakban jelentéssel bíró tengelyhangzó. Mindegyikből kiérződik a kemény erő értelme. Az **ikra** szóban kis helyre (**kör**be) tömörített, élő, mozgó (**ik**/lat), onnan **kitörni** vágyó **erő**. A **makrancos**, **akaratos**, nem enged, nem mozdítható ki jelképes **kör**éből. A durva **pokróc** egy bizonyos **kört** borít le. A **szekrény** belső

szakaszaiban **elkerít** tárgyakat. A **szikra** egy jelképes **körb**ől pattan ki. S van egy idegenbe szakadt alakja is, a **kretén**, mely a gyökfordított **tön-kre**/tevő hülye (kre-tön, kretén).

A **kr** páros a **kör** szóban gyökalkotó, és a legkiterjedtebb szóbokor kapcsolódik hozzá a világ minden nyelvében.

Ennek fordítottja az **rk** páros. Azok a szavak, melyekben meghatározó tengely, nagyobb részt mind behatároló **kör**vonalakkal rendelkezők: **bárka**, **burkol**, **erkély**, **erkölcs**, **fürkész**, **harkály**, **hurkol**, **markol**, **zárka** stb. Az **rk** páros gyökalkotóként: **rak** (csomóba, egy **kör**be), **rekeszt** (**zárk**ába **kerít**), **rokka** (**kör**forgó **kerekes** fonógép), **rokk**an (összerogy egy helyre, egy **kör**be), **rokon** (egy vérből valók **kör**e) és más szavakban van jelen.

Így vehetjük sorba a többi párost is, és alkothatunk is belőlük szavakat magyar nyelven. Például **tr**: **gyatra** – **gyötör**, **megtör**. Az **rt**: **érték** – **érett**, **rét**, **rétes**

A másik érdekes példa az **lb** páros. Ezzel egyetlen szót találtam: **kolbász**. A **kolbász** enyhe hajlatú hentes termék. És a **lib**anyak? Szintén enyhén ívelő. És a szép ívelésű női **láb**? A **libegő**, **libbenő**, **lebbenő** szalag enyhe mozgása. Az **lb** idegen szavakban is az enyhe jelentést adja. Az **Elba** – fehér folyó (**alb**), mely a Weiss-wasser (weis – fehér) és az Elser patakok összefolyásából indul, a **halvány** értelméből jön, **v>b** hangváltással.

Igen érdekes, értelemalakító szerepe van a már említett **ng** párosnak a **bumeráng** szóban, melyről az Idegen Szavak és Kifejezések Szótára így ír: „*sarló alakú ausztráliai hajítófegyver, amely találat híján visszaperdül elhajítójához.*”

A Magyar Értelmező Kéziszótár: „*Keményfából való görbe hajítófegyver, mely kellő szögben hajítva visszarepül az elhajítóhoz.*”

Ausztrália elég messzire fekszik a mai magyar nyelvet beszélők országától, és a **bumeráng** az ősi idők fegyvere, tehát nagyon régi. Annyira régi, hogy feltételezhetjük: valamikor az egynyelvűség idején alkották meg, nevezték meg.

Honnan e gondolat? Nos, mi jellemző a **bumeráng**ra? Ott **csüng**, **leng** a gazdája oldalára függesztve, mígnem eldobja a cél irányába, azt akarván, hogy abba „**beledöngjön**”.

Mi történik ezután a **bumeráng**gal? Elröpül, és ha nem talál célba, egy kicsit **bolyong**, **kereng**, majd visszatér gazdájához.

A szó utal ütésre – **bum**. Utal erőre – **er**. Távolra – **á**. Csavaros pályára, és végső **hangra** – **ng**.

Magyar Adorján: Elméletem ősműveltségünkről című füzetében, a jászokról szóló írásban szó van a Jordán folyóról:

„*Jordán (eredeti értelme folyás, víz, jász nyelven)*”

Megfigyelhető a **Jordán** nevében az **rd** kötött mássalhangzó páros, mely a következő szavakban jelentéshordozója a **folyás** képi látványának: **csordul**, **csordogál**, **csorda**, **gördül**. Ez azt jelenti, hogy nem zsidó, hanem ősmag(yar)-nyelvi eredetű kifejezés.

A **legenda** a Magyar Értelmező Kéziszótár szerint latin eredetű nemzetközi szó. Pedig ez bizonyíthatóan ősnyelvi magyar szó. Mert miről szól, mit mond el a **legenda**? A **legenda**, kiemelkedő személyekről, eseményekről, vagyis **le**gekről szóló **monda**. „Nevében az íze!” A *Magyar Értelmező Kéziszótár* szerzőit ez nem érdekelte. Latin és kész! S ha valaki kétségbe vonja, az hozzá nem értő tudatlan. Pedig eredetét az **nd** páros igazolja, mely többek közt: **belső tartalomra**, **szövevényes eseményre**, **mozgásra**, **lassú lefolyásra** is utaló jelentéshordozó. Erre mutat az: **inda**, **indul**, **and**alog, **bendő**, **börönd**, **bunda**, **csend**, **gond**, **kaland**, **rend** szavakban.

Persze, jelen van a latinban is, ahová az ősnyelvből jutott, ám felbontani értelemmel bíró elemeire, azokra magyarázatot adni csak magyarul lehet.

Székelyföldön a maszatos gyerekre mondják, hogy **bémáng**álta magát. A **mangál**, **mángál** ősrégi szó. Elsősorban simogató (székelyül: **édengető**, **simongató**) mozgást jelent. Összemandángálja magát a piszokba belesimongatással, így a sáros, piszkos külalakra is magyarázatot ad.

De az **ng** páros jelez egyebet is. A **mangalica** sertés magyar élettérben élő háziállatként ismert. A szóból ítélve elmondható, hogy ez volt az első házi sertésfajta. A név felbontható: a **ma** ősgyök a **maszatos**, **maszatol** jelentés mellett szájtevékenység is: **majszol**. Az **ng** páros különböző cselekmények tengelye, jellemzők véghangja: a disznó a ház körül **kerengő**, **bolyongó**, rőfögve **hangoskodó**, a sárban

fetrengve *mángálja*, azaz *keni*, *sikálja* *simongatja* magát feketére, *ma(nga)lacként* *cingár*, de ha felhizlalják, akár a *henger*. A húsa *zsenge* élvezhető. Az *nd* párosra váltva: szőre *göndör*, nyáron *kondában* jár a makkra, sárosan *rondán* néz ki, de a belőle készült hentes termék *kelendő*, a *vendég* is *örvend*, ha azzal kínálják. A szóvégi *-ica*, akár a malacnál, becézés.

Hangok, gyökök értelemépítő összhangja

Amint az előző fejezetben említettem, a magyar nyelv felépítési összetettségéből adódik, hogy **árnyalataiban is vonatkoztathat valamire a háttérben, hasonlati párhuzamot kínál**, egy hang, egy gyök többirányú értelmével, **s ezzel, nyomatékot ad a szó értelmének mélyebbé tételére**.

A *bőr* a test védőburkolata, *őre*, *burk-őr*, *b-őr*, *bőr*. A *szőr* szó is hasonlóképpen képződött. Esetében az *sz* hangnak *szorzati* értelme van, és az *őr* szóval való összeolvadásának végeredménye: *sz-őr*, így egyúttal a többszörözött mennyiségre is utal. A *szőrzet* – a bőr (sz)*őre*, *sűrű* védőrétege, főleg állatok esetében. A *sűrű* is *szorzati* jelentésű szó.

A *szörnyűség* a *borzalom szorzata*, felfokozott érzelmi riadalom, és mindkettő nyomán égnek áll a *szőrzet*.

A *szappan*, az *ap* gyök révén jelzi a vízzel való *kapcsolatot*, de azt is, hogy a vízzel együtt képes a *rátapadt szennyet szaporán* eltávolítani. A *szapora* szó *szorzati* értelmű. A *szapora* szóban is jelen van az *ap* gyök, mely utal a *szorzati gyorskapcsolatra*, de a vízzel való hasonlatként a bőségre is – sok víz. A *szapora* szó még tartalmazza a *por* gyököt, mely a megszámlálhatatlan sokat szemléltető. A *szapora* esőt *zápornak* mondják és a szóban benne van a víz – *ap* –, de a *por* is, sűrűségi hasonlatként, de amelyet a *záporosó* szét is ver. Ha valaki túl gyorsan *sorjázza* beszédét: csak úgy *záporoznak* a szavai.

A *csap* szóban a *cs* hang a *fröccsenés*, *csordulás* hangja, a *csa* gyök a félrefordítással (*csá*) indítás, az *ap* gyök a víz, de a nyitással létrejövő *kapcsolat* is. A *taps* a *tapcs* egyszerűsítése. Az *apcs* három hangja hangátvetéssel *csap*, de a *pacs*, *pacsi* is két tenyér *kapcsolata*. Egy kis kitéréssel itt még megjegyzendő: a tenyér*becsapás* (fordítva) – *pacsi* – megegyezést lezáró, valaha a béke megkötésének mozzanata. És nézzük meg a béke szó megfelelőjét néhány nyelvben: olasz, román – *pace*, angol – *peace*, francia – *paix*, spanyol, portugál – *paz*.

A *kapcsolat* szó a *csatolás tapadás* műveletére is utal, itt az *ap* gyök és a *cs* a kulcs. Ha emberi *kapcsolatra* gondolunk, úgy az *apol*, *apolgat* csókol, csókolgat jelentésű, tehát az *ap* gyök a szeretett személy gondozása, *ápolása* közbeni meghitt, *felüldítő* (*ap* – *üd* – víz) személyi lelki-fizikai *kapcsolat*. A csókolgatás, (*apolgatás*) is összekapcsolódás, összekulcsol, *csókol*.

A *kulcs*: a *kul* gyök körmozgást, az *lcs* párosa a zárás-nyitás *cseles* megoldására mutató. A *kul* viszont a *lukra* is, melybe beletalál, melyben elfordítandó, s a *lakra*, esetleg *lakatra* is, melyet a *cseles* felépítése révén zár és nyit. A *kulcs* – régen: *kócs*, megfordítva *csók*, mellyel a szívnek zárja is nyitható.

Az *sz* hang jelenléte a *szó*-ban, a beszédben sorjázó *szorzati sokszorozódást* jeleníti meg.

A *beszéd*: *bentről* jön *szél*, azaz levegő által, a szívből, *ésszel* mérlegelve, a szájjal tagolt hanggá, *szóvá* téve. Az *e* maga a nyelv, az *é* értelem. A *d* hang jelenléte sokatmondó, *enyém*, *sajátom*, *édes tulajdonom*, *dalolva* vagy *durván* mondom, úgy *adom* elő, ahogyan *tudom*, folyékonyan (*id*) mondom, vagy *eldadogom*, *vidulok*, *vádolok*, *támadok* vele vagy *védem* magamat, mást. Az *-éd* saját *kedves*, bensőséges tulajdont is jelöl, melyet illik elkérni, azaz *idézni* (*idézni* – *idébb hozni*, *idehozni*)

Valaminek a *széle*, azt is jelenti, hogy a *szél* (légmozgás) annak *szélét*, *szegélyét* éri, fújja.

A *szegély* a *g* hangon át közli, hogy a nagy *egész* határa, *széle* rendezett – vagy így, vagy úgy – rögzítve, esetleg *szegezve* van.

A *szegény* szóban benne van a *szélre*, *szegélyre* szorult ember *nyomorult*, földbe *nyomott* helyzetének tömör leírása is.

A *szerpentin* a kanyarok *szorzata*, a sokszoros ide-oda fordulást jelzi, de ilyen a színészi *szerep* is: a minden oldalról való megmutatkozás. Ha valaki azt mondaná, hogy a *szerpentin* nem magyar szó, akkor

jusson eszébe a *sertepertél* szó, mely szintén *szorzati* gyökből induló, és ugyanazt a sokszoros fordulatot mozgást jelenti. A *szerpentin* magyar gyökből indul, és az *rp* mellett tartalmazza az *nt* párost is, mely többek közt viszonyító jelentésű. A kanyarok mind egy *mintára* szabva: egyik *pontosan* olyan, *mint* a másik.

A *csinál* (csiál, cseál) szót a XXI. század „szemérmessége” nem ajánlja használni, holott e szó nem beszél másról, mint a cselekvés *cseles csínj*át jól ismerő ember sikeres munkavégzéséről.

Miért idegenkednek a szó használatától. Mivel azt mondják, hogy a magyar ember csak gyereket *csinál*, egyebeket *tesz*, *készít*, *formál*, *alakít*, *javít*, *előállít* stb. Ez így igaz is, mivel a nemzésnél a folyamatot ösztönből *induló* – *elringatóan finom ingert* keltő – *csintalankodással* csak *elindítja* (a *pin*...). A továbbiakban nem *tesz hozzá*, nem *készít*, *nem formál*, *alakít*, *javít* semmit rajta – nem is tud, az már teremtési folyamat – csak a körülmények ilyené vagy olyanná tételével befolyásolhatja a természetes lefolyás sikeres végkimenetelét.

A *nyugalom* szóban a *nyu* gyök az *elnyújtózás* kellemessége, a *g* a helyben lét, a mozdulatlan, rögzült állapot, az *al* gyök akár a *szánalom*, *irgalom* esetében a leereszkedő *alanti* lelki, csendesség. A *nyugalom* esetében háttéri értelemként utal az *alomra* is, ahol jó értelemben véve ellazulhat. Az *om* érzelmet, oldottságot jelent, s kifejezi a nyughelyre *omlást*, legyen az ülő vagy fekvő helyzetű.

Tulajdonképpen a magyar nyelv egész felépítése olyan, hogy a fő megjelenítés háta mögött ott rejlik aláfestésként egy-két értelemfinomító pótagat: egy-egy erőteljes hangban, de ha összetett szó, akkor egy azt alkotó gyökben. Ez kiérződik a hangkapcsolatokból még akkor is, ha át kell vetni a hangot értelmes gyök létrejöttéhez (lásd fent: -apcs-, csap, pacs/i, taps).

Azok, akik a hangok, hangpárosok, gyökök ilyen többjelentésű háttérben megbújó értelmét tagadják, azok még nem mélyültek bele komoly elemzésbe, vagy nem akarják ismerni elég mélyen a nyelvet.

De az is lehet, hogy tudatosan nem akarják felszínre engedni, a köztudatba beengedni a magyar nyelv rendkívüli, évezredek óta beépített értékeit. Félnék ettől, mert a sikerélmény lehetőségét távol kell tartani a magyar embertől.

Zöngés – zöngétlen hangváltások a párosokban

Vannak esetek, amikor a kötött párosok hangjai fölcserélődnek, s a zöngés helyett zöngétlen kerül vagy fordítva. Ezekben az esetekben vagy ugyanazt a fogalmat írja le, vagy a következményekről beszél.

A párosoknál előfordul **zöngés – zöngétlen hangcsere**. Van teljes csere: *szk>zg*, amely esetben a zöngétlen páros cserélődik zöngésre: *mászkálás* – *mozgás*. Vagy *asztag* – *gazdag*, melynél szintén zöngétlenről zöngésre vált mindkét hang.

Ugyanakkor értelmi háttéregyezés észlelhető az *szt > zd > st* váltásnál. Például: *gazdagon* megkent vajjas kenyér esetében *vastagon* kenték a vajat. A *gazdagon* megszórt cukros, diós, mazsolás süteményről a kellemes ízet adó *vastag*, réteg jut eszünkbe. A *gazdagon* megterített *asztalon* bőséges reggeli, ebéd, vacsora kerül *kiosztásra*. Ezt a jelenséget figyelembe kell venni az idegenbe elszármazott szavaknál.

A fennebb már említett *bolond* – *ront*, *bont* esetében a zöngés *d* hang cserélődik a zöngétlen *t*-re (*d>t*), és a következményt írja le.

A *gyeplő* – *zabla* esetében a zöngétlen *p>b* zöngésre. Mindkettő az irányításról, fékezésről szól.

Van hangzás – írás eltérés, amikor a páros értelmét a hangzás határozná meg: *biztos*, kiejtve *bisztos*, *íztelen* – *isztelen*, *asztán* – *asztán*.

Az *lv* és *ld* párosoknál észlelhető a legkönnyebben, hogy ezek a hangpárosok hangelmosódással alakultak ki a nyelv belső, alakíthatósági törvénye alapján. Például: az *aluvó* – *alvó*, *halovány* – *halvány*, *oltovány* – *oltvány*, *szelevény* – *szelvény*. A láthatóan *haladó* égitestre mondhatták: *holad*, majd elmosódott az *a* hang – *hold*. Az *old* bővítményébe beleszórták azt is, amiben *oldódik*, mert az *olvad*, szóban benne van a *vad*, vagyis a víz, hasonló az *olt* (*d>t*) is, mely azokkal közös értelmi jegyet hordoz (*olt-vad* – vízben *old* – f/elolvad).

A kötött mássalhangzó párosok viszonyítása további kutatás tárgya, hiszen rengeteg van, és sok a viszonyíthatósági jellemző.

Miért nem csak egyetlen értelmet közvetít egy hangpáros?

Avagy milyen szerepe van a hangkörnyezetnek?

Megfigyelhető, hogy többirányú értelmezést kaphatnak ugyanazzal a hangpárossal felépülő szavak.

Fontos! Nem mindegy a hangpárosnak a **szóban elfoglalt helye** –, hogy: **tengely** vagy **végcsengő**. Ugyanakkor a **hangkörnyezet** rendkívül fontos meghatározó az értelmezés irányát illetően, mind a magyar, mind az idegen nyelvekben.

Vegyük példának az **nd** párost. Megint csak a megszemélyesítés példájával élve, ha két ember küldetést teljesít, nem mindegy milyen környezetbe kerül, milyen társaságba megy, hiszen ezek mind hatással vannak rájuk. Külön-külön érheti hatás a két egyént, mely befolyásolja a kimenetelt. Egy ilyen esetben emberekkel kerülnek kapcsolatba. Férfiakról lévén szó, minden bizonnyal nők is megkönyékezik őket. Mondjuk, mindketten megismerkednek egy-egy nővel, aki bevezeti őket a társaságba. A nők közre veszik őket, egyik nő egyikük, a másik nő a másik oldalán áll, és elindulnak **andalogva**. A két **halk** szavú nő (az **a** hang alacsony fekvésű) kellemesen társalog (**log** – nyelv) velük, és rendkívül jól érzik magukat mindannyian.

Mit mond el még a rendkívül összetett, **andalog** szó?

Sétálva, **gy/and/alog/va** mennek. Az **-alog** a **gyalog** esetében állapotjelző is, mint a **balognál**. Az **-al-**, **alacsony** szint, a **gyalog** szó leírható **djalog** formában is. (MÉKSz. a **gy** hangról: összetevői a **d** és **j** hangok.) A **dialog** – párbeszéd, vagyis **alaphangon társalog** két ember (viccesen: **gyaloghangon**). Az **a** az **n**-re zöngés hatással van, felébreszti benne a szunnyadó érzelmet (an – Anna, anya). A **d**-re az **a** szintén: **da**, **dalra** fakad. Nő és férfi **andalog**, és a meghitt, bensőséges kettesben, szívükben egy **dallam** kél, melyet egymásnak megvallanak: **log** – nyelv. Az **andalgás** esetében járásról van szó, elindulnak **andalogva**, de a fent leírtak szerint egy folyamat is elindul.

És itt van már a másik környezet: **indul**. Az **i** kissé **ijedős**, gyorsan mozgó, **illanó** típus, de erre az **n** is fogható, hiszen ő **noszogató**, ott áll az **i** nyomában, és tolja előre. A **d** sem ellenkezik, neki vérében a folyamat (**idő**), az **u** pedig mutatja a követendő **utat**. Az **l** igeképző.

A **ronda** tengelyében szintén ez a páros teszi tiszteletét, ám itt egész más viselkedésűek, mint az **andalog** esetében. Hogy miért? Mert ott van elől az erős **r** és a(z **e** helyét elbitorló, lásd: **rend**) mély fekvésű **o** egymásba karolva, és ezek **rossz** befolyást gyakorolnak, nem csak rájuk, hanem mindenhol, ahol csak megjelennek. Ez a két **rovott rohadék** ott elől csak **rosszalkodnak**, **rontanak**, **rongálnak**, **robbantanak**. Ettől aztán az **nd** is **bebolondul**.

A **gondban** az övék a végső szó, ugyanúgy, mint a **rend** esetében, viszont mások társaságában, más értelmet kap. A **gond** esetében a **g** a **góc**, a tengely esetében középpont. Az **-n** mutatja, hogy a **go-n fontos**, **komoly** teher súlya van, a **d**, mely folytonos, nem szünő, akár az **idő**. Itt nincs lírai mellézköngye. Itt az **o** a **komoly** helyzetet jelenti, melybe belecsöppent az **nd** páros. Ám a **gondolat** esetében –, ahol tengelyhangzó – már lehet akár csintalan termékenyítő is (ondo).

A **rend** esetében az **r** és **e** erélye érződik, nem az **o** bolondsága, hogy **ronda rosszra** vigye. Az **e** itt a részvevő hangokra jó hatással van (**E** fogalom). Nem az **On**, hanem az **En** nyugszik a **d**, így a jó oldala súlyával van jelen, és az **r** erélyét jó irányba tereli, hogy az **r-en d** legyen.

Egyebek az **nd** párossal kapcsolatban.

Az **nd** párost fölbonthatjuk alkotó hangjaira. Az **n** a **noszogató**, tagadás, tiltás, **indulás** kulcshangja. Különleges, rejtélyes zöngéje okán a **nő**, **nóta**, **zene**, **ének**, de a **sátán**, **gonosz**, **undok**, **unalom** kulcshangja is.

A **d** ellentmondó ingatag, az **édes**, **kerekded**, **védelem idő**, folyamat kifejezésekben, ám ellentétesen szembeálló (**de**), **diadalittas támadó**, **vádló** is. A mellette levő hangoktól függ, mibe keveredik.

Együtt, mint **nd** páros jelen van **főnevekben**, **állapotot**, **cselekvést** kifejező szavakban, **minősít**, **tulajdonságot** jelez, utal **tartalomra**.

Különböző nyelvekben a **befejezés**, **vége** szavak értelmi megfelelőiben jelen van az **nd** páros. Például: angol – **end**, albán – **fund**, dán – **ende**, holland – **einde**, német – **Ende**, norvég – **end**

Magyar nyelvben **szóvégi** jelenléte a következő szavakban: **bolond**, **börönd**, **csend**, **csikland** (székelyül **csiklint**), **gond**, **kaland**, **kend**, **körönd**, **örvend**, **rend**, **vakond** stb. A nyelvújítók által tönkretett régies szavakban: **álland**, **menend**, **jövend**, **végzend**, **kérend** stb.

A szóvégi jelenlétnél olyan, mint az utolsó **kondulás**, megállapít, lezár, **eldönt** (**nt>nd**), végez, nincs tovább! Ez az asztal tetejére **ledöndülő**, **csendre intő**, felszólító ökölcsapás (bírói kalapács), és főleg a **csend**, **rend** szavaknál érződik.

De van egy belső tartalomra utaló értelme is a **csend**, **gond**, **börönd**, **kaland**, **körönd**, **örvend**, **rend** szavakban.

A **vakond**, **bolond** inkább minősítők. Ez a székely **kolonti** szóból következethető, mely **bolondot** jelent, a minősítő **nt** párossal. Ugyanakkor ez a **szándék** szónál is észrevehető. A **szándék**, a már **elszánt** tett véghezvitelének folyamatára (**d**) való **akarat feltámadása**, az erre **szánt** „hatóerőt” az **ék** jelzi. A **szándék** előfeltétele az **indok**, azaz **indító** ok. Összevonva **szándok**, mely tájszólásban él, és mely tömören **okról** és a megoldásra **szánt** akaratról beszél.

Az **nt** – **nd** közti váltás akkor érthető meg jobban, ha az elhatározott, **elszánt terv**, megfelelő **okra** támaszkodva, véghezvitelre alkalmas **ékkal** (eszközzel) felvértezve, **tettre** való akaratlan párosulva **indulásra** kész. Így az **elszánt** tervből, véghezviteli **szánd(ék)** lesz!

Megvan a: **szánd/ok** és **szánd/ék** a végrehajtásra.

Ha a germán és angolszász nyelveket nézzük, a **land** mindegyiknél **föld** (ország) jelentésű. Ez valaha a **lent**, **alant** szóból indult, és a minősítő, hasonító, földszintet is jelző **nt** párossal zárult. A **t>d** hangváltás nem feltűnő, akár a fenti esetben, hiszen zöngétlen-zöngés rokonhangzók. (Ezért van, hogy tájszólásban a hasonító, összevető **mint** szó sokszor **mind**-nek ejtett, csak a szövegkörnyezetből ismerhető fel valós jelentése.)

A **lent**, **alant**, **land** azt jelenti, hogy alábbi **szint** már nincs, tehát ez végpont – **end**.

Ehhez fűznék egy megjegyzést. A **Föld** megnevezés – tetszik, nem tetszik – teremtői szempontot tükröz. **Fönről** szemlélve **példaként** adott **áldott zöld föld**, ahol **oldott**, **üldözésmentes** életfeltételek volnának, és ahol **ildomos boldog** életet élhetnénk. Tiltakozhat ez ellen a szempont ellen a kommunista, ateista, kiröhögheti a liberális – mindannyian saját butaságuk, tudatlanságuk mértéke szerint – a tény, tény marad. A világ legkifejezőbb – Isten adta – nyelve több évezredes kifejezéseiben nem hazudik!!!

A **föld** szóból tehát az is kiérthető, hogy ez esetben a **fönről** lefelé irányról van szó, elérte a földet, nincs tovább, itt **lent** (**land**, angol nyelvi kiejtése: **lend**) legalsó **szint**, **pont**, a **végpont** – **end**. Még idevágó jelenség a **végez** szó régies alakja: **végezend**, azaz **végez**, **end**.

Így tehát értelmében egyezik az **end**, **Ende**, **ende**, **einde**, **fund** szavak mondanivalójával: **befejezés**, **vége**.

És még:

Utolsó hang előtti, és tengely közeli jelenlét: **banda**, **bendő**, **bunda**, **dundi**, **esztendő**, **gerenda**, **jövendő**, **kelendő**, **kendő**, **konda**, **legenda**, **monda**, **panda**, **ronda**, **szende**, **szundi**

Tengely: **göndör**, **inda**, **kender**, **kondor**, **kondul**, **ondó**, **rándul**, **szándék**, **tündér**, **vándor**, **vendég**, **zendül**, **zsendely**

Kiemelném innen az **esztendő** szót, mely több értelmet hordoz magában. Ha az eredeti –, és nem a nyelvújított – magyar nyelvet vesszük alapul, akkor az **oktat** szó jövő ideje **oktatánd**. Az évek teltevel az ember sok tapasztalatot szerzend, elméje, esze megérend, eszesebbé válik. Tehát az évek tapasztalatai esztendenek, esztendő (észélesítő) hatással vannak ránk, oktatáندانak.

Így hát az **esztendő** valaha nem az évet jelentette, hanem az egy év (tavasztól tavaszig) alatt szerzett, tárolt ismeret és tapasztalat, észre, elmére való hatását. Az **esztendő** a későbbiekben hasznosítható tapasztalati anyag észre gyakorolt hatásának meghatározó jelzője. Ez a tapasztalat minden egyes év elteltével gyarapodik. Ez összeadva adja az okosító, esztendő évek számát.

A hangkörnyezet értelemváltató hatása a hangpárosokra

A kötött mássalhangzó párosok különböző hangkörnyezetben más-más értelmet közvetíthetnek. Erre már az **nd** párosnál rámutattam. Nem mindegy, hogy alacsony – magas fekvésű magánhangzó előzi – követi, esetleg lágy – kemény hangzású mássalhangzó, mert ennek okán a következő hangcsoportok lehetnek mély érzelmet, ridegséget, közönnyt, tárgyilagos megállapítást vagy egyebeket közvetítők.

A **gr** párosnak a magyar nyelvben az **ugrás** szóban, gyökképzőként a **gördülés**, **görcs** kifejezésekben meghatározó, szoros értelmi kapcsolata van fordítottjával, az **rg** párossal. A **gr** párosból gyökszó alakítható: **gör**, amely a kör mozgásba jöttét jelzi (**g** hatás).

A **bogrács** a kezdetekkor egy **bögreféle** főzőedény, mely a faedények kora után jelent meg. Addig **faedényben**, **fazékban** főztek, kövesztettek. A **bográcsot** már a tűz fölé, **bogra** akasztották, és abban **ács**álták az ételt. Erdővidéken gyermekként még használtuk ezt a szót: mit **ács**álsz? Az **ács** szó a **faács**olás, és más alkotómunkák megnevezése. Például: kov-**ács**, tak-**ács**, szak-**ács**. Ezek mind **ács**áltak, **csiáltak**, **csináltak**, **cseáltak**, **csenáltak** valamit. A **cs** a **cseles** kézmozgás jelzője, a **kéz** a **csodás cselekvés eszköze**. Az első munkákat az ember **kéz**zel végezte. Mondhatta: **ez kézzel** készült. Aztán keresett alkalmas fa vagy kődarabot, s alkotó szerszámként **ezt kézzel kezelte**. Az evő**eszközök** feltalálása előtt **kéz**zel vitték a falatot szájukhoz, a látvány: **esz kézzel**. Később az **esz kézzel** helyettesítője – **esz-keze**, **eszkeze**, **eszköze** lett: kalány, villa, kés és **tenyér** helyett a **tányér**.

Az **igricek**, a középkor szórakoztató dalnokai mozgással érzékeltették dalaik mondandóját, **ugrándoztak** is. A **gr** páros magyar gyökerű kifejezésként azonosítja. Nem szláv, mint azt a MÉKSZ hazudja.

Bugrisnak a parasztot mondták régen, és ez már az **agrár**hoz vezet, mely a föld művelőjét, a **magvak** termesztőjét, a **m/agrárt** jelenti. Ebben a tevékenységben is sokat kell **ugrálni** ide meg oda, de a lépcsőzetes (**grádics**, **garád/ics**) műveleti sorrendjét is jelzi. Ezek az emberek voltak az emberi történelemben a műveltség megalapozói. A jobb megértéshez ajánlom a könyv végén a **civil** szó kifejtését elolvasni.

Az **agrár** – mezőgazdasági, itt megjelenik az erő alkalmazására, a föld megmunkálására utaló **ar** bővítmény, mely a **bemará**s, **feltörés** megjelenítője. De a **gr** itt is gyökalkotó: **gördülő** (föld)**rög**, mely **gördül**, **görög**. A **gördül** még tartalmaz egy párost – **rd** –, mely a **fordul** tengelye. Az eke nyomán **kifordul** a **rög**.

Az **ugrás** szóban a **gr** páros a játékos **ugrándozás** kellemességét fejezi ki. A **gr** az **ugró** tengelyhangja. Aki örül **ugra-bugrál**, **ugrándozik**. Megfigyelhető, hogy itt megjelenik az **nd** páros is – **ugrándozás**, **ugrándozik** –, mely a régies jövőidő kifejezője volt, s más-más értelmet nyújtó különböző hangkörnyezetben.

De nézzük tovább a **gr** hangpáros kellemest kifejező értelmét. Egy alkalommal, talán 1984-ben utaztunk autóval Csík felé, és Szentegyháza után valahol, a menetirány jobboldalán egy gyönyörű füves rét mellett haladtunk el. Elsősülött, négy éves, akkor még egyke fiam a füves rét láttán fölkiáltott: – Apuka, álljál meg, hogy egy kicsit szaladgáljak, **ugrándozzak** itt a fűben!

Megálltam. Látni kellett annak a drága kisgyereknek az önfeledt örömét, a zsenge fűben **ugrándozva**, szaladgálva. Ahogy **pörgött**, **forgott**, **gurult**, székelyül: **höngörgözött**. Öröm volt nézni.

Ezzel kapcsolatban még figyeljük meg az önfeledten játszadozó kisgyereket. Amikor valami neki nagyon tetsző játékkal játszik elmerülten, kis ajkaival ezt a két hangot ismétli: **grgrgr (glglgl)**. Ez nem véletlen, mert ösztönös hang, mivel ez, a játékosság folyamatának tovagörgető hangjelzése. Lásd a fent említett székely kifejezést: **höngörgözött**, melyből kiemelhető a **görgő**, **g/ö/rg/ö/r g/ö/rg/ö/r...**

Tehát a **gr**, **rg** párosoknak közük van az öröm, az önfeledt öröm kifejezésében. Amint már írtam, az **igricek** is **ugráltak**, miközben énekükkel szórakoztattak, s az ember örömeiben önkéntelenül **ugrál**.

Vegyük a latin nyelvek közül a román nyelvben való jelenlétet. A többiben is hasonló szóalakzatok vannak. A **gr** párossal a román nyelvben nyolc irányba is elvihető az értelmezés, és itt nagyon jól látható, milyen hatással van a hangkörnyezet a hangpárosra.

A **gr** páros békés értelme az **agrea** – kedvezően fogad, **agreabil** – kellemes, **agrement** – szórakozás, **agrementa** – ékesít román szavakban található. Ha az említett **agreabil** – kellemes, vagy **agrement** –

szórakozás szavakat vesszük, nem vitatható, hogy a **gr** páros jelenlétének értelemalakító szerepe van a megfelelő hangkörnyezetben. Mint minden hangpáros, a **gr** páros is különböző hangkörnyezetben más-más értelmet ad a szónak. A fenti játékosságot, kellemest megjelenítő *agrea*, *agreabil*, *agrement*, *agrementa* szavakban megfigyelhető, hogy magas fekvésű magánhangzó követi, összeépülve a kerekséget jelentő **ab** gyökkel, annak *ügyest* jelentő bővítményével – **abil**. Más esetben az érzelmi *em* gyök követi, utána a *szintező*, *viszonyító*, *hasonító*, *minősítő* **nt** hangzópárossal.

A felhalmozódást, tömörülést jelenti az *agregare*, *agregat* szóban. A **g** hang nélkülözhetetlen kulcshang a *gát*képzés, *rög*zítés jelenségének leírásában. Az *agregare*, *agregare*, *agregat* szavakban a tömörülés képét nyújtandó megjelennek a *reg*, *gar*, *gat* gyökök, melyeknek azonban csak a magyar nyelvben van értelmük. A **gr** a magyar nyelvben ezt a **bo**grács szóban jeleníti meg (bog – csomó).

Egy másik kellemetlen oldali értelmezése az *agravare* – súlyosbítás. A **rav**, a *ró* gyökből, a *rovás* jelenségének leírásánál van jelen. A *rovás* mélyreható, a román nyelvben **g** előtéttel *gravat* – be/*rovott*. Az **ag**gravat jelentése *súlyosbított*. Szinte úgy tűnik, mintha a fokozás **leg** gyöke lenne a szó elején *e>a* hangváltással és az **l** hang elhagyásával: (*le*gravat, *egravat*) **ag**gravat – *súlyosbított*, mélyen *rovott*, nehezen törölhető. Mondhatjuk az eredeti kifejezést: *legrovottabb*.

A **gr** páros az *agresiv* – támadó, erőszakos jelentésű szóban már a *tigris* félelmetes *ugrása*. Az *agresiv*-ben a **si** az elveszejteni szándékozó gyűlölködő kígyósziszegés – *sziszegve ugró* kobra.

Ugyanakkor a **gr** páros az *egres* tengelyhangjaként is átvitte értelmét az utódnyelvekbe. A román nyelvben az *egres* – *agrișă*, és az *egresre* jellemző *savanyú* íz **acru** (*ákru*) alakban él a román nyelvben **g>k** hangváltással.

Az olasz nyelvben a **gr** páros többnyire szintén az *egres* savanyúságából ihletődve él tovább. Ezen kívül a *földművelést* jelentő *agricoltura* tartalmazza, ám ott a *mag* és a *rög*, *göröngy* értelmét hordozza. A szóban a sokatmondó **lt** páros is jelen van, mely a gazdasági munkáknál a *kelt*, *költ*, *ültet*, *olt* stb. szavak értelmi meghatározója.

Az *agresto* – savanyú (mint az *egres*), *agramente* – savanyúan, *agrore* – savanyúság, *agrestoso* – savanykás stb.

Van még az *agreste* – vad, ez már a *tigris* vadugrása.

Megjegyzem: a szavakat alkotó fent említett gyökök, párosok csak a származási nyelvbe, a magyar nyelvbe visszaágyazva értelmezhetők.

A kezdet kezdetén a szavak születésekor, az ősnyelv kialakulásakor oda és vissza irányú ösztöni kéthangos ősgyökök születtek, és egyforma magánhangzó esetén ezek egyesülésekor jöttek létre háromhangos fordítható gyökszavaink a teremtőgyökök. A teremtőgyökökről *Marác* *László* írt értekezést, tudtommal ő is határozta meg e néven legkorábban. Ezek szóbokrok alkotására alkalmasak, megfordíthatóak, és úgy is hozzák eredeti értelmüket.

A képezhető teremtőgyökök: **gr** – *gar*, *ger*, *gir*, *gor*, *gör*, *gur*, vagy **rg** – *rag*, *rág*, *rég*, *rig*, *rög*, *rug*, *rüg*

A kötött mássalhangzó párosok jelentősége

A finnugor elméletet ripityára szétzúzó pöröly!

Mivel a **kötött mássalhangzó párosok** általában a szavak tengelyében állnak, erőteljesen meghatározóak, nem lehet eltüntetni ezeket onnan. Ezeknek ama szavakban olyan szerepük van, mint a vasváznak a betonban, ezek adják az erőt, a többi a keret. Ha eltűnnének – összeomlana az a nyelv.

A könyv anyaga majdani bírálóinak mondom: a **kötött mássalhangzó párosokat** nem én találtam ki mások bosszantására, még csak nem is kerestem, sosem figyeltem rájuk, nem tudtam róluk, csak egyebek keresése közben rájuk találtam. Igaz, hogy utána meg szorgalmasan kutatni kezdtem. És, bizony, **ezeknek a nyelvekben való jelenléte tény! A tények viszont megdönthetetlen makacs dolgok.**

Nem minden páros hangzót találtam meg. A román – magyar vonatkozású szótári, szóelemzési munkám alatt kereken 100 párossal találtam szembe magam. Azonban most, hogy tovább kutatom

titkaikat, sorban jönnek elő újabb és újabb párosok, és oly szavak, melyeknek meghatározó alkotói ezek. A kör egyre bővül, már 250 fölött van, és ezeken kívül is van több párosan kötött mássalhangzó kapcsolat, melyeket érdemes figyelembe venni más nyelvek kutatása közben, hiszen más nyelvekben olyan kötődések is lehetnek jelen, melyeknek a latin nyelvekben nincs szerepük. Ha a magyar nyelvben 26 mássalhangzó van, akkor megközelítőleg 24-25 hatványa, kb. 600 kötött mássalhangzó páros volt az ősmag(yar)-nyelvben. Így még 450 kötött mássalhangzó párossal épült ősnyelvi teremtmények és azoknak elveszett bokrai keresendőek, melyek a világ nyelveiben szétterjedtek.

Néhány ezzel kapcsolatos megállapítás:

– Az ősmag(yar)-nyelv biztosan jóval gazdagabb volt színes kifejezésekben, mint a mai magyar nyelv, így bőven jutott az utódnyelveknek is belőle. Ebből következik, hogy azok a kötött mássalhangzó párosok, melyekre nem találunk kifejezést a mai magyar nyelvben, maradéktalanul átsodródta más nyelvekbe, azokkal a kifejezésekkel együtt, melyeknek alkotói. Külön kutatás tárgya lehet az ilyen szavak értelmi párhuzamának keresése, és próbálkozás a visszaágyazásra.

– A nyelv szétrobbanásakor az utódnyelvekben sok megragadt e kifejezésekből, és azok hangzástörvényei szerint torzult, a magyarból viszont megnevezésként idővel kimaradtak, esetleg visszaminősültek jelzőnek, úgy élnek tovább. Jó példa erre az egér, melynek az ősnyelvben legkevesebb öt neve volt a *fürge*, *surrano*, *motoszkáló*, *máskáló*, *rágcsáló* jellemzőinek valószínű rövidített alakjai. Lehetett: *firege*, majd fordítva: *egeri*. Lehetett *suri*, *motosz*, *maszi*, *ragi* stb. A magyar nyelvben ismert, egérrel kapcsolatos jelzőkből erre lehet következtetni. Magyar nyelvben maradt az **egér**. De ezen kívül a **borzasfejű káposzta**, **csalán**, **azaz csihány** nevei is jó példák erre.

– Azok a kifejezések, melyek idegen nyelvekben megragadtak, sajnos jó alapot szolgáltatnak azoknak a megélhetési nyelvészeknek, akik minden kifejezésünket idegenből lopottnak nyilvánítják ki. Ebből „táplálkozik” a magyarul az idegen nyelvész százötven éve!!! De el kell őket szomorítanunk: azok **innen mentek el**, és így csak **idegenből visszatérő** szavaink.

Bármelyik két mássalhangzó alkothat kötött párost, sőt alkotnak is, és ezek **minden szóban értelemalakító, jelentés meghatározó tengelyhangzóknak** minősülnek. Vannak esetek, mikor két kötött hangzó páros úgy olvad össze, hogy van egy közös hangzójuk, és mivel ugyanazzal a hanggal érintkeznek, a két egyforma hang egybeolvad. Ez hármas mássalhangzó torlódásnak tűnik, de nem az, inkább a két páros egyszerűsítő összeolvadása. Például a román **timbru** – bélyeg, mely valaha a címeres viaszpecsét volt, mely **tömb** szerű alakzat – két páros: **mb**, **br**. Az **mb** az alakzatra utaló: **gomb**, **domb**, **tömb**. A **br** páros az összkép: **ábra**. Ehhez hasonló a **zimbru** – bölény, ugyancsak az előbbi két párossal. A bölény nagy **tömb**, nagy **ábra**. Ezeknek a szavaknak létezniük kellett az ősnyelvben ezekkel a hangpárosokkal.

Egy másik példa, hogy a kötött mássalhangzó páros, gyökök alkotója is: a román **strica** – **eltör**, **széttör**, – **st/ö/rica**. Vagy: **strivi** – széttűz, **széttör**, **st/ö/rivi**. Az **szt**, **tr** párosokból az **szt** a **széttörés** utáni **osztódás**, a **tr** **hátrányos**, **botrányos** helyzetet jelzi. Ez nem hármas mássalhangzó torlódás, csak párosok egyszerűsítő összeolvadása, kimutatható a gyökképzésre való lehetőséggel: **str** vagyis **sztr**, tovább **szt** – **szét**, **tr** – **tör**. De kimutatható a szó magyar eredete is.

A kötött hangpárosokat tartalmazó szó már ránézésre gyanús, mivel az ősnyelv irányába mutat. Ilyen volt például a fent már említett olasz **ablunte** – mosó, **öblítő**, de van még sok más is.

Kivételek lehetnek szavak elején való jelenlét esetén, és főleg a szláv szavaknál, hármas mássalhangzós torlódásnál, ahová mindig meg kell próbálni beszúrni egy magánhangzót, és akkor meglepetésre magyar értelmű szó jön elő. Lásd fennebb a **strica** szó esetét, de jó példa a **drägälaş** – **kedves**, **bájos** jelentésű szó is. Hozzuk előbbre az **ä** hangot a **d** és **r** hangok közé: **d/ä/rgälaş**, és akkor **dörgölözés**, **dörgizés** értelme lesz, mely a szeretet egyik kifejezési módja ember-ember, állat-állat, vagy ember-állat közt. Tehát a magyar **drága** szavunk elsősorban a kedveskedő **dörgölözés** rendkívül kellemes lelki-testi hatást hivatott megjeleníteni. Alkalmazása tárgyak magas értékének kifejezésére csak viszonyítási hasonlat lehet a rendkívül kellemes, értékes, bensőséges, meleg élőlény kapcsolathoz.

Így hát a kedvesség, kedveskedés egyik megnevezése lehetett a **dörgölözés**, de ha a (jó értelmű) **súrlódást** vesszük, azzal sem tévedünk, mert itt közelítünk a **sur**, **sor**, **szor szer** szorzi gyökhöz, melynek

rz hangpárosa az *érzelem* tengelyhangzója is. Az *rl* páros különben a *gerle* tengelyhangzója, mely madár a szerelmesek „címermadara”.

A *dörgizés*hez hasonló jelenség a kisgyerek *dörgölőző* odabújása az anyukához, azért *bújik* oda, mert szereti, és mert szeretetre, melegségre vágyik. A *bújik* fordított alakja nyomán a román *a iubi* (*a jubi*), mely azt jelenti: *szeretni*. Fordítsunk rajta: *ibui* (*ibuj*), *buji*, *bújik*. A kismadár (lehet a *gerle* is) a fészekbe *bújik*, rejtőzik, szintén a melegség végett. A fészek románul *cuib* (*kujb*), ha átrendezzük a hangokat: *bujk*. (A *j* hang a különlegesen *jót* jelenti itt.)

A fészek valaha volt neve több mint valószínű lehetett *bujka*, melyben védelmet, melegséget, otthont keresve *elbújt* madár, állat, s mely fordított gyökként került az átvevő nyelvekbe, akár a *burók* gyökszava, melyből az orosz *rubáska* – kabát szó.

A *bujka*, *burka*, *bárka* szavak rokonértelemmel bírnak. Mindannyi rejteknek számító.

Ha elsőre nem tűnik magyarul értelmezhetőnek a páros hangzót tartalmazó szó, akkor is érdemes felfigyelni rájuk, és elemezni azokat a szavakat, mert komoly elemzés, értelemkutatás, leegyszerűsítés, felbontás, fordítás, nyelvünkbe való visszavezetés nyomán kiderülhet valós eredete.

És itt van a KULCS!!

Ugyanis a *kötött mássalhangzó párosok* rendkívül jelentős **bizonyító erejűek a nyelvek eredetének** kutatási munkájában, hiszen jelzőoszlop-szerűen vannak jelen, s így **nyomon követhetőek, visszavezethetőek akár az ősi szumír, vagy egyiptomi nyelvig, sőt tovább, hiszen mindig jelen voltak!!!**

A *nőstény* 5.000 évvel ezelőtt is *nőstény* volt, a *testvér* is *testvér* !! Az *st* párosok akkor is, most is jelen voltak a szavak tengelyében.

Ezek utat mutathatnak a **sémi nyelveknek az ősmag(yar)-nyelvből való kialakulására**. Így a **zsidók és arabok** is megismerhetik **műveltségük kútfőjét, a mai magyar nyelvet**.

Sokszor esik szó az ősnyelvről itt és ott nyelvészek közt. Minden komoly kutatót érdekel: milyen lehetett egészében, mi az, ami eltűnt? Nos, a *kötött mássalhangzó párosok* azok, melyek irányt mutatnak abba az irányba, és ez nem vitatható. **Az ősnyelv elveszett szavait, gyökeiket ezek a kötött mássalhangzó párosok alvó csíráként rejtik magukban!!** Ezekkel előhozható, **felépíthető sok eltűnt régi kifejezés!!**

Az *urzică*, *varză*, *urgent*, *codru*, *atingere*, *verde* román szavak tengelyében is eddig meg nem figyelt *kötött mássalhangzó párosok* állnak. Nézzük: *urzică*, *varză*, *urgent*, *codru*, *atingere*, *verde*. Mindannyi az ősnyelvben már kialakult szóból torzult a valachusok ősei, ősnyelv közeli nyelvének hangzástörvényei szerint. Ezeket nem a latinból örökölték, a tengelyhangzóikból ítélve az *urgent*-en kívül az: *urzică*, *varză*, *codru*, *atingere*, *verde* szavakat nem valószínű.

És még egy fontos észrevétel: külsőleg, ránézésre egyik sem tűnik „magyaros” kiejtésűnek!

De...!

Az *urzică* (csalán), *varză* (káposzta) szavak *rz* párosa az *érzelem*, *érzés*, *borzoló*dás erőteljes jelentéshordozói. Mint alább még bővebben szó lesz róla a csalán (*csihány*) *csíp* és így idegborzoló, a bőrön kiütéseket kelt, régi népies kifejezéssel *kihányja* magát. Neve az ősnyelvben előbb lehetett **ÉRZIKA**, **BORZIKA**, mint *csihány*, mivel ez utóbbi szó a következményt is magába foglalja. Valószínű, *csípett* meg embert az egynyelvűség idején, hogy kiérdemlje neveit.

A szó latin alakja *urtica*. Itt az *rt* páros a szó tengelye. Valaha lehetett **ÁRTÓ**, **ÁRTÓKA** is a neve, mivel *ártott* – *csípett*. A latinban az *ártó* tulajdonsága szerinti megnevezés rögzült, és így jutott tovább a katalán – *ortigua*, a spanyol – *ortiga*, galíciai, portugál – *urtiga*, francia *ortie*, olasz – *ortia* szavakba.

A román nyelvben az *urzică*, nem az *ártalmat*, hanem az *érzést* emeli ki a szó *rz* párosával! Véleményem, hogy ők nem a latinból vették át, megvolt ez nekik, mint a káposzta, melynek borzos felülete okán lehetett az ősnyelvi neve **BORZA**, **BORZAS**, a *káposzta* megnevezés mellett. A *káposzta* alakban a magyar nyelvben maradt fenn, ez a fej – *koponya* – és a levelek *oszthatóságából* adott név – **koposzta**, **káposzta**. A románban a **BORZA** név torzult *varză* alakra. Itt sem a latin hatás érvényesült, mert latinul a káposzta – *caulis*.

Az *urgent*, *rg* párosa a *sürgős* szavunkból van, de ez az egész szó magvát torzítva vitte tovább: *sürgős* – *urgent*. Itt a latin alak – *urgens*, tehát a román szó innen is eredhet, bár lehet egyenesen ősnyelvi is.

A *codru*-ról ejtettem szót: *erdő*, ebből, már az egynyelvűség idején kialakult kifejezésből jön a román *verde* – *zöld*, tartalmazva az *rd* jelentésazonosító párost, mely a latin *viridis*-ben csak megszakítva van jelen. Az *erdőt* jelentő *codru*, *pădure* szavuk semmiképp nem latin eredetű, mert latinul *erdő* – *silv*, *silva*.

Az érintést jelentő *atingere* – erről később is –, az *ng* páros mellett *tengelyében* vitte az *inger* szavunkat egészében. A latin *tango* tartalmazza ugyan az *ng* párost, de román szó a következményről is beszél: *ingert* kelt az érintés. Erről a latin kifejezés nem szól, ezért lehet arra gondolni, hogy ez még ősmag(yar)-nyelvi ázsiai örökség a román nyelvben.

Ugyanakkor megemlíteném, hogy az *sc* – *szk* kötött mássalhangzó páros eredete is –, melynek jelzőként fontos szerepe van a román nyelvben az *-escu* (*-ască*) családnév képzők esetében is – az ősnyelvhez vezető és nem a latinhoz.

Az *szk* páros a mozgás jelentéshordozója, a zöngétlen *szk* párost a lágy, zöngés *zg* hangzópáros váltja a mozgás szóban. Két nép is említhető ezzel a páros hangzóval nevében: az etruszk és a baszk. Nevükben az *szk* páros a mozgásra, alkotásra való hajlamot jeleníti meg: *ászkol*, *csuszkál*, *deszkáz*, *eszköz*, *fészkel*, *iszkol*, *mászkál*, *piszkál*, *tuszkol*, *üszköl*, *vaszkol!* (vackol) stb. Spanyol szövegekben *VASCA* névvel jegyzik a baszkokat. A *Vasco* (da Gama), az egyébként portugál férfinév is erre utalhat.

Úgy tűnik, mintha a *vasca*, *vaszka*, *baszk* népnév tevékenyen dolgozó *letelepültet*, *beágyazódottat* (bevackolt) s nem vándorló életmódot folytató népet jelölne. Akár a *csángó* népnév is, mely az egy pontban rögzített *inga* értelmét hordozza! Vagyis, van egy bejárható pályája, de kötött egy helyhez, otthonához, ahol családja él.

----- **A nyelvi kifejezés valós életképből rögzült, és sosem hazudik!!!** -----

Az etruszk nép eltűnt a római süllyesztőben. Veszte békés természete volt! De fennmaradt nyelvi, tárgyi emlékei megszervezetten élő, csodálatos alkotókészséggel, művészi érzékkel, megáldott népről vallanak (*M Alinei: Ősi kapocs*).

A *baszk* népet évszázadokon át próbálták, próbálják kordába fogni, megtörni, elnyomni, kiveszejteni, beolvasztani a franciák, spanyolok. Ebből eredően, a különben békés alkotásra született, ősidők óta ott élő nép (az ő őseik készítették azokat a csodálatos barlangrajzokat a térségben), erejének nagy részét védekezésre kellett, kell pazarolnia, akárcsak a magyar nemzetnek évszázadok hosszú során.

A *baszk* nemzet ma is bátran szembeszáll, s nem hagyja magát két gögös elnyomójától elveszejteni. Tanult az etruszkok példájából.

A fenti példa bizonyító erejű, a káposzta (*borza*), csalán (*érzika*, *ártóka*) átvevő utódnyelvi szóalakjának kötött *rz*, *rt* párosai nyomán kikövetkeztethető valószínű eredeti neveivel. Bár ezek az átvevő magyarutód nyelvek szavaiban megtalálhatóak (*varza*, *urzica*, *urtica*), de csak magyar nyelven bonthatók, magyarázhatóak, csak e nyelvbe visszaágyazva lehet kutatni tovább értelmüket. Nem lehet más származási irányt adni, csak a magyar nyelvből idegen nyelvbe! Fordítva nem megy, mert ott nincs értelmük, csak magyarul érthetőek.

Ezekkel **minden finnugor valótlanságot vissza lehet gyömöszölni a „finnugor vallást” és szólopkodást hirdető hazug szájába**, mert az átvételi irányt csak abból a nyelvből lehet adni, mely nyelven értelmük magyarázható, és ezt csak magyar nyelven lehet.

Sok ilyen gyök él ma idegennek mondott utódnyelveinkben, melyek visszaágyazva nyelvünkbe, megmutatnák az ősi alakot.

Az **ősnyelv elveszett szavainak alvó csírái, a kötött mássalhangzó párosok**. Ezek hasonlóak a fáraósírok éléskamráiban elrejtett élelmiszerekhez: *búza*, *méz* stb., melyek több ezer év után is fogyaszthatóak. A kétezer éves, kővé szilárdult méz a felmelegítés, kiolvasztás után csodálatos ízű, és élvezhető volt.

Az ősnyelv alvó csíráinak életre keltése ugyanilyen ízzel örvendezteti meg az ősnyelvet kereső, magyarul értő nyelvészeket.

Páros hangzók az állatok neveiben

Lehetne, sőt érdemes volna kutatni az állatok ősnyelven adott neveit is, mert ezekben a megnevezésekben levő kötött mássalhangzó párosok semmiképp nem véletlenek. A kötött mássalhangzó párosok itt is jellemzőket takarnak. Például:

Tigris. A **tigrisugrás** fogalom. A **gr** páros összeköti a kettőt. Sőt az **ugrabugráló** kis **bugris** kifejezés azt is elmondja, hogy nem lehetett ragadozó az emberrel való találkozásakor, a legelején. A **gr** kötött mássalhangzó párossal magyarul nem találtam erőszakra utaló kifejezést. Még eddig nem!

Ám a később kialakuló latinban már megjelenik: **agressivitas**.

Megemlíthető, hogy az ellentmondásosság több-kevesebb mértékkel minden hangra, vagy páros hangzóra jellemző.

A **gr** párosról, az **ugrándozás** öröméről már volt szó a fent említett önfeledten játszadozó kisgyerek esetében, aki játék közben kis ajkaival ezt a két hangot ismétli: **grgrgr (glglgl)**, mely a játékosság folyamatának ösztönös tovagörgető hangjelzése.

Hasonló megállapításra jutott **Tomory Zsuzsa** az **m** hanggal. Ezt írja levelében: „*Kutatásaimkor úgy találtam, hogy az m az anyag, s az első birtoklás élvezetes hangja, mint a csecset birtokba vevő és élvező gyermek mmmm hangja. Így talán a dallam az anyagba ültetett, s így birtokba vehető dal.*” (Az **m**-ről lásd még a **mater**, **materia** címszavaknál, a **Magyar szógyökök a román nyelvben** című könyvben.)

Nem véletlen, hogy az **m** hang az érzelmeket kifejező szógyökeinkben, de az azokat átvevő nyelvekben is legfőbb uralkodóhang (*am, em, im, om*). A birtoklás a **magam** felé vonzás hangja (tömegvonzásnál is kulcs: **mágnés**), a birtoklást egyes szám első személyben mindig **m** hanggal fejezzük ki: **enyém**, **birtokom**, **tulajdonom**, részes esetben **nekem**, helyhatározó esetben: **felém** stb. A kötött hangpárosokban is az élvezet kifejezője: **emlő**, **bimbó**, **comb**. Románul szintén az **m** hang ennek kifejezője: **enyém** – al **meu**, **nekem** – **mie**. Olaszul: én – **io**, **enyém** – **mio**.

A **d** a **dal**, **didí**, **édi**, a **v** a **vidám**, **virgonc** szavak kulcshangjai, együtt: **idv**, **kedv**, **odvas**, **üdv**.

Ebből következtethető, hogy a **medve** a névadáskor talán csak **odvában** lakó **lomhán mozgó**, **mancsos**, **kedves** állat lehetett, nem ragadozó. A **med** üres öblöt is jelent, így hát a **medve** jelenthetett **medben**, vagy mivel az övé, sajátja volt: **medvében** lakó állatot is.

A **csimpánz** a földön esetlenül **csámpázó**, az ágakon ügyesen **csimpaszkodó**, játékos **utánzó** természetű, **vonzó**, szórakoztató állat.

A **fecske**, a **fecsegő kedveske** kis madár, „nevében az íze”.

Az **ürge**, mely **üregben** lakó **fürge** kis rágcsáló állat, neve teljesen, érthetően fedi testi jellemzőit, fészkelési körülményeit.

Az **oroszlán**, az **orosz**, **erős** jelentésű: **urusz**, (innen a **medve** másik neve, melyből kialakult a román **urs**). Az **oroszlán** bozontos sörénye látványként ható, őt környezetéből kiemelő, mely okon lehetett valaha **borzoszlán** is, de e díszes, **borzos** bozonthoz viszonyítva testének többi része **nyeszlettnak** tűnő, ugyanúgy a nősténye is.

Az **elefánt** nevében az **ele**, **eleve**, **emelve**, ormányával **elől** **emelő**. A **fánt**, **font**, **fontos**, mely szó benne van a **fontos** vízlelő **pont**, hely, (lat. **fontanus** – forrás, **nt**) ősnyelvi eredetű kutat jelölő szóban, mely az **elefánt** nevében az ormányából **elől** kilövellő vízszugárnak az ilyen feltörő vízhez való hasonlításából is lehet. „A **kőkor** szava: **kép**.” Az **nt** kötött páros, mely jellemzőket is takaró szavak összetevője, mindenképp ősnyelvi eredetre vall.

És még: **atka**, **bálna**, **berbécs**, **birka**, **bolha**, **borjú**, **borz**, **cirmos**, **csirke**, **delfin**, **disznó**, **farkas**, **fecske**, **fürj**, **galamb**, **gepárd**, **gerle**, **harcsa**, **harkály**, **hölgyemenyét**, **hörcsög**, **impala**, **jérce**, **kanca**, **karvaly**, **kecske**, **kenguru**, **kormorán**, **lajhár**, **macska**, **márna**, **nerc**, **nyest**, **orángután**, **ölyv**, **pacsirta**, **patkány**,

párduc, pézsmatulok, pézsmapatkány, pinty, poloska, ponty, pulyka, rozmár, sáska, szarka, szarvas, szárcsa, szöcske, ürge, vakond, varjú, vércse, vidra, zerge stb.

Páros hangzók népek, nemzetek neveiben

Jelentősége van egy nemzet megnevezésének. Főleg, ha abban a megnevezésben értelem meghatározó kötött mássalhangzó páros van.

Mindenki döntse el, hogy a párosok mely mondanivalója illik az adott nemzetre annak alapvető tulajdonságai szerint.

ANGOL, MONGOL, CSÁNGÓ – angolna, bitang, bolyong, bong, cingár, csángó, cselleng, cseng, csilingel, csöng, csüng, dong, döng, enged, fetreng, fing, forrong, gézengúz, gyenge, gyengéd, gyöngéd, hang, henger, ing, inger, ingola, kacskaringó, kenguru, kereng, kering, kong, lappang, láng, lázong, leng, mangalica, marcangol, mángál, mángorol, mongorol, mócsing, mosongat, orángután, rang, ráng, reng, ring, tengely, tenger, zeng, zsenge, zsong

AZTÉK – aztán, áztat, bíztat, biztos, győztes, íztelen, köröztet, neheztel

BRETON – abrak, ábra, abroncs, ámbra, babrál, brancs, cibre, fabrikál, göbre, ibrik, kobra, szobroz,

GERMÁN, ÖRMÉNY – ármány, cirmos, csárma, dermed, dörmög, durmol, durmonyás, forma, förmed, gyarmat, gyermek, gyurma, harmat, harmónia, karmantyú, karmol, kormány, kormorán, kormos, körmös, lárma, mormol, mormota, ormány, ormó, permet, sperma, surmó, származik, szörme, természet, torma, törmelék, ürmös,

PERZSA – dörzs, horzsol, morzsa, morzsol, perzsel, porzsol, pörzse, torzsa, törzs

KIRGIZ – árgus, borgó, csavargó, csámborgó, cserge, csorgó, csurgó, dorgál, dörgő, dübörgő, fergeteg, forgalom, forgács, forgó, fürge, háborgó, hergel, horgany, horgas, horgol, hörgő, hóbörgő, irgalom, járgány, kanyargó, kavargó, kerge, kérges, kesergő, korgó, mérges, morgó, nyargal, nyergel, nyurga, pergő, orgona, sárga, spárga, sürgős, szorgalom, ürge, varga, vargánya, vergődő, virgács, virgonc, zerge, zörgő,

IZRAEL – *zr* párossal a *zri* kivételével még nem találtam magyar kifejezést, de a *z* hang kevés kivétellel zajos, borzoló érzelmi jelenségek kifejezője. Az *r* hang az *erő* hangja, és majdnem mindig a *r*ombolással van kapcsolatban. Együtt *zűrös*, *zavaros* borzoló érzelmi jelenségek kifejezői.

SVÉD – ásvány, fösvény, ösvény, posvány, taposvány

KÁLDEUS – áld, ámuldozik, boldog, éldégél, föld, hold, ildom, koldul, köldök, küld, old, öldököl, példa, süldő, száguld, told, üldöz, zöld, zsold,

BOLGÁR, balga, beszélget, dédelget, dolgozó, fontolgat, kínálgat, latolgat, polgár, szolgál,

NORVÉG, MORVA, árva, durva, érv, hervad, karvaly, kérvény, kurva, lárva, márvány, mérvadó, murva, orv, örv, örvény, sarval, sérv, sorvad, szarv, szerv, szórvány, terv, törvény, zárvány

FRANK, FRANCIA – cafra, cafrang, cifra, cefre, páfrány, sáfrány – bunkó, cinka, cinke, csonk, kankalin, kankó, link, mankó, ménkő, munka, palánk, pálinka, rönk, szánkó, tilinkó, tönk, vinkó, zimankó – *nc* – berbence, bonc, cincog, finánc, gönc, harminc, henceg, huncut, inci-finci, kanca, katrinca, kence, kilenc, konc, kölönc, különcc, lánc, lelenc, magonc, makranc, petrence, pince, punci, ránc, sánc, szelence, tánc

PORTUGÁL, a név a **PART** és az ott letelepedő **GAL**lok nevéből: **PARTI GALLOK**, akik akkor még a magyar-közeli (trójai) se**GEL** nyelvet beszélték, mely kutatás tárgya lehet a sok ősnyelvi szó okán.

SPANYOL (hispán), ispán, náspágot, spárga, ráspoly, spanyol, tesped,

SKÓT, áskál, dúskál, eskü, fiaskó, galuska, iskotolya, iskola, poloska, puska, roskad, sáska, suska, táska, tuskó, tüske

SZERB, BERBER, árboc, berbence, berbécs, csorba, dorbézol, görbe, hurbol, korbács, turbékol

HORVÁT, NORVÉG árva, durva, érv, érvény, hervad, karvaly, kérvény, kurva, lárva, márvány, mérvadó, morva, murva, orv, örv, örvény, sarval, sérv, sorvad, szarv, szerv, szórvány, terv, törvény, zárvány

BASZK, ETRUSZK (toszkán), ESZKIMÓ – ászkol, büszke, csuszka, deszka, diszke, eszköz, fohászkodik, iszkol, kapaszkodik, keszkenő, mászkál, nyüszkölődik, piszka, piszkos, poroszkál, reszket, ribiszke, tuszkol, üszkös, vaszkol,

VANDÁL, HOLLAND *andalog*, *banda*, *bendő*, *bolond*, *börönd*, *bunda*, *csend*, *csikland*, *csönd*, *dundi*, *esztendő*, *gerenda*, *gond*, *gondol*, *göndör*, *inda*, *indít*, *indóház*, *indul*, *jövendő*, *kaland*, *kelendő*, *kender*, *kendő*, *komondor*, *konda*, *kondor*, *kondul*, *körönd*, *legenda*, *lendül*, *mandula*, *monda*, *mondó*, *ondó*, *örvend*, *panda*, *rándul*, *rend*, *ronda*, *szándék*, *szende*, *szundi*, *tündér*, *undok*, *undor*, *vakond*, *vándor*, *vendég*, *zendül*, *zsindely*

BOSNYÁK, *harisnya*, *rusnya*, *tarisnya*

ALBÁN, UJGUR, AFGÁN,

Ez utóbbiakra nem találtam magyar szót páros hangzókkal.

A gyökök, szavak fordítása

Azzal minden nyelvész egyetért, hogy a gyökök, szavak csak a magyar nyelvben fordíthatók, csak itt fordulhatnak, fordulhattak.

A már említett *codru*, *pădure* szavak esetében is ez történt. Az *urdo*, *erda* lehetett egy tájnyelvi ferdülés, mely később még torzult, és URDOc, ERuDÁp alakból fordulva lett *codru*, *pădure*. Fordulhatott a *codru* a *szurdok*völgyi erdő megnevezéséből is: *szurdok* – *kodrusz*, és ez alakban használták az ősnyelvről leszakadó, később a rómaiak által fogságba hurcolt népek, melyekből kialakult a valachusok néprétege. Mert, hogy a *codru*, *pădure* szavaknak semmi közük a latin *silva* szóalakhhoz ez már biztos.

Ugyanígy a még ősnyelvben forduló *üde*, *nedű* megnevezésből alakult *üdens*-re a lettek nyelvében. Lett nyelven *üdens* – *víz*

Alább szó van a repülésről a madárról. A *repeső madár* az *áert seperi* szárnyaival: *repes* – *seper*.

A fenti szavak teljes egészében fordultak. Van azonban olyan eset, amikor szótagok és hangok cserélődnek fel.

A *csavar-facsar* esetében az első szótag fordul, és *v>f* zöngés-zöngétlen hangváltás is van.

A *nyamvadt-ványadt*, *fortyog-rotyog*, esetében a végcsendülő szótagrész marad állandó, míg a többi cserélődik, és van hangkiesés.

A *mosolyog-somolyog*, esetében csak az első szótag fordul.

És még egyszer a fordítható mondat:

Kis erek mentén, lép sík ölen, oda van a bánya rabja, jaj Baranyában a vadon élő Kis Pálnét nem keresik.

Van még egy ilyen nyelv?

Ősi szavaink kifejező ereje

A *Magyar szógyökök a román nyelvben* című könyv anyagának gyűjtési munkája alatt – úgy érzem – nagyon sokat tanultam magyarul. Mert hiába ez az anyanyelvem, csak felületesen ismertem. Most már a hangokat, azok külön mondanivalóját is ismerem.

Megtanultam, becsülni a népi nyelvet, a tájszólást, sajnos a tájak nyelvjárásaiból még mindig nem tudok eleget. A tájszólások nyelve, szavai hordozzák a valós értelmet, és nem a nyelvújítók által tönkretett kifejezések! A nemzeti érzelmű, de szabadkőműves indíttatású, és azok által titokban ösztönzött nyelvújítók keveset javítottak, többet romboltak, sok esetben megtörték a magyar nyelv ősi, erőteljes kifejező szavait.

Ezen a nyelven nem kellett javítani! Nem volt mit javítani. Az, amit Kazinczy és társai tettek ezen a téren, évezredek hosszú során egyszerű, névtelen emberek tették ezt újabb és újabb kifejezések alkotásával, és nem vertek port maguk körül. Ha valaki egy új szót, megnevezést alkotott, annak életrevalóságát a körülötte élők azzal döntötték el, hogy vagy felkapták és használták, vagy ha nem volt találó, örökre kútba ejtették.

Kazinczy és társainak talán az írható javára, hogy II. József németesítő örületének ellensúlyozására igyekeztek versenyképessé tenni a magyar nyelvet, a kor követelményei szerint a fogalmakat magyar használati névvel látva el, melyet addig csak latin nyelven neveztek meg. Kevés érdemük csak az életrevaló szavak esetében van.

Ám temérdek kárt okoztak az erőszakos behatolással, annak felgyorsított folyamatával. Teljesen tönkretették, kipusztították, kiirtották az igeidők rendkívül kifejező, gyönyörű, dallamos tárházát, melyek az akkori vatikáni könyvtárost, a nyelvzseni Mezzofanti bíborost csodálattal töltötték el, és az olasz, görög mellett a legdallamosabbnak találta az általa ismert közel hatvan nyelv közül.

Ezeknek az igeidőknek nyelvi értéke felülmúlhatatlan volt, és útmutató lenne a mai nyelvkutatásban. A magyar és román nyelvi igeidők ragozásának összehasonlítása csak e régies magyar nyelvi kifejezések ismeretében lehetségesek, melyeket sajnos a nyelvújítók – a nyelvherélő, nyelvtönkretevő munkájuk során – holtvágányra küldtek.

Például:

porn ind – indulván,	indul and
merg ând – menvén,	men end
gânb ind – gondolván,	gondol and
ven ind – jövéen,	jöv end
fi ind – lévén,	le end
rumeg ând – kérőzvéen,	kérőz end
juc ând – játszván,	jatsz and
dans ând – táncolván,	táncol and
mir ând – csodálkozván,	csodálkoz and

Ehhez hasonló kötött mássalhangzó páros toldalékok igazolják az ősnyelvi eredetet (**nd** páros).

Nem is olyan biztos, hogy a ma beszélt nyelv kifejezőbb, mint a nyelvújítók kora előtti. Mert megejtő valóság emberileg és nyelvi elemzés szempontjából is, hogy az egyszerű emberek által mai napig eredeti alakjukban megőrzött tájnyelvi szavak megható őszinte tisztességgel tesznek átfogó leíró vallomást az általuk megjelenítendő élőlény, tárgy, fogalom tulajdonságairól, lényegéről. Csak ha a **kalányra**, **kanyálra** (kanál), a **csihányra**, **csalánra** gondolunk, melyeknek megújított nevei nem fedik fel, nem szemléltetik, nem érzékeltetik valós használati vagy képességi jellemzőiket.

A **kal**, **kany** körértelműek: **kalányol**, **kavar**, ebből a gyökből indul a: **kalimpál**, **kalács**, **kanyar** stb. A **-lány**, **-nyál**, valamennyi a szájjal, **nyállal**, **nyelvvél**, **nyeléssel**, evéssel kapcsolatos. És a **nyalánk** szó is ebből jön.

A **kanál** erről mit sem tud!

A **csihány** sokkal többet mond el a növény tulajdonságáról, mint a **csalán**. A **csihány csi-** – **csíp**, **-hány** – a **csípés** nyomán kiütések keletkeznek a bőrön. Ezt régiesen –, de székelyül ma is –, ha kiütésekről volt szó, felcserződött a bőr, úgy mondták: valami **kihányta** magát a bőrön. Vagyis összetett szó: **csípés**, **kihányás** (kiütés) A **csihány** szóval ellentétben ott a **csalán**. Ez csak **csalány** alakban mondana valamit magáról, mint a hazug ember, aki **csaló**, eltitkolja kilétét, ártalmas voltát. (a pillanatnyi hatásról van szó). Mély zöld színével odacsalogat, majd érintésekor sunyi módon jó erősen megcsíp. A szóvégi **l-ány** képző, de a **nyalogatással** enyhítést is jelzi.

A **fésű** szó eredetét keresve eszembe jutott, hogy erdővidéki kis szülőfalumban azt **fűsű**nek ejtik. Innen jött a felsejlő gondolat, hogy azt valaha, a tárgy névadásakor, fogai **sűrűségének**, és a **fű**

sűrűségének hasonlata után nevezhették el *fűsűrűnek*, *fűsülőnek*, *fűsűnek*, és majd a nyelv derékba törésekor kaphatta az úrhatnám *fésű* nevet.

Megtanultam, becsülni a magyar népmeséket, hiszen a mi népmeséink fölérnek a görög mitológiai történetekkel. Olyan szereplőket vonultatnak föl, melyeknek csak ott van párhuzama. Eredetük visszanyúlik a kezdetek kezdetéig, népmeséink együtt születtek népdalainkkal, néptáncainkkal, rajzolatainkkal, melyek mind egyidősek a nyelvvel, az emberrel.

Arról a jelenségről, amit az *atom* szó takar –, mely a *töm*örített erő ógörögben eltorzult alakjából röppent ki a világba és jött vissza hozzánk – a mi népmeséink valami rejtélyes okból kifolyólag előbb szóltak: *Hüvelyk Matyi, A két borsszem ökröcske*.

Magyar nyomok görög földön

Tomory Zsuzsa: *Kezdetek* című művének 251. oldalán, az Égei-tenger területén található magyar rajzolatok, műveltségi nyomok – *kacsaringós minta* – mellett, mássalhangzó párossal képzett nevekről is szó van:

„A „*kacsaringós*” vonalvezetés jellegzetes, számos késői, s hazánktól délre elterülő vidék műveltségénél. Számunkra itt fontos megemlíteni, hogy az Égei-tengeri műveltségek ősi rétegeiben szépen nyomon követhető e *kacsaringós minta*. E vidék őskorával kapcsolatban csak tapogatóznak a tudósok, főleg azért, mert — mint más tekintetben, s még napjainkban is — magyar műveltségterület létezését nem létezőnek igyekeznek feltüntetni. Annyit viszont megállapítottak, hogy **e területek őslakossága — akiktől a földrajzi nevek eredtek — nem volt indoeurópai**. Az őstársadalom földrajzi nevei között kiemeli a görög birtokos raggal, az „*ss*”-el képezett neveket, mint Knossos, vagy az „*nt*”-vel képzett neveket, mint Tyrinthos. Ezek valamennyije nyelvi őstörzseink emlékei. Díszítéseik között legelterjedtebbnek a „*spirál*” rajzát tartja. **„A spiráldíszítés a Duna-medencéből, Erdélyből (Transsylvania) érkezhettek az égei vidékre a Balkánon át.” (V.57:221) A cikkíró említi, hogy a kacsaringó a Duna-medencében és Erdélyben a legkorábbi neolithikumtól kezdődően általános.**” (The Dawn of Civilisation, McGraw Hill Book Co.In., Edited by Prof. Stuart Piggott.)

Ami ebben nyelvilag érdekes: „Az őstársadalom földrajzi nevei között kiemeli a görög birtokos-raggal, az „*ss*”-el képezett neveket, mint Knossos, vagy az „*nt*”-vel képzett neveket, mint Tyrinthos. **Ezek valamennyie nyelvi őstörzseink emlékei.**” (kiem. K.S.)

Hozzátehetnénk Korinthos-t, az Égei-tengeri szigetek és a többi szigetek nevét is: *Korfu*, *Kréta*, *Ciprusz*, *Lipszi*, *Pátmosz*, *Hydra* stb. Továbbá *Dardanellák*, *Boszporusz* (*Boszforsz*). Ezeknek nevei kutatás alá vehetők a páros hangzók elemzése nyomán is.

Ugyanakkor *Afrodité* (*Aphrodite*), a szépség görög istennője. E névnek *fr* párosa a *cifra* szavunkban, és a *Nofretete* nevében is a szépséggel kapcsolatos. De jelen van a *cifraságot*, *cafrangot* szerető *frankok*, *franciák* nemzetnevében is.

Varga Csaba, aki nem fogadja el a kötött mássalhangzó páros jelenséget, erre azt írta, hogy csak véletlen hangugrások, nem szabad messzemenő következtetéseket levonni ezek kapcsán. Az érdekesség azonban az, hogy eddig rátaláltam több mint 230 „véletlen hangugrásra” a velük alkotható rengeteg szóval, melyet nem lehet a véletlen számlájára írni.

A nyelv nem játszik önmagával.

Mivel a kötött mássalhangzó párosok gyökök alkotói is, az *fr* páros az erő ősi *for* gyökének is fő alkotóeleme. Az viszont köztudott, hogy a szépség, erő *for*rása a művelt lelkeknek, sőt abból jön a megnevezés, akár a *friss* esetében, mely szintén visszavezethető az ősnyelvbe.

Nyomatékként: románul szép – *frumos*, olaszul *fregiare* – díszít, *refrén*, az ének szebb dallamú, kellemesebb, ismétlődő része. Az *Eufrátesz* folyó jelzője: *édes*, *kellemes*.

Sok más név van még, melyek ilyen *kötött mássalhangzó párosokat* tartalmaznak. Komoly kutatással, gyök- és névelemzéssel, a párosok jelentése alapján megtalálható a szavak magyar hangzású értelme, hisz

az ógörög nyelv az ősmag(yar)-nyelv gyermeke (az egyiptomi is). Ezzel kapcsolatosan ajánlom Varga Csaba: Ógörög: régies csángó nyelv című könyvét.

Keressünk elveszett ősnyelvi szavakat

Eltűnt ősnyelvi szavak után csak a **beszédhangok jellemzőinek** minél mélyrehatóbb ismeretében és a **mássalhangzó párosok** segítségével kutathatunk. Mindig szem előtt kell tartani, hogy ősnyelvi szavaink jelen vannak mindenhol, a világban létező nyelvekben. A többi meg álmát alussza a kötött mássalhangzó párosokban. A nyelv valaha ugyanúgy szétrobbant, mint az ősrög, vagy a fehér szín.

A fehér szín példájából kiindulva az is megmagyarázható, hogy miért nem hasonlít ma egyetlen nyelv sem a magyarra, annak ellenére, hogy valamennyi nyelv belőle származik.

A fehér színre talán hasonlít valamelyik belőle származó szín? És annyi színárnyalat van körülbelül, amennyi nyelv a világon!

Történetesen az **rz** párossal bizonyítottam – előbb önmagam előtt –, hogy a **kötött mássalhangzó párosok alvó csíráként** rejtik magukban az összes elveszett **ősnyelvi gyököket, szavakat**, mivel oly szavak bukkantak elő vele az utódnyelveinkből, melyek megadták az eltűnt ősnyelvi alakot, melyen régen nevezhették azokat. Az **ősmag(yar)-nyelv jóval gazdagabb volt kifejezésekben, mint a mai magyar nyelv**, ezekből sok átment az ógörög, latin, gall, germán, angolszász és azok mai szétágazott nyelvsarjaiba, ahonnan vissza is hozhatóak.

Erre példa a **varza, urzica**, román, **urtica** latin szavak. A káposzta – **varza**, valaha **borza** lehetett leveleinek téphető, **borzas** látványa miatt. A már említett csalán, csihány – **urzica, urtica**, valaha **ézzika, ártóka**, a kellemetlen idegborzoló **érzést** keltő, **ártó** csípése miatt.

Ezek **az átvevő utódnyelv szóalakjának kötött párosaiból kikövetkeztethető valószínű eredeti nevek**. Függetlenül attól, hogy az átvevő nyelvnek milyen a hangzástörvénye – mély vagy magas fekvésű magánhangzók uralják –, **a hangpárosok útbaigazítanak**.

Bár ezek a megnevezések az átvevő magyarutód nyelvek szavaiban megtalálhatóak, elemzés végett vissza kell hozni a magyar nyelvbe, mert **csak magyar nyelven bonthatóak, magyarázhatóak**, csak e nyelvbe visszaágyazva lehet kutatni tovább értelmüket.

NEDŰ, PÜ, ÜD, VAND, VED, MED, LÉ, ZSIL, ZSIND – VÍZ

Tudván, hogy az ősnyelvben mindennek több megnevezése volt jellemzői alapján, keressük meg a **víz** feltételezhető ősnyelvi alakját.

Milyen tulajdonságokkal bír a **víz**?

A víz tulajdonsága: ha a földre öntjük, szétfolyik, ott **lapul, apad**, bármire **tapad**, azzal közvetlen **kapcsolatban** marad. A **padlónál** alább nem jut, csak ha a **repedésen** elszivárog. A szomjas, vízhiányban szenvedő **eped**, majdnem **elapad**, mint a **láp** vize a nyári **epesztő** forráságban. Ha megcsapolják a hordót, elered a víz. Ha sokáig marad egy területen, a talajon, akkor **pang**. Ha forr, **párolog**, és **apad**.

A kisbaba **püpi**-nek mondja a vizet. Ez is ősnyelvi, mivel ösztöni. Benne van, vele született, senki nem tanítja rá. Talán inkább ő tanítja meg a nagyokat: – Hát nem tudjátok, hogy ennek ez az igazi neve?!

Az erdővidéki tájnyelv ma is használja a **köpi, küpi** szót. A réteken, erdőkben ma is felelhető borvíz, ásványvíz források értékét ismerték az emberek, és fa vagy kőkerettel vették körül. Fa vagy kő öblében, **köpi**ben, **küpi**ben buzogott föl a benne élénken kavargó forrásvíz. A Kormos völgyében ma is van olyan üdítő borvízforrás, mely a patak közepében levő nagy kötömbből tör elő, tehát természetes **köoble, kö**-ben **püje** (vize), **küpije** van. A **köpi** szónak a **körforgáshoz** is köze van, mivel a dézsa **köobleben kavarva köpülték** (tejből, folyékony tejszínből) a vaját.

A fentiekből látható, hogy a **p** hang az ősnyelvben a vízzel, folyadékkal kapcsolatos kifejezések kulcsangja volt. A következtetés: a víz egyik ősnyelvi alakja **PÜ** (pá, pi, po) volt, mely valószínű, többnyire a **p/iható** állóvizet jelentette.

A latin **fontanus** (*forrás*) szó gyöke zöngétlen-zöngés hangcserével (*f>v, t>d*) átalakítható **vand** alakra (víz, dán nyelven).

A **van** a *lenni* ige jelen idejű alakja. Ahol vizet talált az ember, azt mondta: – Itt **van id** (ud, üd), vagy: ez **püt ont**, majd röviden: **vand**, vagy **forrás pont, font**, vagy esetleg: **vandu** (lett: **vanduo**), megfordítván az **ud** gyököt, mely úgy is víz. (*Duna*).

A levegő után a leg**fontos**abb elem az élet fenntartásában a **pü, po, ud, id, üd, vand**. Tehát **fontos** vízlelő **pont** is a **kút**, mely a vízhez vezető kikutatott **út**. A **p** hang azonosít. Az **nt** páros, melyről írtam fennebb: minősítő, hasonító, de **nd**-re váltva tartalmat is jelző. A vízzel kapcsolatos szavak: **szint, hint, önt**, de ha figyelembe vesszük a vallási vízzel keresztelést, akkor a **szent** is. Pl.: a vízzel **szentelés** megmentő ereje. A **szent** – tiszta, azaz a víz a **mintaszerű** tisztasága.

A **fo** ősgyökből indul tehát a **fontos pont** a **forrás**, mely románul **izvor**, kicsinyítve **izvoraș**, vagyis **v/izvor/rás** (*v>f*), azaz **vízforrás**, s melynek van még egy román neve: **puț** (puc), a latinból örökölt **fântână** (*fontanus*) mellett, de amely még az ősnyelvi **p** nyomot hordozza. A **puț** lyukat jelent, ahol víz található, ahonnan víz nyerhető, ahonnan folyik a víz. Ez is ősi megnevezés, egyezik a **puca** szóval, szintén a vízkibocsátás képi látványa alapján. „*A kőkor szava: kép.*”

A román **apa** – **víz** szó tartalmazza a kulcshangot, a **p**-t Ezzel kapcsolatban megjegyezhetjük, hogy ez a szó vagy meg volt a későbbi valachusoknak római rabságba esésük előttről ebben az alakban, és nem változott, vagy nem egyenesen a latinból jutott a román nyelvbe. A latin **aqua** ugyanis nem tartalmazza a víz egyik őshangját, a **p** hangot, az olasz sem, de mégis vannak folyóik, melyek ez okon **p** hanggal kezdődőek: **Pó, Piave** (**pi**, de a **ve** is, pl.: *Dráva*). A román **apa** viszont tartalmazza. Ez akkor más hatás.

A francia nyelv, kialakulása idején elejtette a kezdőhangot, a **p**-t (franciául **peau** – bőr). A francia **eau** – **víz, p**-vel **peau** (**po**) volna, ez egyezne az olasz **Pó** folyó (**polyó**) nevével, amely folyóvizet jelent. Ehhez hasonló a magyar **Ipoly**, mely szintén folyó.

Románul az **árvíz** – **POTop**, az **Özönvíz** – **Potopul mare**. Az olasz **Piave** (**Plavis**) **lapos** sík területen **folyó víz**. Nem tudom, ennek mennyi köze van a **pia** – **p/iható** folyadék – szóhoz.

Valószínű nem tévedek nagyot, ha a **Volga** (Folyga, Folga) folyóhoz hasonlítva azt mondom, hogy az **Olt** neve is lehetett **Foly, Folyt, Polyt, Polt**, majd **Olt**, mely, mint **minden ősnyelvi kifejezés több irányba mutató: folyik**, de **olt** is. **Folyamatosan oltja** a szomjat, na meg alkalmanként a tüzet. S ha a torontáli tájszólást vesszük alapul, ahol – „a gólat gömbölyű golóval lövik” – nem használnak **ly** hangot, ahol a folyó foló, s melynek szomjat **oltó** vize régtől **fOLT** medrében.

A másik név az **ÜD, h/ÜD**, ez már inkább folyóvíz (**d** jelenség – **folyamat** – **idő**), de egyben utal a hőmérsékletére is. **Üdítően hü/d/vös, hives, hideg**. Az **ÜD, ÜDE** gyökfordításából jön az **EDŰ** – ez már műveleti szó –, ha viszont összeolvasztom a **NED** gyökkel – **NEDŰ**. A szófordításnál már említettem, hogy lett nyelven a **víz** – **üdens**. Dánul **vand**, litvánul **vanduo**, ez utóbbi kettő – gondolom – a folyó **vándorló** (**nd** páros) tulajdonságából is eredhet. Fordítsuk meg az **ÜDENs** lett szót – **sNEDŰ**.

A kép még teljesebb a **vápa** szóval, mely **völgyet, vizes árkot, mocsaras helyet** jelent. Itt szintén megjelenik a **v** hang, mint a **vand** és **víz** esetében, de tartalmazza az **ápa** szót is, mely egyezik **apa** – **víz** jelentésű, az ösztöni **p** hangot tartalmazó román nyelv által átvett ősnyelvi szóval.

Az **n** hang is kulcs a vízzel kapcsolatos kifejezéseknél. Thai nyelven a **víz** – **na**. Ha valami **NEDŰs, NEDŰes, NEDVes**, akkor **vizes**. (Az **űe** hangok esetében máskor is vált **v**-re az **ű**. Például **kedűs, kedűes, kedves, jókedűv.**) De hát ezt mondja a **lett** is, csak ő a gyökfordított alakját örökölte – **üdens**, mivel a **NEDŰ** szónak azon alakja szakadt az északi **lettek** nyelvbe. A szót **NEDV** alakban is használjuk, ennek viszont –, ha jól megnézzük – mássalhangzói azonosak a dán **VAND**, a litván **VaNDuo** szóban találhatókkal, csak a sorrend más. A **nedv**nek tényleg van egy elszivárgási, szétterjedési tulajdonsága, azaz **vándorol**. A **vand, vind** (**vend, vund**) szóalakot valószínű, hogy csak a nyugalmi állapotból **kiinduló**, tehát nem az álló, hanem az elfolyó vízre használták (*Dráva*(nd), *Száva*(nd)). Erre az **nd** páros utal. Abban az esetben, ha átrendezzük a **vand** szó alkotóit, a **nadv** szóalakot kapjuk, ami a **nad, ned** gyökre vezethető. A **nadár** a Czu-Fo gyökszótár szerint a borjazó tehéntől elfolyó **nedv**.

A **mézga** szó is **nedvet** jelent, a növény **nedvét**, mely tavasszal, a meleg beálltával **mozgásba** jön a kéreg alatt. Az **n** hang az **indulás**, a biztató **noszogatás** kulcshangja is. Tehát a **mézga, mozgásnak indul**.

Indul a vand, azaz a **nedv**. S talán az is mond valamit, hogy a szilárd halmazállapotból folyékonyvá válást **olvad** szóval jelöljük. **Olvad** a jég, tehát vízzé válik. Régiiesen **olvadand** a jég (**vand**dá válik?).

A továbbiakban figyeljük meg a **d** hang kulcsszerepét.

Az **ol/vad**-nál maradva: a román **vad** – *folyómeder*, *gázló* jelentése szintén a vízzel kapcsolatos, de a **vadră** – *veder* is, mind a magyar, mind a román szó esetében. (A *veder* erdővidéki székelyül **vider**, **viüdör**, **vidör**.) Aki sokat iszik, az **vedel**, ilyen a **gödény** is, a **gödörben** összegyűl a víz. Székelyföldön, ha egy üreges részt ki kell kotorni, vájni, mosni, azt mondják: ki kell **güdülni**, a **güd** zöngétlen alakja **küip** (lásd borvíz és vaj – köpü, küpü). Az **apály-dagály** (gad, göd) szintén vízzel kapcsolatos jelenség. A zárójelben említett **göd** fordítottja: **dög**. Van egy mondás: van **dögivel**. Itt nem a **döglött** állatra gondol, hanem a **dagály** idején való sokasodásra. A *veder*, *meder*, *edény nedvtartók*, a *vidra*, *hód mederben élő nedvkedvelő állatok*.

A **nadrág** első szótagja is a **nedv**ességgel kapcsolatos. Az **–ág** a két szára, **ága**. A **dr** páros „vizes ügyekkel” való kapcsolatáról írtam a **nadrág** szónál egy másik könyvben, de összevethető a fenti **vidra**, **vadră**, valamint a **hidro-**, **hidra**, **vedres** szavakkal is. Ugyanakkor a **dr** páros idegen nyelvekben él a **cadru**, **quadro** szavakban, melyek *keret* jelentésűek, azaz körértelműek, és a **nadrág** is körülveszi az altestet.

A fent említett **meder** szó gyöke **med**, mely a **medence** alapszava is, szintén vízzel kapcsolatos, de inkább az üres állapotot jelzi. Erre bizonyíték a **meddő**, **meddőség** fogalma, mely ürességet, terméketlenséget jelent, akár a bányák **meddőhányói**, melyekben nincs értékes, használható ásvány. Ha a kohóban, valami hiba okán megköt az olvadt fém – **medvét** fogtak.

És a **medve**? A **med** valószínű az **odúra** céloz, **medüben**, **odúban**, saját **medvében** lakó **medves**, **medve**. Ez abból is következtethető, hogy a latin nyelvek többségében a csontvelő –, mely üregben található – **med** gyökből indul. Például: román **măduva**, katalán **medul**, galíciai, portugál **medula**, spanyol **médula**, olasz **midollo**. Ezek mind az *üreg*, *odú* nyomán kialakult kifejezések, melyek arra utalnak, hogy ezt régen **med**-nek is nevezték.

A francia **moelle** már a velő lágyságáról is beszél, és valóban a **med** gyöknek van lágysággal, enyhítéssel, köztes állapottal kapcsolatos értelmi bokrosodása. Példa rá a **medúza**, de a **medikum** is. Erre azonban most nem térünk ki.

A medve román neve, az **urs** is innen ered, valószínű az **odúörző**, **odúurzú** régies alakjából, de lehet az **erős** szóból is (urus), melyből az **oroszlán**, de **orosz** népnév is eredt, mely szintén **erős** jelentésű.

Visszatérve a már említett **zsindely** szóra, melyben a **zsi** gyök szintén vízre utal, a **Zsil** folyókra, a **zsilip**, mint víz-, szint és mennyiség szabályozó gát. A **zsi** gyök a patakok **duruzsoló**, **zsiliző** hangjából való hangutánzó. A **zsindely**, **zsendely** tetőborító, szintén vízzel kapcsolatos, vízlevezető, ott van benne az **nd** páros is, s az ereszen lefolyó víz egyhangú **zsiliző** hangját idézi.

Ezek szerint a **zsind**, **zsend** – a **vand** szót véve alapul – valaha vizet jelentett. Ha a növényekre gondolunk, melyeknek kérge alatt tavasszal megindul a nedvesedés, (székelyül *mezgésedés*), **zsendül** bennük az élet.

Mi az, amit még megjegyezhetnénk?

A dán **vand**, a lett **vanduo** kapcsán lehetne szólni a hajdan volt **vandálokról**, akik eredetileg északon éltek, épp a dánok, norvégok, svédek, lettek és az északi vizek közelében. A svéd **vatten**, a norvég **vann**, az izlandi **vatn**, a dán **vand**, a lett **vanduo** ősgyökeikben ugyanazok – **va**. Ugyanakkor jelen van mindegyiknél az **nd** páros vagy annak csökevénye. Az **nd** páros a **ned**, **nad**, víz jelentésű gyököknek is alkotó eleme. De a német **wasser**, angol **water** is **wa** gyök.

A történészek dolga megtalálni a vezérfonalat a **va** szógyök és az **nd** ősnyelv azonosító kötött mássalhangzó páros mentén, a **vandálok** neve és története közti összefüggés kutatásában, figyelembe véve, hogy az **nd** páros ott van **Andalúzia** (*v/Andalúzia*) nevében is, ahol Afrikába menésük előtt éltek a **vandálok** egy ideig. Feltételezhető, hogy a **vand** – **víz**nek szerepe volt valaha a névadásban. Az is mérvadó, hogy az **nd** páros a magyar **vándor** szóban is tengelyhangzó, és a **vandálok** valóban **vándorló** népek voltak.

Így hát az ősi kifejezéseink – köztük a nyelvünkben végleg eltűntek – itt vannak a körülöttünk élő népek nyelvében.

A román **ud**, **umed** – *nedves* (**med** – **ned**), vizes, nyirkos, az **ed**, **üd** ősgyökből.

Jil, **jilav** – *nedv*, *nedves*, jelen van a magyar **Zsil** folyónévben, a **zsindely** szavunkban, mely a háztető vízlevezetője, a **zsi** ősgyökből. De **Jilava**, vizes börtönéről hírhedt román helységnevében is.

Hidro- – víznyomással kapcsolatos szóösszetételek előtagja az **id, üd** ősgyökből

apa – víz a **pü** ősgyökből

nataŕje – úszás, **na** ősgyökből (**Duna, Szajna, Majna, Rajna**)

naval – hajózás, **na** ősgyökből

năduŕi – izzad, **na** ősgyökből

Ezekhez hasonlók a fent már említettek mellett: a holland **nat** (**d>t**), galíciai **humido**, katalán **humit** (**d>t**), német **nass** (**d>s**), portugál **umido**, spanyol **humedo** stb.

Ejtsünk szót a **VÍZ** szavunkról is, mely csak később alakult ki. Volt – a már emberlakta – Földnek egy korszaka, amikor körülvette egy pára-, víz-, jégburok valahol a termoszféra magasságában, mely időszak alatt nem voltak légköri áramlatok, sem áradások a föld felszínén. Ez a korszak a Vízözönnel ért véget, ekkor ez a különböző halmazállapotú gyűrűzet becsapódott a Földre, azóta is itt van. A változékonyságot jelölő, és a **d** hanghoz hasonlóan, egyben egyik legellentmondásosabb hangunk a **v** hang, ekkor kapott bővebb szerepet az ember szókészletében: vihar, örvény, vonít, üvölt, süvölt, süvít. Ekkor vált az **üde, pü, nedű, vand, vind** megnevezése **vandálian**, vadul tombolni képes **vízzé**. A szóban jelenlevő **z** hang is sokat elárul, mert kevés kivétellel a **z** hang inkább kellemetlen kifejezések kulcshangja. Például: zagyva, zaj, zakatol, zaklat, záp, zápor, zápul, zárlat, záros, zargat, zavarog, zegzug, zendül, zenebonáz, zivatar, melyben a **ziv** – víz gyökfordítás. Továbbá: zizeg, zokog, zordon, zötyörög, zökög, zörej, zörög, zrí, zúdul, zúgolódik, zuhé, zümmög, zűröz, zűrzavar, borzalom, duzzad, gazfickó, gazember, izzad, úz, vízözön stb.

Van néhány kellemes kifejezés is: bizalom, igaz, íz, zamat, zene.

UND – HULLÁM

Megemlíthetjük a hullámot, mely vízhez kötődő, és több idegen nyelven **unda, onda**. Például: galíciai – **onda**, katalán – **onada**, portugál – **onda**, román – **unda**, De a litván – **bang** sem áll messzire.

Hogy ehhez van-e köze a **Kund** névnek –, mely neves történelmi bűvárunk Bűvár **Kund** neve – nem tudom, de azt igen, hogy ő a víz alatti tevékenysége okán kapta nevét, mivel alábűvand vala a hullámokba, **kutatott** a **vand und**-jaiban. A **u** hang a legalacsonyabb fekvésű magánhangzónk, az **úszás, kúszás, csúszás** kulcshangja. Sőt, az érzések közül a legelső szintűt, az **undort** is ezzel tudjuk kifejezni. Az **undor** érzése úgy tör az emberre, mint egy hullám, és ez az érzés az, melytől hirtelen ösztönből **beindul** egy hullámozó, **nedvet** kibocsátó belső készletés – hányás –, s melyre a szervezet általában erős folyadékot kíván.

Az **undok** embernél nincs alávalóbb, ez már a bányabéka fenéke alatti állapot, amiről tudjuk, hogy mélyen a víz **szintje alatt** van.

Ez okon rokonítható Székelyföldön a levágott állatból kiontott mindenféle belsőség **ontok** megnevezése az **undokság** látványával.

DUNA – sok összegyűlt víz, vízbő folyó. Ez volt az ősmag(yar)-nyelvű nép által adott megnevezése a folyónak. Ez az értelmi eredete, gyökere a román **adunare** – **gyűjtés, gyűlés, gyülekezés** szónak. Olaszul **adunare** – összegyűjt, **adunamento** – egyesítés.

A **gyűl**ület is összetorlódó, **felgyülemllett, duzzadó, dúlásra** ösztönző, haragvó érzelmi állapot. Ballagi szerint: **durmonyás** – **durcás**.

A DUNA összetevői: DU – **ud, üd**, víz. NA – **nedv**, szintén víz. A víz jelentésű gyökök kétszeres jelenléte hatalmas mennyiséget szemléltet. A **d** hang folyamatjelölő is: **idő**. Ám a **du** gyök mást is jelent.

Gyermekkoromban eső után **dugát** csináltunk sárból a házunk előtti árokban, hogy **felgyűljön** a víz, és annyi víz lett, mint a **duna**. A **duna** szó, az egy helyre **gyűjtött** nagy mennyiséget jelentette. A **dunna, dunyha**, sok helyről készített **dús** ágynemű. A **dunáné** párnája, nagy területű, még erjedő, laza kötésű tözezláp rugalmas felülete, melyen hintázni lehet. A **dús**keblű hölgynek nagyok a mellei, és lehet, hogy egyébként is **dundi, duci**. Ami **dús**, sűrű, sok van belőle. A **duma** sok beszéd. A nagy területen való rombolás – **dulás**. A nagyobb erővel oda-vissza lökdösés – **dulakodás**. A tengervíz emelkedése – **dagály**. A kelendő tézta meg**dagad**, a megütött testrészt **duzzad, dagad**, a faedény a víztől **deged**. A sértődött ember a **felgyülemllett** sérelmek miatt **duzzog**. Az egymásra nagy kupacban rakott holmi leomlik, székelyül mondva: **leduvad**. A pusztító, ragadozó, **dúló** vadállat: **dúvad**. Aki gazdag, **dúskál** a jóban, az **ú** hangot **ő**-re váltva **dőzsöl**, és ebből az ősmag(yar)-nyelvi szóból torzult a **dúsgazdag** velencei **doge** (dózse) rangneve, akinek minden jóból **dögivel** jutott.

Talán nem kell több kifejezést felhozni a *Duna* első szótagja értelmének bizonyítására. A második viszont érthetően víz. Ha a gyököket, betűket fordítjuk, váltjuk: *nadu*, *nadár*, *nád* (vízi növény), *nedű*, *nedv*, *nadv*, *vand*, *vanduo* stb. Ez a gyök jelen van a *Szajna*, *Majna*, *Rajna* nevekben is.

Végszóként tehát, két ősgyökkel tömören: **DUNA**, érthetőbben: *bővíz*. Hosszabban magyarázva: *bőséges vízfolyás*. És ez csak magyarul érthető, bontható! Sem az olasz, galíciai Danubio, román Dunăre, angol, francia Danube, albán Danub, cseh, szlovák Dunaj, szerb, horvát, bolgár Dunav nem bontható, részei nem értelemhordozók, nem illeszthetők azokon a nyelveken belül.

Más feltételezett ősi megnevezések

A már említett szavakból a latin *silva*, valószínű a SZÁLFA/erdő/ szóból torzult. Az *lv* páros az *élv* szó kulcsa. Az erdő, a fák, az *élvezhető* élet feltételeinek megteremtői. Az *erdő* elfekvő, szunnyadó, *alvó erő* is, de a *salva* latinul oltalom, menedék, a *szálfa*erdőben *megszállva* menedék található.

FOREST – *FORrásEloSZTó*. És még mi az *erdő*? Egy *farengeteg*, élet *forrása* – *forest*. Az *st*, azaz *szt* páros *osztás*. Mi mindent *oszt* nekünk az erdő – *forest* –, a *források elosztója*? Az *erdő erő*, hatalmas tartályok, az élethez oly szükséges *erő forrása*: az éleny (oxigén) és ásványi vizek, patakok, folyók *forrásainak eredő* helye. Innen a *FORrásEloSZTó* – *forest* – *erdő*, a *teremtői erővel* *teremtett* életnek *frissen* tartásához szükséges *forte* – *erő forrásterülete*. Ez az értelme, bár a szó kialakulásának folyamatát még kutatni kell.

BUJKA. A fészek valaha volt neve lehetett *bujka*, melyben védelmet, melegséget, otthont keresve *elbújt* ember, madár, állat. A *bujka*, *burka*, *bárka* szavak rokonértelemmel bírnak, de a *j* hang a *bujka* esetében többet jelent – a bensőséges, meghitt *jót*, amit például a *hajlék* szóban. Katalánul *buit* – *üres, odvas*.

ÉRZIKA, ÁRTÓKA – CSIHÁNY A *csalán*, *csihány* ősi nevei a román *urzica*, a latin *urtica* alapján –, mivel csípése rendkívül kellemetlen *érzést*, idegi borzolódot, és *ártó* bőrfelszíni elváltozást okozott – lehetett *érzika* vagy *ártóka*. Az utódnnyelvek ezt torzították saját hangzástörvényeik szerint.

BORZA – KÁPOSZTA Ugyanígy a román *varza* – *káposzta* kapcsán, a *borzas* *káposzta*fejj képi látványa nyomán adhatták a *borza* nevet a szóalkotások hajnalán, melyet az utódnnyelvek továbbvittek.

Ehhez még hozzáfűzhető, hogy a *zöldség*eskert – az ott termesztett növények különböző magassága miatt – egyenetlen felületű, *borzas* összképéből, vagy a *csomóba* rakott *zöldség* felületi látványából eredhetett *zűrzarvar*, *zarzarvar*, s innen a román *zarzaravat* – *zöldség* szó, melyet még jelképesen is használunk az összevissza *zűrzarvaros* beszéd minősítésére – *zöldséget* beszél –, amelyet szintén nem a latin nyelvből örökölték. A *zűrzarvar*: különmemű dolgok össze-visszahányt vegyüléke. A *zöldség*eskert összevissza növényekkel telített hely.

FIREGE, MOTOSZ, MASZI, SURI, RAGI – EGÉR. Az *egér* fő jellemzői: *fürge*, *motoszkáló*, *mázkáló*, *surránó*, *rágcsáló*. Az ősnnyelv – mint a *csalán*, *káposzta* esetében – mindannyit használta. A mai magyar nyelvben a *fürge*, *firege*, *egeri*, elevensége okán kapott neve, az *egér* név maradt fenn. A francia, olasz, román nyelvek a *surránó* tulajdonságából eredő nevét örizték meg: román – *șoarece*, francia – *souris*, olasz – *sorcino*. Az angol, német a *motoszkáló*, *mázkáló*: *mause*, **Maus**, a spanyol, katalán, galíciai, de némely észak-germán nyelv is a *rágcsálás* tulajdonsága szerinti nevet: **ratón**, **rato**, **ratoli**.

Mivel a latinban az *egér* **mus**, (*motoszkál*, *mázkál*), akkor felvetődik a kérdés: vajon honnan a francia, olasz, román, spanyol, katalán, galíciai megnevezés ősnnyelv közeli alakja? Valószínű a *baszkok*, *ó-gallok*, *etruszkok* – *Trója* nyelvének örökösaitől.

REPESŐ, LIBEGŐ, LENGŐ, BOLYONGÓ, SZÁRNYALÓ, SZÁLLÓ, KERENGŐ, SIVALKODÓ – MADÁR

Ezek a *madarak* megnevezéseinek különböző változatai. Néhányban jelen van a *levegőre* utaló *re-*, *-ár*. A *repeső* *madár* az *áert seperi* szárnyaival.

Az utódnnyelvekben jelenlevő számos szóalak mutatja, hogy a levegőben könnyedén *libegő, szálló, repkedő, repeső, bolyongó, kerengő, lengő, sivalkodó szárnyasok* megragadták a földhöz kötött ember fantáziáját. A felsorolt jelzők egyben megnevezések is voltak.

A nyelv szétrobbanásakor a *repeső* fordítottja a *pesőre* torzult a portugál *passaro*, galíciai *paxaro*, román *pasăre*, spanyol *pájaro* alakra. Érdekes, hogy ezek a latin nyelvek nem a latin *avis* szóalaktól, hanem a gyökfordított *repeső – pesőre* alakból torzult megnevezést használták. Vannak még más szavaik is, melyek nem latin eredetűek, hanem ősnyelvi kötődésűek, és ez gondolkodásra késztető e népek eredetét illetően.

A *repdeső*, szárnyával *verdeső, berdeső, bördöső*, az angol *bird*.

A *lebegő*, lefegő, fordítva fegele, fogóle, fogele, fogel, német és holland *vogel* (ezer éve még egy nyelv), norvég és dán *fugl*, a svéd *fagel*.

A *bolyongó*, burungó ebből az indonéz és maláj *burung*.

A *kerengő*, kerecseny, *térengő, terengő, térelő, turul*, japán *tori*, román *vultur*.

A *szálló*: levegőben úszkáló, uszálló, az olasz *ucello*, a katalán *ocell*, a francia *oiseau* (*oászó*), a koreai *sae*.

A *lendülő, lengő lindülő*ből az észt *lind*, a finn *lintu*.

A szárnyasok a *tik* (tyúk) osztályba voltak sorolhatók, a repülni tudó szárnyast megkülönböztették, így *repülőtik* lehetett, s mivel a szlávoknál tömörülnek a mássalhangzók a szó elején, a *reptik, ptik, pták, ptika* alakra torzult.

A *süvítő, sivitó, visongó*, levegőt hasító, *sivalkodó*ból a latin *avis*.

Ezek a megnevezések azt is mutatják, hogy a latin nyelvcsaládhoz tartozó nyelvek mindegyike más, régebbi forrásból merítette a megnevezést, és nem a latin *avis*-ből.

A *madár* összetett szó, mint minden több szótagú szavunk. Eredetét összetevőiben kell keresni. Az *ár* mindenképp a levegő, az *áer*

Magyarázata: az *aer* gyök a görög nyelvben ragadt meg, magyar nyelvben a gyökfordított alakjára – *re* – épült a *repül* és a hozzá kötődő kifejezések, ezen kívül a *ledér* is utal rá, de a *rá, reá* igekötők és a *–ra, –re*, ragoknak mondott gyökök szintén az *áer, re* gyökéhez kötődnek, mivel értelmükben a levegőből érkezés jelenségét írják le. A szóösszetételek előtti – levegőre, légre utaló – *aero-* kifejezés joggal mondható ősmagyar gyöknek (*aer – rea, áer – reá*)

A *mad, támad, feltámad*. Feltámad a szél, feltámad poraiból a fönix*madár*, feltámad a halott. A *medve* két lábra *emelkedik*, mikor *támadni* akar. „Székely *támadt*, székely *bánja*” – mondta János Zsigmond, mikor a székelyek *felkeltek* jogaikért. Ezek mindegyike *felemelkedés*ről szól. A *madár* is *felemelkedik* a légbe, *áerbe*. Lehetett valaha, a kezdetekkor: *tá/madáer*.

LEPEL, DERME, HÜD – BŐR Milyen tulajdonságai –, s azok függvényében – milyen szerepe van a *bőrnek*?

A *bőr* egy *burok*, mely *beborítva* a testet, *őrzi* a külső hatásoktól. Az egész testfelület *burkolata, őre* a *b-őr*. Jó hőszigetelőként *lepelszerűen belepí* a testet, s a *hideghatás* ellen *dermedéssel* védekezik, bezárva pórusait. A *bőrt borítja*, védi a *borz*, azaz a *szőr*, mely szintén *őr*, és *felborzolódva* óv a *hidegtől*. (A *szőr* esetében az *sz* hangnak *szorzati* értelme van, és az *őr* szóval való összeolvadásának végeredménye: *sz-őr*, ez a többszörözött mennyiségre is utal.)

Mivel a *bőr* vízzel, *hideghatással* elsőként találkozik, és meleg esetén izzadással *hűti, üdíti* a testet a melegben, így a *hüd* megnevezés is használatos volt. A *hüd* fordítva *düh*, a harag, *düh* érzete a *bőrön* is látszik, mivel a felfokozott idegi állapotban színt vált, és még a szőrét is *borzolja*. A *hideg* ellen védi, például az állatok *bőrét*, főleg a *felborzolt* szőrrel.

Az ősmag(yar)-nyelvből épülő utódnnyelvek magukkal vitték a *lepel* szó leharapott végét: *pel*. Ebben az alakban a latinból sarjadó nyelvek használják: francia – *peau*, galíciai – *pel*, katalán – *pell*, olasz – *pello*, portugál – *pele*, román – *piele*, spanyol – *piel* stb.

Az északi országok nyelvében már a *hideggel* és a vízzel (hud, ud) kapcsolatos névalak ragadt meg: dán, svéd – *hud*, norvég – *huden*, angol – *hide, dermat*, holland – *huid* stb.

Mit szeret, mit nem a *lepel, derme, hüd – bőr*? A *derme* szereti a cirógatást, azaz, ha *cirmolják*, mint a *cirmost*. Szereti nagy melegben a *hűs permetet*, a finom *szörme* érintését, és *szörmentén* simogatást.

Nem szereti a hirtelen *hideghatást*, ha a nagy *hidegben dermedni, dideregni, cidrizni* kényszerül, s nem szereti, ha *karmolják*.

FIN, VÉGE. Ez a *befejezésre* használt megfelelő szó volt az ősnyelvben. Az utódnnyelvek közt a latinban és a belőle fakadó nyelvcsaládban ragadt meg ez a kifejezés. Latin – **finale**, francia – **fin**, galíciai, katalán, portugál, spanyol – **final**, olasz – **fine**, román – **finală**. Milyen alakban van jelen, és hogyan érthető a mai magyar nyelvben?

Tudott az, hogy minden munkálat durvából indulva halad a *finomítás* felé. Amikor teljesen kész, csiszolva, *fényesítve*, *finomítva*, akkor kapja meg a minősítést. Az utolsó *finomítással* ér *véget*.

Ez érvényes a főzés, ételkészítés esetében is. Az ízesítők adagolásával az étel egyre *finomodik*. Az utolsó ízesítőt beledobva, belekavarva, csak a legeslegutolsó kóstolásnál, a *végén* cuppant a szakács: *finom!* Az utolsó mozzanattal ér *véget*. A *végeredmény*: *finom*.

A bolgár, dán, máltai, svéd, román **fin**, az angol, filippino **fine**, az ír **fineál**, a makedón **fino**, az izlandi **finn**, a norvég **fint**, szlovák, cseh **fain** szavak mind *finomat* jelentenek, de az eredeti kifejezés értelme – a művelet *végén* létrejövő ínycsiklandozó íz-összhang –, csak a magyar nyelvbe visszaágyazva magyarázható meg.

Kissé közönséges szó, de nyelvileg ezzel is megmagyarázható, hogy a *fin* szó, *vég* jelentéssel valaha a magyar nyelv szókészletéhez tartozott. Egy *végtermék*: a *fiing*. Ez semmiképp nem *finomat*, inkább *véget* jelent, mivel az emésztési sor *végterméke*. Az *ng* páros a *hangra* utal: *véghang*, *finhang*, összevonva, egyszerűsítve *fiing*.

Az *nd* párosnál említett, befejezést jelentő szavaknál – *einde*, *fund*, *end*, *Ende* – az *nd* páros kettős szerepéből eredően (a kettősség: *n*, de főleg *d* jelenség) a *csendre* intő, asztalra ledöndülő ököljel (bírói kalapács) érvényesül. Ugyanis az *nd* nem a befejezés, hanem inkább az *indulás* kulcspárosa: *andalog*, *indít*, *kaland*, *kondul*, *lendül*, *rándul*, *vándor*, *vendég*.

A *vég* szavunkban a *g* a *gát*, a *göröcsös göcs*, mely nem enged tovább, *elakaszt*, *megfog*, akár a *fék*. A *vég*, *fék* esetében *v>f* és *g>k* hangváltás van, mindkét esetben zöngésből zöngétlen rokonhangzóra vált, de az értelme ugyanaz – nem enged tovább. Az *f* hang szerepe a befejezésben a fentiekből is kitűnik: *fog*, *fék*, *be/fejez*.

Fog: *folyamatot gátol*, *folyót gátol*, *forte-t (erőt) gátol*, *forgót gátol*. Tehát a *g* hang itt mindenképp a mozgóerőt leállító mozdíthatatlan *góc*. Hang esetében az elhaló hang utolsó kongása.

Érdekességként, a Firefox fordítója szerint a *fék* szuahéli nyelven: **akaumega**, mintha azt mondaná: *aka*(szd) *meg*.

ESŐ, RÉS, TÁR – AJTÓ, a román **ușa** – *ajtó* kapcsán kutattam. Magyar nyelvben a ki- és behajtó mozgatású lap: *ajtó*. **Térelválasztó határ** a rajta kívül és belül *eső tér* közt (német **Tür**, angol **door**). Elválasztó vonal a belső meghitt magánterület, és a külső világ közt. *Beeső*, *kieső*. Gyerekkoromban, szülőfalumban, ha valaki ismerős kopogott az ajtón, a bent levők közül valaki így szólt ki viccesen:

– *Ess bé!* – ami finomabbra fordítva azt jelentette: *tes/sék* bejönni. Megfigyelhető a méretarányosság, kívül-belül: *es-sé*, vagyis lépje át a választóvonalat, a küszöböt. A nyelv nem hazudik!

Az *s* hangnak mindenképp fontos itt a szerepe. Az ajtón lehet *kileső*, *beleső rés*, a *résre* nyitott ajtón *beles*, esetleg *kiles*. Van *esélye* bejutni, kijutni a *résen*. *Résen* kell lenni, ha *első* be- vagy kilépő akarok lenni. Az összetett mondatot elválasztó-összekötő határszócska: *és*.

Erdővidéken, Bardoc és Erdőfüle közötti rövid szakaszra egy úgymond átmeneti, köztes kistelepülés épült. A neve *Ésfalu*.

Ősnyelv azonosító kötött mássalhangzó párosok és néhány a velük képezhető gyökszavakból

bd – *labda*, *szabdal*, *szabdos*, *bödön*, *bődül*, *budi*, *büüdös*, *dib-dáb*, *dob*, *dobál*,

bj – *dobja*, *szabja*, ... *baj*, *báj*, *búj*,

bh – *dobható*, *szabható*,

bl – *ablak*, *blabla*, *deble*, *döblec*, *köblös*, *rabló*, *öblít*, *öblös*, *tábla*, *téblábol*, *zabla* ... *bála*, *bál*, *bel*, *bél*,
billen, *bili*, *bolond*, *boldog*, *buli*, (*bál*, *buli*, mint a *billen*, *büllen*)

bly – *gereblye*, *szablya*, ... (különleges, három hang: *b*, *l*, *j*, hangzása *bj*, csak *b*, *l* esetén alkothatja a *boly*,
bója.... *bol*, *bóla* szavakat, mint a *bála*, göngyöleg, *nyaláb*)

br – *abrak, ábra, abroncs, ámbra, babrál, brancs* (idegenül hangzó, de egy körről van szó *a/brancs*), *cibre, fabrikál, göbre, ibrik, kobra, szobroz, ...bár, bér, bír, bor, bór, burok, bürök,*
bs – *ebség, rabság, többség ... bús, bős*
bv – *szabvány,*
bz – *habzó, kobzos, ... biza, bizony*
bzs – *habzsol, lebzsel, ... bzsereg*
ck – *barack, bohóckodó, bucka, cicka, cickó, evickél, fickándozik, fickó, kackiás, keckena, kuckó, lecke, mackó, malacka, packa, palack, peckelődik, racka, tarack, vackol, ...ciki, cuki, cáka, kacagány, kaciba, kacag, koca, koccan, kucibál*
cl – *cucli,*
cm – *kecmereg, ... cím, cumi,*
csk – *bicska, bújóska, csacska, csicska, fecske, faricskál, fricska, fröcsköl, fucskó, kacskaringó, kecske, kukucskál, lucskos, macska, méricskél, mocskol, ócska, öcskös, pacskol, pocskondiáz, rücsköz, szezska, szacska, szöcske, tacska, zacskó... csákó, cseke, csekély, csikó, csík, csók, csuk, kacs, kacska, kacsó, kecs, kecsge, kicsi, kocs, kócsag, kocmány,*
csl – *becslő, ...csal, csel, csalé, csal, csel, csillog, csolnak (locsan), csülök,*
csm – *becsmérel, kocsmá, kucsma, ocsmány, pacsmag, ...csámcsog, csemcseg, csemege, csimasz, csimpolya, csomag, csomó, csömör, csoma,*
cs – *lecsap, csap, csáp, csepp, csép, csíp, csöpp, csupor,*
cst – *dicstelen, nincstelen, ... csata, csetepaté, csetlik, csutka, csutora*
dj – *adja, mondja, tudja, ...dij, dia, (hangzás: di/j/a), dajnál, dajkál*
dh – *adhat, feddhet, szidhat, ... dűh,*
dl – *hídlás, nudli, padlás, vádló, vedlő, ... dal, dili, dől, dúl, dül*
dm – *engedmény, eredmény, ködmön, ... medve,*
dn – *bodnár, védnök, ... danol, dinom-dánom, donga, dönget, dungó*
dr – *cédrus, cidrizik, condra, gödrös, hidro-, nadrág, nadragulya, sodrony, sodró, vidra, ... dér, didereg, darab, dereng, dorong, dörren, durran,*
dsz – *addsz, veddsz, ... deszka, diszke, dísz,*
dv – *beadvány, dudva, förmedvény, idv, kedv, medve, nedv, odvas, ragadvány, szidva, tudva, üdv, védve...vad, vád, vedel, veder, vedlik, véd, vidám, devaj, divat, díva, duvad (suvad),*
dz – *bodza, edz, fogódzó, madzag, pedz*
dzk – *fogódzkodik, lopódzkodik, ódzkodik,*
dzs – *bandzsít, findzsa, lándzsa,*
fk – *cafka, döfköd, nyafka, ...fakad, fekete, fék, feke, fekély, fika, kaffog, kefe, kifli, kufár,*
fl – *kifli, mafla, szufla ...fal, fel, fél, föl, fül, fullad, füil, füiled,*
fr – *cafra, cafrang, cafrinka, cifra, cefre, lófrál, páfrány, sáfrány, (Afrodité, a szépség istennője, Nofretete, szépségéről híres, románul szép – frumos, refrén, az ének szebb dallamú, kellemesebb része, mely ismétlődő. Az Eufrátesz folyó jelzője: édes, kellemes.), ... farag, fárad, fér, féreg, fireg, firkás, forró, forog, fúr, fűrész, fűrész, fűrész, fűrész*
fs – *csúfság,*
gcs – *rágcsál, tipegcsél, üvegcsé, ...göcs, gácsér, csög, csog, csiger, csiga,*
gd – *fogda, fogdos, hágdos, nyögdecsel, rugdal, rugdos, sugdos, tipegdél, vagdal, vagdos, ... gödör, gida, gádor, dagad, deged, dög, dug*
gh – *böghet, hághat, lóghat, rághat, rúghat, sűghat, vághat, véghez, zűghat, ... hág, heg, híg, hűg*
gj – *búgja, dugja, égje, fogja, hágja, magja, rágja, rúgja, sűgja, szegje, tagja, vágja, zűgja....jég, jog*
gl – *boglár, döglős, foglal, foglal, ideiglen, míglen, nyegle, szagló, szöglet, szugló, tagló, tégla, zugló....gála, gúla,*
gly – *boglya, dereglye, máglya, saroglya, ...gálya, gally, gólya, golyó, golyhó, golyva*
gn – *bognár, mágnás, mágnes, mígnem, tegnapi, ...ganéj, gond, göne*
gr – *bogrács, bögre, bugris, egres, grádics, igris, m/agrár, szegről-végről, tigris, ugrál, ugra-bugra, végre....gar, gör, gördül, görög, gurul*
gs – *betegség, elégséges, melegség, tagság,*
gsz – *nyugszik,*
gt – *elégtelen, fitogtat, nyugta, remegtet, rotyogtat, régtől, szagtalan, vágta, végtelen....gát, tag, tág, tegnap, tégla,*

gv – dugvány, haragvó, magvak, nyugvás,.....*vág, vég, víg,*
gz – ágzó, bagzó, bélyegző, bogzó, cseggő, fogzó, lagzi, légző, magzó, összegző, szegző, végző,...*giz-gaz,*
gyb – nagybani, tőgybő
gyk – irigykedő, ügyködő
gyl – egylet, fagylalt, kagyló, ügylet,...*gyalog, gyalu, gyilok, gyolcs, gyúl, gyül, gyülöl,*
gym – hagyma, hagymáz, lagymatag,...*gyám, gyom, gyümölcs,*
gyn – hogyne, ... *gyanu*
gys – hegység, lágység,
gysz – vegyszer
gyv – egyveleg, fegyver, negyven, zagyva,... *gyáva, özvegy, vagy, vágy, vegyít, vigyáz,*
gyz – hegyző, jegyző, nagyzol,...*győz,*
jb – hajbókol,
jc – hajcihó,
jcs – rajcsújoz,
jd – fajd, fájdalom, gajdol, hajdan, hajdú, kajdi, majd, sajdul, süjdő, tabajdog, vajda
jf – tejföl,
jg – abajgat, jajgat, ... *jég, jog*
jh – hajhász, hejha, lajhár, szajha,*juh, haj, háj, hej, héj, húj, húj*
jk – bujka, bujkál, dajka, dévajkodó, duhajkodó, hajkurász, kacabajka, kalamajka (ősmag(yar)-nyelvi szavak), pajkos, szajkó, tajkol,...*juk, ajak*
jl – fejlett, fejlő, hajlat, hajlék, kajla, rejlő, sejlő, vajlódó, zajló...*jel,*
jm – bajmol, majmol,...
jn – ajnároz, bajnok, dajnál, sajna, (Majna, Rajna, Szajna)
jny – ejnye, hijnye,
jr – újra,.....*jár, jer*
js – dévajtság, újság, ...*jós, hajás, hajós,*
jsz – bajsza, ejsze, fejsze, hajsza, hajszol, kajsza, kajszai, majszol, ..*jászol*
jt – ahajt, ajtó, bojt, bujt, ehejt, ejt, fajta, fejt, gyűjt, hajt, kujtorog, lejt, ojt, nyújt, pajta, rajt, rejt, rojt, sajt, sajtár, sejt, sújt, szakajtó, tajték.....*jut, tajték, táj, tej, toj, tuja*
jz – ajzó, aljzat, fajzat, kukujza (áfonya), gejzír, pajzán, rajz,...*zaj,*
jzs – pajzs,
kd – bökdös, bukdácsol, bukdosik, lökdös, pökdös, szökdél, szökdös, szökdécsel, ...*kedv*
kf – bikfic, bukfenc,
kh – lakható, nyikhaj, pökhendi, ... *keh, köhög,*
kl – baklat, bóklász, cékla, csikland, csikló, csukló, iklat, lakli, nyakló, öklel, öklendezik, pakli, pokla, rékli, sikla, sikló, szikla, szónoklat, zaklat.... *kalap, kalány, kel, kelep, kél, kulcs, kullancs kullog, kül-, küld,*
kly – béklyó, csáklya, csuklya, ereklye, fáklya, mereklye (klj, kj), *lyuk,*
km – cselekmény, okmány, szokmány, tokmány, tukmál, zsákmány,*kamasz, kámzsa, kemény, kém, kémény, koma, kömény, kumisz,*
kn – akna, teknő, ...*kan, ken, kén, kín,*
kny – baknya, nyiknyó, szoknya, üknyéd, taknyos,... *kanyar, kenyér, kinyer, kónya, kunyerál,*
kr – bokros, cukros, csokros, ikra, makranc, pokróc, szekrény, szikra,... *kar, kár, kerék, kér, kor, kór, kör,*
ks – baksa, boksa, buksi, kerekség, kuksol, síkság, szükség, vakság, ...*kas, kása, kese, kés, kis, kos, kosár, kösöntyű, kushad, küs,*
ksz – cselekszik, furakszik, mosakszik, tolakszik, ... *kászú, kész, kosz, köszön, kúszó*
kt – akta, baktat, bukta, diktál, iktat, kukta, laktat, lüktet, oktat, szoktat, vakta, .*katt, kettő, két, kot, köt, kút, tak, ták, ték, tik, tok, tök, tuk, tük*
kv – cselekvő, dicsekvő, csukva, gyanakvó, igyekvő, lakva, lekvár, menekvő, rakva,....*kavar, káva, keve, kevély, kéve, kova, vak, vakar, véka,*
kz – alakzat, ... *kazal, kezel, kéz, köz*
lb – kolbász, ölbő, ...*láb, liba, lob, lóbál, nyaláb, libben, lübben,*
lc – álca, délceg, élc, filc, nyolc, pálca, polc, tálca, ...*léc, lóca, lúca, cele-cula, cél,*

ics – bölc**s**, bölc**s**ő, bulc**s**ú, erköl**cs**, gyol**cs**, gyümö**lc**s, köl**cs**ön, kul**cs**, ol**cs**ó, sümö**lc**s, szemö**lc**s, töl**cs**ér,
 ...**lecs**ó, **lecs**-poc**s**, **lics**-poc**s**, **locs**, **lucs**,
ld – á**ld**, ámuldo**z**ik, bold**og**, élde**g**él, föld**l**, hold**l**, ild**om**, kold**ul**, köldö**k**, küld**l**, old**l**, öldö**k**öl, pé**ld**a, süldö**l**ő,
 szágu**ld**, to**ld**, üldö**z**, zö**ld**, zso**ld**, ... **láda**, **ledér**, **lúd**
lf – bal**fa**, csal**fa**, del**fin**, ... **lafog**, **lefetyel**,
lg – bal**ga**, beszél**g**et, dédel**g**et, dol**g**ozó, fontol**g**at, hízel**g**ő, kí**nl**gat, latol**g**at, pol**g**ár, szemel**g**et, szol**g**a,
 ... **leg**, **lég**, **liget**, **lóg**, **lúg**,
lgy – hö**lg**y, töl**g**y, vö**lg**y, ...**lagymatag**, **lág**y, **lég**y,
lh – bal**h**é, bol**ha**, fel**h**ő, má**l**ha, tol**ha**, ...**léha**, **liheg**, **lohol**,
lj – al**ja**s, tel**je**s, ... lajtör**ja**, **lejt**, **lőjt**,
lk – al**k**at, al**k**ot, al**k**u, csúf**o**lkodó, emel**k**edő, fal**k**a, fésű**k**ödő, fil**k**ó, lel**k**es, gondol**k**odó, hiva**k**odik,
 hurcol**k**odik, kí**n**ál**k**ozik, ól**á**lkodik, nél**k**ül, nyal**k**a, szá**l**ka, szil**k**e, tál**k**a, ... **lak**, **lék**, **lik**, **lok**, **luk**, **lüke**
lm – aggodal**m**as, al**m**a, ál**m**os, cirkal**m**as, csatol**m**ány, dal**m**a, dol**m**ány, el**m**e, élel**m**es, élmény, értel**m**es,
 érzel**m**es, kel**m**e, kohol**m**ány, pál**m**a, szal**m**a, szá**n**al**m**as, tanul**m**ány, tolmá**cs**, ...**lemez**, **lim**, **lom**
ln – angol**na**, asztal**no**k, ál**n**ok, bál**na**, csol**na**k, dal**no**k, el**n**ök, má**ln**a, mol**na**r, szó**ln**ok, toll**no**k, ü**ln**ök,
 ...**len**, **lent**, **lőn**
lp – kal**p**ag, tal**p**, ...**lap**, **lép**, **lop**,
lr – bal**ra**, cé**l**ra, dal**ra**, fél**re**, tú**l**ra, váll**ra**, ... **lárma**, **ler**, **lőre**
ls – alsó, á**ls**ág, bel**s**ő, el**s**ő, fel**s**ő, kü**ls**ő, mel**s**ő, utol**s**ő, vá**ls**ág,
lsz – als**z**ik, fél**sz**, ... má**ll**as**z**t, **lesz**, **liszt**, **lősz**
lt – al**t**at, ál**t**al, ál**t**at, bol**t**, bonyol**u**lt, dől**t**, fenn**k**ö**l**t, fo**lt**, haszná**l**t, hol**t**, ke**l**t, kiá**l**t, kö**l**t, lajtör**ja**, le**l**tár,
 méltó, mú**l**t, nyí**l**t, nyú**l**t, ol**t**, ö**l**t, tö**l**t, tömü**l**t, tumul**tu**s, ü**l**tet, üvö**l**t, vá**l**t, vá**l**tság, vol**t**, zilá**l**t, zol**t**án,
 zömü**l**t, ...**lat**, **lát**, **lét**, **lót**-fut
lty – emel**ty**ű, ... **lotyó**, **lefetyel**,
lv – al**v**ad, áll**v**ány, bál**v**ány, emel**v**ény, el**v**, é**lv**, hal**v**ány, jel**v**ény, nyelv, nyil**v**án, nyúl**v**ány, ol**v**ad, ol**v**as,
 süvö**v**ény, szel**v**ény, szemel**v**ény, szil**v**a, szó**lv**a, utal**v**ány,**vall**, **válik**, **vél**, **világ**, **villa**,
lz – cél**z**ó, tú**l**zó, ...**laza**, **láz**,
lzs – balz**sa**m, ... **lazsál**
lyb – oly**b**á, ... **boly**
lyf – döly**f**ös, ... **folyik**,
lyg – boly**g**ó, csám**bo**ly**g**ó, csom**bo**ly**g**ó, émely**g**ő, gomoly**g**ó, kóvály**g**ó, mosoly**g**ó, nyavaly**g**ó, somoly**g**ó,
 sompoly**g**ó, támoly**g**ó, ... **bélyeg**,
lyh – boly**h**os, goly**h**ó, kály**ha**, moly**h**os, ... **hely**, **hülye**,
lyk – kevély**k**edik, oly**k**or, puly**ka**, öly**v**, suly**ko**l...**lyuk**,
lym – sely**m**es, sely**m**é, sóly**m**os, ... sely**m**,
lyp – sely**p**, súly**p**át,
lys – csekély**s**ég, hely**s**ég, mély**s**ég
lyv – goly**v**a, mály**v**a, öly**v**, pely**v**a, poly**v**a,
lyz – hely**z**et, súly**z**ó, ...**helyez**, **gallyaz**
mb – á**m**bra, bamb**a**, bim**b**ó, bomb**a**, bömbö**l**, cim**bo**ra, comb, csám**bo**lyog, csám**bo**ro**g**, csimbó**k**,
 csom**bo**lyog, csom**bo**r, domb, doromb**o**l, ember, galamb, gomb, gomb**a**, goromb**a**, himb**a**, imbolyog,
 iromb**a**, limbá**l**, némb**er**, otromb**a**, rom**o**l, sombolyog, tomb**o**l, tömb, zsám**b**ék, zsémb**el**, zomb**é**k,
 ... **bamba**, **bámul**, **bim-bam**, **bo**mló, **bum**m
mcs – csám**cs**og, csem**cs**eg, dum**cs**izik, szem**cs**e, ... **macs**, **mécs**, **mocsok**,
mf – bum**f**ordi, som**f**ordál, idegenből visszajött: am**f**iteátr**um**, am**f**ora, kám**f**or, nim**f**a (ni, nim – nő, nem;
 tő – fa, ágazás; nimfa – nőfi – nőlány –nemtő. A görög nyelv, magyarutód nyelv),
mh – lom**h**a, vem**h**es,
mj – szom**ja**s, tömjén... **máj**, **majom** (Maja, **máj**us, a föld szom**ja**)
mk – cím**k**e, ... **makk**, **mák**, **mek**, **mokány**, **mukk**
ml – áram**l**ó, bom**l**ó, csillá**ml**ó, em**l**ő, em**l**ék, há**ml**ó, him**l**ő, hom**l**ok, ké**ml**ő, kom**l**ó, mam**l**asz, om**l**ó, ö**ml**ő,
 ré**ml**ő, rom**l**ó, sim**l**i, szá**ml**a, szem**le**, tá**ml**a, tö**ml**öc, tö**ml**ő, zsem**le**, ...**malac**, **malom**, **mál**, **mell**,
molnár, **múl**,
mly – zsem**ly**e, zsöm**ly**e, ... **csermely**, **mely**, **mily**, **moly**

- mp** – csámpa, csempe, csimpánz, csimpolya, impala, kalimpál (imponál), kampó, komp, kompót, kolomp, lámpa, pempő, pimpó, pompa, pumpa, pumpol, sompolyog, tompa, tömpe, tömpöl, ...
pempő, pimpó, pompa, pumpa,
- mr** – kamra (valaha gamra/ktár, azaz magra/ktár), ...**mar, már, mer, mér, morog, morzsa, murgó**
- ms** – emse, rémség, **más** (állapot), **mese, mos, mosoly**
- msz** – számszer, szomszéd,
- mt** – nemtő, ... **matat, metél, motoszkál, mutat, műt**
- mv** – hamvad, nyamvadt,
- mz** – címző, elemző, fogamzó, hímező, szemző, ...**máz, mez, méz, mozog,**
- mzs** – kámzsa, ...**mazsola, mozsár,**
- nb** – ellenben, különb, ... **bán, béna, bont, bűn**
- nc** – berbence, bonc, cincog, finánc, gönc, harminc, henceg, huncut, inci-finci, kanca, katrinca, kence, kilenc, konc, kölönc, különc, lánc, lelenc, magonc, makranc, petrence, pince, punci, ránc, sánc, szelence, tánc, zománc, ... **cin, cincog, cuna**
- ncs** – abroncs, agancs, bakancs, bilincs, bogáncs, brancs, csincsilla, dancs, fancsal, fincsi, foncsika, foncsor, gáncs, incselkedik, kancsal, kilincs, kincs, lencse, mancs, narancs, nincs, pancs, parancs, roncs, síncs, szerencse, tincs, ...**csángó, csen, csintalan, csont, csüng**
- nd** – andalog, állandó, banda, bendő, bolond, bőrdönd, bunda, csend, csikland, csönd, dundi, esztendő, fickándozik, fondorkodik, gerenda, gond, gondol, göndör, inda, indít, indóház, indul, jövődő, kaland, kelendő, kender, kendő, komondor, konda, kondor, kondul, körönd, legenda, lendül, mandula, mendegél, menendő, monda, mondó, ondó, örvend, panda, pendely, pökhendi, rándul, rend, ronda, sanda, szándék, szende, szundi, tündér, undok, undor, vakond, vándor, vendég, zárandok, zendül, zsendely, zsendely ... **nadar, nadrag, nadragulya, nád, nedű, nedves,**
- nf** – ténfereg,
- nh** – bűnhődik, fennhéjáz,
- ng** – angolna, ácsingózik, barangol, barlang, benge, bitang, bolyong, bing-bang, bong, borzong, -böngész, búsong, cingár, csatangol, csángó, csapong, cselleng, cseng, csilingel, csongolyog, csöng, csüng, dereng, dong, döng, dülöngél, enged, fallangéroz, fellengőz, feszens, fetreng, fing, flangál, forrong, hajlong, hang, henger, hőzöng, gézengúz, gyenge, gyengéd, gyöngéd, ing, inger, ingola, jajong, kacskaringó, katáng, kenguru, kereng, kering, kong, lappang, láng, lázong, leng, mangalica, marcangol, mángál, mángorol, matring, melenget, mongol, mongorol, mócsing, mosongat, mosingat, orángután, osongat, pang, peng, rajong, rang, ráng, reng, ring, rohangál, szutyongat, tengely, tenger, térenget, töpreng, zajong, zeng, zöng, zsenge, zsibong, zsong, ..
negédes, nógat,
- ngy** – ángy, göngyöleg, göröngy, gyöngy, hangya, ingyen, kalangya, kelengye, kengyel, langyos, ringyó, rongy, tongyó, varangy, ...**nagy, négy,**
- nj** – bánja, szánja,
- nk** – atyánkodik, bank, bánkódik, berzenkedik bunkó, cenk, cinka, cinke, csalinkázik, csicsonkázik, csonk, fajankó ficánkol, kankalin, kankó, lábatlankodik, link, mankó, ménkő, munka, palánk, pálinka, rönk, settenkedik, siránkozik, szánkó, tilinkó, tönk, vánkó, vinkó, zimankó, **neki, néki,**
- nl** – egyenlet, különleges, özönlik, ...**nála, nélküle,**
- nt** – bakafántos, bent, bont, csintalan, csont, dönt, elefánt, érint, font, fontos, gyanánt, gyanta, gyémánt, hint, hinta, int, jelent, kacifántos, kint, köntös, köszönt, kurjant, lant, ment, menta, mente, mint, mintá, ont, önt, palacsinta, palánta, pont, ránt, rettent, ront, sánta, szánt, szent, szinte, tüstént, ...
nóta,
- nty** – billentyű, csappantyú, fogantyú, fürgentyű, herkentyű, huzantyú, kallantyú, karmantyú, kentyefitye, konty, kösöntyű, leffentyű, nyisszentyű, pattantyú, perrentyű, pinty, ponty, sarkantyú, szerkentyű,
- ns** – benső, bensőséges, biztonság, vénség,
- nsz** – unszol, vánszorog, vonszol, ... **nász, nesz, nosza, noszogat,**
- nv** – szánván, szenved, ... **van, vén, vón, vőn,**
- nz** – csimpánz, ellenző, kínzó, önző, pénz, utánzó, vonzó ... **néz, nőz**
- nyg** – bizonygat,
- nyh** – enyhe, gonyhó, konyha, kunyhó, kunyhád, lanyha, renyhe, ... **hanyag, henye, huny**
- nyj** – anyja, csínyje, hányjon, menyjen, tényje, ...**nyáj,**

nyk – lányka, menykő, savanykás, ténykedő...*nyak, nyák, nyék, nyikkan,*
nyl – fénylő,... *nyal, nyál, nyel, nyíl, nyúl,*
nys – bizonyosság, fősvényesség, lányság, legénység, soványság, szegénység szerénység, ...*fényes, kényes, nyes, nyest, nyüslet*
nysz – hányszor, kényszer, ... *nyüszütől,*
nyt – aránytalan, fénytelen, hánytorgat, kénytelen, ténytelen, ... *nyút,*
nyv – enyv, fenyves, könyv, pányva, ponyva, senyved, ... *nyavalya, nyávog, nyivog, nyuvad*
nyz – állványzat, kormányzat, leányzó, ... *fényez, kényeztet, nyúz*
pc – kapca, kelepcce, repce, ... *paca, pác, pocok, pöcköl, puca,*
pcs – kapcsol, lépcsél, lepcsén, lépcső, ...*pacsi, pecsét, pöcs,*
pd – csapdos, csipdes, harapdál, kapdos, lépdél, repdes, ... *pad,*
ph – csaphat, csíphet, kaphat, köphet, léphet, szophat, téphet, ...*puha, páhol, páholy, pohár,*
pj – gyapjú, kopja, lapjas,... *pajkos, pej,*
pk – csapkod, csipke, csipked, kapkod, lapka, lepke, lépked, röpke, sapka, szipka, tépked,...*pak, páka, pék, pók, kép, kap, káposzta, kopasz, kupa, kúp,*
pl – caplat, csaplár, cséplő, gyeplő, kereplő, képlet, leplez, napló, *pléh, seplet, szeplő, szereplő, tapló, táplál, térdeplő, ...palló, pálló, lap, lép, lép, lop,*
pr – apró-cseprő, epres, káprázat, próba, seprő, típrő, töpreng, ... *parancs, pára, pár, per, pír, por, pör*
ps – épség, lápság, népség, popsi, szépség, taps, tepsi,...*pes, pis, pös*
psz – hoppsza, ropsz, zsupsz...*pisz, piszka, piszkos,*
pt – csaptat, hapták, kapta, kaptat, kaptár, koptat, köptet, léptet, lépték, naptár, röptet, szoptat, ...*pát, tapos, táp, tép, toppan, töp*
pv – csapva, kapva, lopva, tépve... *páva, vápa,*
pz – csapzott, képzelt, képzett,... *póz,*
pzs – kapzsi, ...*pezseg, pozsgás, zsúp,*
rb – árboc, berbence, berbécs, csorba, dorbézol, görbe, hurbol, korbács, turbékol, zurbol, ... *rab,*
rc – arc, bérc, durcás, érc, férc, gürcöl, harc, harcias, herce-hurca, hurcol, hurcolkodik, jérce, karc, kudarc, marcangol, harcias, mérce, morc, nerc, perc, porc, purc, sarc, sercen, szekerce, szömörce, tárca, turcos *rece, réce, ruca*
rcs – bőresök, farcsök, furcsa, görcs, habarcs, harcsa, hóbörcs, hörcsög, korcs, pörcsök, szárcsa, szörcsög, szürcsöl, tárcsa, vércse,...*raccsol, rács, recseg, ricsaj rücskös, csárog, cser, csíra, csór, csőr, csurran, csűr*
rd – bárd, borda, bumfordi, csorda, csordul, erdő, ferde, fürdő, fordul, gepárd, gördül, herdál, hord, horda, hordó, járda, kard, korda, kordé, mord, ordas, ordít, ördög, párduc, perdül, szilárd, szurdok, zárda, zord,... *redő, rúd,*
rf – cserfel, hárfa, ... *ráf, rőfög, rőf,*
rg – árgus, borgó, bizsergő, csavargó, csámborgó, cserge, csikorgó, csorgó, csurgó, dorgál, dörgő, dübörgő, eszterga, fergeteg, forgalom, forgács, forgó, fürge, háborgó, hergel, horgany, horgas, horgol, hörgő, hóbörgő, irgalom, járgány, kanyargó, kavargó, kerge, kérges, kesergő, korgó, mérges, morgó, nyargal, nyergel, nyurga, pergő, orgona, sárga, spárga, sürgős, szivárgás, szorgalom, ürge, varga, vargánya, vergődő, virgács, virgonc, zerge, zörgő, ... *ragad, rág, rege, rég, rigolya, rög, rúg,*
rgy – árgyelus, bárgyú, gárgyul, gyurgyalag, morgyol, tárgyal,... *ragya, rogy, rügy, gyarló, gyermek, gyúr, gyűr*
rh – csürhe, girhes, irha, korhely, korhol, marha, mérhető, porhanyó, tarhonya, terhes, turha, terhelt, úrhatnám ...*rohad, rohan, röhej, ruha, rüh*
rj – árja, borjú, burján, cserje, erjed, fűrj, gerjeszt, kurjant, marja, lajtorja, orja, őrjítő perje, sarj, tarja, varjú, virjad,...*raj, rejt, rojt,*
rk – acsarkodik, árkád, árkos, bárka, berkenye, birka, botorkál, burka, boszorkány, cirkalmas, csirke, erkély, erköles, érkezik, farkas, firka, fondorkodik, fürkész, harkály, horka, horkol, hurka, hurkol, irka, járkál, kérkedő, markáns, markol, mesterkélt, orkán, párkány, pörk, sárkány, serken, szarka, szerkezet, szurkál, szurkol, szurkoz, szürke, tarka, tarkó, torkos, törköly, zárka, zárkózó,... *rak, rák, rékli, rikkancs, rokka, róka*

- rl** – barlang, bérlő, bírlal, bitorló, érlel, gerle, hecserli, hírlík, kérlel, kóborló, korlát, körlet, örlő, parlag, pazarló, párló, perló, pírló, porlad, porló, sarló, sárló, surló, tarló, tárló, törlő, vándorló, vásárló, zsurló, **róla, rúla,**
- rm** – ármány, cirmos, csárma, dermed, dörmög, durmol, durmonyás, forma, förmed, gyarmat, gyermek, gyurma, harmat, harmónia, karmantyú, karmol, kormány, kormorán, kormos, körmös, lárma, mormol, mormota, ormány, ormó, permet, sperma, surmó, származik, szörme, természet, torna, törmelék, ürmös, ...**ráma, remeg, rém, rím, rom,**
- rn** – akarnok, barna, borna, cérna, csarnok, csatorna, hírnök, márna, mérnök, párna, tárna, torna, tornác, urna, zsarnok... **randa, rang, ránt, rándul, rend, ringó, ringyó, ronda, rongy, ront, rönk,**
- rny** – árny, cikornya, ernyed, ernyő, gernyác, hornyos, kornyadoz, kosornyáz, környezet, környék, pernye, szárny, szörny, tivornya, tornyos, virnyad... **arany, renyhe, erény, irány, kanyar, nyár, nyér, kenyér, nyír,**
- rp** – árpa, cirpel, hárpia, horpasz, hörpöl, kárpál, korpa, körpánt, körpöl, szörpöl, terpesz, törpe, ...**reped, repül, répa, rippad, ropog, röpül,**
- rs** – badarság, birs, bors, borsó, emberség, harsan, harsány, hárs, herseg, gyors, gyorsan, gyorsít, gyorsul, koporsó, kórság, kórsó, mesterség, orsó, őrs, persely, pörsen, sors, társ, varsa, varság, vers ... **rest, rosta, sár, ser, sír, sor, sör, súrol,**
- rsz** – cserszeg, csörszen, erszény, mersz, ország, persze, szerszám... **reszel, reszket, riszál, rossz,**
- rt** – árt, birtok, börtön, csoport, csörte, csütörtök, ért, érték, fartat, fertály, fertő, furtonfurt, göcsört, gyakorta, irt, ismert, kert, kevert, kürt, kurta, mart, márt, mert, mérték, tekert, pacsirta, part, párt, sertepertél, sért, szirt, szört, szúrt, szürt, tart, tárt, tért, torta, tört, túrt, türt, várta, vert, vért, virtus, zárt, zsörtöl ...**retten, rét, rothad, rőt, rút,**
- rty** – fortyog, hártya, hortyog, kártya, kortyol, szortyog, vartyog, ...**rittyen, rottyog**
- rv** – árva, durva, érv, érvény, hervad, karvaly, kérvény, kurva, lárva, márvány, mérvadó, morva, murva, nyervog, orv, orvos, örv, örvény, sarval, sérv, sorvad, szarv, szerv, szórvány, terv, törvény, zárvány, ... **ravasz, reves, rév, rivall, rovás, rövid, var, vár, ver, vér, virul, virág, vörös,**
- rz** – berzenkedik, borz, borza, borzalom, cserz, érzelem, érző, karzat, korzó, orzó, párzó, porzó, szerzet, szerző, szorzó, torz, viharzó, zűrzavar, ...**ráz, rezes, réz,**
- rzs** – börzsöny, dörzs, horzsol, morzsa, morzsol, perzsel, porzsol, pörzse, torzsa, törzs, ... **rizs, rozs, rozsda, rózsa, rúzsa, zsarol, zsír, zsúr**
- sd** – esd, jósdá, küsdég, mosdó, ósdi, ...**sodor, dúsz,**
- sg** – babusgat, keresgél, olvasgat, rakosgat, ... **segg, sűg**
- sh** – eshet, kushad, mosható, poshad, ... **sehol, siheder, sóhaj, suhujt**
- sk** – atyáskodó, ágaskodik, áskál, bíraskodik, dúskál, eskü, galuska, iskotolya, iskola, kereskedő, laska, leskelődik, poloska, puska, roskad, sáska, sóska, suska, táska, tuskó, túske, vakoskodó, ... **siker, sík, sok, sük,**
- sl** – búslakodó, feslett, haslag, jóslat, koslat, másolás, moslék, nyüslet, pislog, tasli ... **saláta, sál, süll,**
- sm** – esmé, hasmánt, ismét, kasmatol, küsmő, pumog, susmog, ... **sámán, sima, som,**
- sny** – harisnya, rusnya, tarisnya, ... **senyved, sunyi, nyüslet**
- sp** – ispán, náspágot, spárga, ráspoly, spanyol, tesped, ... **sapka, sápol, seper, sopánkodik, supákol, süpped,**
- st** – beste, borosta, este, festő, fostat, fustély, füst, istálló, istápol, istráng, kastély, kóstol, kristály, lusta, mester, most, nóstény, nyest, nyüst, ostor, palást, pást, pest, röstell, rest, rosta, sáska, sistereg, sustorog, test, testvér, tüstént, üst, vastag ... **sata, sete, settenkedik, séta, suta, sütt**
- sty** – aggastyán, bástya, borostyán, lestyán, ostya, sustya, ... **suttyomban**
- sv** – ásvány, fősvény, ösvény, posvány, taposvány, ... **sovány, süveg, sövény, vas, vásár, vese, visel,**
- szb** – részben, ... **szab, szoba,**
- szd** – cukrászda, csúszda, ... **szád, szed, szédül, szid, szodé, szöd,**
- szk** – ászkol, büszke, csuszka, deszka, diszke, ereszkedik, eszköz, fohászkodik, iszkol, kapaszkodik, keszkenő, mászkál, nyüszkölődik, piszka, piszkos, poroszkál, reszket, ribiszke, tuszkol, üszkös, vaszkol, ...**szak, szák, szék, szik, szokni, szökni, szük, kaszál, kászu, kész, kosz, köszön, kúszik, küszködik**
- szl** – boroszlán, észlel, foszló, foszlány, kászló, készlet, maszlag, nyeszlett, oroszlán, oszlop, oszló, zászló, .. **száll, szel, szél, szil, szól, szül**
- szly** – csoroszlá, ... (csak hangzási) **száj, szíj**

szm – eszme (-izmus), eszmélet, játszma, köszméte, pászma, pizmog, pöszméte, szöszmötöl, ... **szám, szem, szomj, mászik, meszel, mész,**

szn – disznó, hasznos, vásznas... **szán, szén, szín, szundít, szűnik,**

szny – cseresznye, pirisznye, tarisznya, ... **szenny, szonnyas (szomjas, székelül), szunnyad, szúnyog, nyeszlett, nyisszant, nyoszolya, nyöszörög, nyüszütöl**

szr – észrevesz, rosszra visz,

szs – egészség, készség,

szt – aggasztó, asztag, asztal, cesztet, csúsztat, dagaszt, degeszt, emészt, esztendő, eszterga, fagyasztó, fakasztó, feszt, fosztó, geszt, illeszt, kaszt, kereszt, koszt, kotyvaszt, köveszt, liszt, növeszt, oszt, osztán, osztovata, ösztöke, ösztön, paraszt, pásztor, posztó, pusztá, riasztó, repeszt, tészta, tiszta, tisztel, választ, vesztő, ... **szét, szít, szóttas,**

szty – kesztyű, ... **szatyor, szottyán, szutyó,**

szv – cseszve, csúszva, kúszva, köszvény, mászva, öszve, öszvér, részvény, részvét, veszve,... **szaval, szív, szövet, szuvas, szűv**

tb – útban,

tc – utca,

tg – állítgat, bizonyítgat, biztatgat, szólítgat,

th – alkotható, látható, rothad,... **tahó, tehén,**

tk – atka, átkoz, botka, csutka, étkező, fabatka, futkározik, futkorászik, futtkos, hivatkozó, kalitka, kotkodál, következő, mátká, patkány, patkó, szitkozódik, titkos, ütköző, vetkőző, vétkező,... **taknyol, tákol, teker, tékozol, tikog, tok, tők, tukmál, botóka**

tl – átló, botló, cetli, csatlós, csetlő, étlen, fedetlen, gátló, hűtlen, idétlen, ismétlő, katlan, kétlő, kotló, lábatlan, nőtlen, ötlet, pofátlan, pótló, sótlan, szótlan, tétlen, vétlen,... **tallér, tál, tele, tél, tilt, tol, tölt, töle, túl, tüllök,**

tm – alkotmány, bizottmány, ellátmány, építmény, illetmény, ritmus (visszatért szó – ütem),... **támfa, temet, téma, töm,**

tn – látnok,... **tan, tán, tűn,**

tny – árnyalatnyi, futamatnyi, kotnyeles, satnya, talpalatnyi,... **tányér, tenyér, nyit**

tr – botrány, citrom, csatrat, fetreng, gyatra, gyötrő, hátrány, istráng, kátrány, katrinca, ketrec, kotródik, látra, matring, otromba, petrence, putri,... **tar, tár, terem, tér, tor, tör, túr, tűr, botor**

ts – hátság, hátsó, rétség, rótság, rútság, segítség, váltság, ... **táska, test, tüske, tüstént**

tsz – hétszer, kétszer, látszó, metsz, tetsző,... **tesz, tészta, tiszta, tús**

tv – bizonyítvány, borotva, hatvány, ötven, hatvan, hetven, hitvány, hitves, illetve, kötvény, látvány, pitvar, oltvány, orotvány, ótvar, ötvös, tetves, ültetvény, ... **táv, teve, téved, tova,**

tyf – klatyfol (kl – kal, körértelmű),

tyh – kutyhad, lötyhed,

tyk – butykos, bütykös, fütykös, hetyke, pletyka, potyka, zötyköl, ... **tyúk,**

tyl – fátylaz,

tym – fityma, patymagol, pitymallat, ... **matyó, motyó, mutyi, mütyür**

tyv – kotyvalék, kotyvaszt

zd – barázda, buzdul, garázda, gazda, gerezd, kezd, küzd, mozdul, pozdorja, rázda, rezdül... **duzzad,**

zg – birizgál, borozgat, buzgó, igazgat, izgatott, izgága, mozgó, mezgérel, mézga, rezgő, szemezget, utazgat, ... **zeg-zug, zúg**

zh – bűzhödő, ruházhat,... **zuhan, zuhog, ház, hézag, hízeleg, hízik, hoz, hözöng, húz, nehéz,**

zk – alázkodó, búcsúzkodó, fogózkodó, gyalázkodó, győzködő, kalózkodó, kötőzkodó, rázkódó, vigyázkodó, **zeke, zokni, zökög,**

zl – bűzlő, gázló, hizlal, ízlő, közlő, vázlat, ... **laza, látz, lézeng,**

zm – csizma, dorozma, izmos, kozma, rozmár, zuzmó,... **zamat, zöm, zümmög**

zn – pózna, vézna,

zny – göröznye, göröznyöl, ... **zunnyog, zünnyög,**

zr – zri, ... **zár, zörög, zűr**

zs – gázság, igazság,

zt – aztán, áztat, biztat, biztos, búcsúztató, győztes, íztelen, köröztet, neheztel, ... **tíz, tűz**

zv – ázván, bizván, bizvást, özvegy, rögvest, ... **zavar, záváár, zivatar, zuvat, vezér, víz, vezeték,**

zsd – pezsdül, rozszda, tőszde, ... **zsidó, dézsa, dőzsöl,**

zsg – nyüzsgés, pezségés, pezsgő, pozsgás, vizsga.....**gúzs, zsigora,**
 zsgy – mezsgye,
 zsl – vizslat,... **zsiliz,**
 zsm – pézsmá, ... **zsámoly, zsemle,**
 zsny – rizsnyák, ... **zsunnyog., nyüzög**

A „leharapott” szóvég

Még van egy jelenség, ami megragadta figyelmemet. A *leharapott szóvég* jelenség, melyet a pedagógusok jól ismernek, mikor verset, vagy más szöveget rágnak a gyerekek fejébe, és ő halkán magában mondja, majd csak az utolsó szótagot, esetleg a rímet ejti ki hangosan. Ez esetben, amikor az átvevő nyelv csak az utolsó szótagot viszi át, és abból képez új szót. Ezeket is érdemes kutatni, és nem nehéz, mert a leharapott szóvéggel ugyanazt az értelmet viszi tovább, alig változik, legfeljebb árnyalatnyi a változás.

Az utolsó szótagból képzés példái főleg a román, de más nyelvben is:

pi ROS –	ROȘu, ROSe, rouge, red
töm ült , tu MULT –	MULT, MULTum, multus , jelentése – sok
ivadék, ut ÓD –	OD raslă, jelentése – magzat, sarj
und OR –	ORo are
t APOS –	APASă – ránehezedik, rányom
lé PÉS , tapos, tap as –	PAS, pas ager – utas, paș aport – útlevél
le PEL –	PER dea (<i>l>r</i>), jelentése – függöny
le PEL –	PIE le, PE le, jelentése – bőr
re PES –	PASă re, PASa ro – madár
öz VEGY –	VĂD uv/ă, VED ova,
ő SZEN –	SEN ator – a vének tanácsának tagja
vo NUL –	LUN g, LIN ia
áll, ta POS –	POSt – állás
jar GAL –	a GAL e – lassan sétál, gyalogol
gu RUL –	RUL ant – gördülő
pa TAK –	TEC uci – ukránul: TEC uci: <i>paTAKOC</i> Ska,
do BOZ –	BOXă – elkülönített hely, láda, doboz
a DATA –	DATA – keltezés
eme lET –	ET aj
nyar GAL –	GAL op
do LOG –	LUC ru
ba KÓ – ba CĂ u –	CĂ lău
la KÁS –	CAS a – ház
kal MÁR –	MER cant/il – kereskedői kalmárszellem
kapa RÁS –	RAȘ chetare
va KAR –	s CAR pină
tü ZEL –	ZEL – túlbuzgóság
nyu GAL Mi –	CALM – nyugalom, g>c (k) hangváltás
oroszl ÁN –	LION, LEON, LEU
bet EG –	aE Ger, latin
hely ZET –	SIT uație
stb., stb., stb.	

Tomory Zsuzsa ehhez fűzött megállapítása szerint ezek a *leharapott szóvégek*: „... az illető nép (nyelvi) gyermekkorának emlékei lehetnek.”

Megállapítása helyénvalónak tűnik, hiszen a leváláskor sok tétova próbálkozás lehetett, míg végül valamelyik kifejezés végképp megragadt az utódnelvben. Szerintem ez attól is függött, hogy a népcsoport tekintélynek számító személyisége, személyiségei, egyéniségei milyen szavakat, hogyan használták, és mivel a tekintélyelvűség rendkívüli utánzásra sarkalló erő, a többi őket utánozva vitte tovább, az utánzás révén végül megragadva többé nem változott. A szlávós mássalhangzó torlódásokat is ilyen egyszerű jelenség következményének látom, akár az ógörög, görög -esz, -isz végződéseket. És lehet kutatni tovább.

A számunkra ma idegen –, de nyelvünkben 'lelekezett' – utódnelvek által átvett gyökök miatt nem irigykedünk.

Használják egészséggel!

Sőt, annak örülünk, hogy a világ minden nyelvében jelen vannak nyelvünk *gyökszavai, kötött mássalhangzó párosai*, és letagadhatatlanul bizonyítják nyelvünk ősi voltát, azt hogy a magyar nyelv egyenes ági leszármazottja, örököse az ősnelvnek, az ősmag-nyelvnek, a nyelvek *magvának*.

A számok mondanivalója

Nemcsak egyszerű számnevek, jelentésük sokkal több a magyar nyelvben.

A természetes számok alapsora *egy*től *tíz*ig tart. Az *egy* a legfontosabb szám, a sor *alapja*. A *végcél*, az alaptól eljutni a csúcra, mely a tisztes teljesség *dísze*, a *tíz*.

Nem a *számok* jelentése, rejtélye (misztikuma), hanem a megnevezéseik vélt eredete, keletkezésük gyökere, annak magyarázhatósága érdekelt.

Az első ember *számára* semmi nem volt fontosabb, mint családja, ez volt legfőbb kincse, az övéi. A családtagok *száma*, akiket *egyenként* besorolt, mind *számítottak*, *szám*on tartott *személyek*, magvak, sarjak voltak. Az első családok a családtagok *számában* képviseltek erőt, s az erő, hatalom, mellyel távoli célokat lehet elérni, tiszteletet szerezni mások előtt. Ezen okból kezdett el *számolni*, mivel minden *egy*es *személlyel számolni* kellett.

Önmagán kezdte, mivel ő volt az első.

EGY.

Egy-en, de benne még pontosabban: egy *E-n* áll a világ! Fontos, hogy az *Egyben E* legyen, mert akkor *egyEs*. Vagyis: egy *E-n-es*, azaz egy *E-n*, az *Egyben* levő, mind*En*ható, mind *E-n* ható, első okon álló, (*Igaz Égi E-n*) nyugvó! Erre az alapra kell építeni, erről kell elindulni a megfelelő irányba. Ez a *mag*, a *szEm*.

Erről már írtam máshol is. A *GY* szerepe összetett. A *GY* kulcshang, az *eGY*, *aGY*, *naGYSág* fogalmi hátterében. A *GY* a *cselekvés*, *alkotás* kifejező hangja: *gya*, *dja*, *dia*, és mind az *EGY*, mind az *AGY* esetében elsősorban a *cselekvés*, *alkotás*, *teremtés*, és az ezek mögötti megfoghatatlan *naGYSág* fogalmát képviseli.

A *gy* hang a MÉKSz szerint: „*Mássalhangzó: a d és a j hang bizonyos tulajdonságait egyesítő záréshang, a ty hang zöngés párja.*”

Ezt nagyon fontos megjegyezni, mert a továbbiakban sok esetben magyarázatot kapunk egyes jelenségekre e felbonthatóság nyomán.

A földi értel*Em*, az *Emberi lét*, *egy* férfival kezdődött. Az ő szempontjából ő volt az első, **EGY ÉN**, azaz **Egyén**.

ÁDÁM neve **EGYÉN**.

Ő volt a földi **EGY**. *Első GY*. *Első földi alkotó*, *cselekvő*. *Első Gyártó*, **ÉN – EGYÉN**.

ÉN – *ÉrtelmeN* nyugvó, alapuló. Az **ÉN** a **VAN** fogalmi körébe tartozó. Ragozhatnánk így is: **ÉN** **vAN**, **TE** lé**TE**zel, **Ő** él**Ő**.

Ha átváltunk *a*, *á* hangra, és a *gy* rokonhangzójára, a *d*-re, valamint *én* – *magam*, aki *számít*: **Ádám**. **ÁD** – alkot és juttat. **ÁM** – számossá tesz, sokasít, többszöröz. Ugyanakkor *számba* vehető, egy *szem* emberként *számít* – **EGY** *személy* **ÉN**, **EGYÉN**.

EGY, az emberi *szám*osodás kiindulópontja, alapja.

KETTŐ.

Jön még egy *személy*, aki szintén *számít*: ő a nő. Ő is ember, mint **Egyén**, vele *egyenlő fél*, de ő *más*. A *másik fél*, az *egy(én) fele*(sége), *párja*.

Az **Egyén** (Ádám) mindene, *kedvese* (kettes, a *kedd* is kettedik)!

A *kettős* összetevőre (két komponens) tervezett élővilág *másik* – a számosodás szempontjából fontos – tényezője. Valójában az *egy* folytatása, a nagy *eg(y)ész* összetevője, *másik fele*, hiszen a *kettő* szoros együttműködése alkot *egy*et.

EGY pár!

Ez egy oly **EGY**ség, melyben külön-külön a kettő csak egy-egy fél, vagyis alkotó felek, elemek, az **EGY EG**ész részei!

HÁROM.

A *har* hegyet jelentett az ősmag(yar)-nyelvben. A hegyek *harmatja* áldás volt. A **harmat** szó, bontásban **har-mat**. A *mat, mad, med, ned* vizet jelentő gyökök. A **harmat** olyannyira volt áldás, hogy az *áldás, kegyelem* szó a román nyelvben az ősmag(yar)-nyelvből átvett gyök – **har** – mind a mai napig.

Az *egyén* és a *kedves*, a *két fél* együttműködésének *kegyelmi áldása*, a sarjadék, a gyermek, a **harmad**-ik, mely a hegyek **harmat, harmad** áldásához hasonlítható. Ez is visszavezethető az *egy*hez.

EGY család.

Talán ez a jelentése a magyar címerben jelen levő titokzatos **három** halomnak. Ez a legerősebb jóra *serkentő, bátorító, ösztönző, sarkalló* (motiváló) kötelék.

Kiss Dénes: Az **ŐSEGY titka** 52. oldalán írja, hogy törökül a **három** – *ücs*, és párhuzamot von a kettő kapcsán. Ugyanakkor az unoka, **uno-ka, egy-ke**, egy *kicsi (öcsi)*. A cséplésnél az *ocsú, ucsú* (apró szemek) a **harmad** járás. Úgy tűnik, van kapcsolat a **három** fogalma és a *kicsi* (ics, ocs, öcs, ucs) közt.

NÉGY.

A szám magyarázható. A teremtett világ négy fő jellemzője: teljessége, tökéletessége, összhangja, szilárdsága. Vagy a négy fő isteni tulajdonság: igazság, szeretet, hatalom, bölcsesség. A négy égtáj, négy évszak, négy őselem, a négy végtag, a négy ponton támaszkodás biztonsága stb. A **négy** mint megnevezés már nehezebben magyarázható, de mint minden számnak, a **négynek** is köze van az **EGY**hez.

A **NÉ!** rámutató felkiáltás, az **É** magasra, ez esetben a **GY** hangra utaló. A **GY** hangról lásd fent az **EGY** számnál.

Négy az *egyben*, egy a **négyben**, a *nagy végy, tégy, légy* (munka) a megvalósult **egy** összessége. Ugyanakkor az *n* hang a *növekvés*, az *é* az *égi magasság*, a *cél* kulcshangzója, a *gy* a *gyökér* a *gyenge sarj*, a *gyermek*. Csak ebben a megközelítésben lehet keresni azt.

A család, annak *nagyra* – **négy** tagra – *növekedése* is lehet a megnevezés kulcsa. A **nagy**család munkát, teljesítményt igényel. Szabó Szilvia írásszakértő (grafológus) szerint: „*a négyes a cselekvés, a munka száma*” (Szabó Szilvia: Az írás tükrében). A már említett *végy, tégy, légy* is munkához kötődő.

Ehhez talál a *kézzel-lábbal dolgozó* kifejezés, mely szintén **négy**, és talán ennek maradványa a Székelyföldön ma is használt kifejezés megjegyzésként többek kemény munkájára: – Na, jól **négyelik**. Vagy, ha a kisgyerek rosszkodik, mondják: – Ma meg**négyellek**!

Tehát: EGY nagy (négytagú) család.

ÖT.

Öt érzékszerv. Az *ö* hang az *öl, öböl, kör, öv* szavakból kicsengő védelmi *övezet* kulcshangja. A teljesség, tökéletesség isteni *köre* (a betű alakjától függetlenül). A *t* hang a *tett*. Fel**ötlik**, hirtelen előtűnik. Jön az *ötlet*, *kiötöl*, *köt*.

Ha a család fogalmában maradunk, akkor szintén a *növekedést* jelzi: a *két fél* és a **három** gyerek egy meghitt családi *kör* védő *öle*ben, *növekvő öv*ében való *tökéletes kötődése*.

EGY nagycsalád, erős *kötelék*.

Az **ötnél** önkéntelenül jön a bizonytalanság érzete. A félúton leállástól való félelem. Mintha kérdés merülne föl: vajon képes vagyok rá? Meg tudom tenni? Mi kell ehhez, hogy sikerre vigyem? És **öööö**, **ötöl-hatol** tétován, holott kéznél a folytatás kulcsa. A népi mondásban a bölcsesség: ahogyan **egy**ről **kettő**re, úgy **öt**ről **hatra** kell jutni. Az **öt** már **kötött**, az eszközök megvannak, mintha egy újrakezdés, egy új kezdet indulna.

HAT.

A **hat** tökéletes szám, mivel osztható alkotóival: 1+2+3.

Olvassunk utána az előzőkben: EGY, KEDves, HARmad. Vagy: a nagy eg(y)ész, **EGY**, mely a **két** fél és a **három harmat**, azaz gyerek. Ama régi bölcselet szerint: egy az apának, egy az anyának és egy a hazának. Ez volt maga a **hatalom**.

Hatalom: bizonyos **határok**ig érvényre juttatható akarat **hatékony**sága, de csak abban az esetben, **ha** tényezője **határozott**, azaz **ha** tározott elég erőt magában.

Ez az **EGY** (család) **hatalma**, ereje.

A **hatalom hatóerő**. A szó eredete a **Szemúr** népéig visszavezethető, mely a kezdetektől, az **ŐSEG**Ytől, **ŐSMAG**Tól örökölte. „A **szemerék** (**sumérok**, **sumírok**) a **hatos számrendszer** szerint számoltak -- náluk a **hat** és ennek **hatványai** voltak a **tökéletesség** számai.” (Tomory Zsuzsa)

A **hat** törzsi vén **hat** ülőalmon hozta meg döntéseit. A **hat alom** szentélye jelkép volt, a kötelezően tiszteletben tartandó döntések meghozatalának színhelyeként. Ami a **hat alom** színhelyéről származott az a **hat alom** kötelező érvényű utasítása volt, és **hatalom**mal bíró az emberek mindennapjai, élete fölött.

Valami, ami **hat**, **hatást** fejt ki egy bizonyos **határig**, de csak addig fejthet ki **hatást**, ameddig a **hatalma** tart, addig **hatályos**, ameddig **hatálytalanítják**. Ami **hatályos** az **érvényes** is.

Úgy tűnik, hogy valamilyen **mérvadó** mérce szerint, ahhoz hogy **érvényre** jusson egy **határozat**, **hat érvet** kellett felhozni, mellyel alátámasztják.

Eljutottunk oda, hogy megvan a **hatalom**. A továbbiakban már a cél eléréséhez legyőzendő akadályokat jelölik a számok. Keressünk a népmeséinkben hasonlatokat.

HÉT

A **hetes** a **hatosból** következik. E két szám nyelvi jelentésben egymásra utalt! Főleg a **hét** függ a **hattól**. A **hét** a küzdelem jelölője a nyelvben, a küzdelemhez viszont erő, azaz **hatalom** kell.

Érződik a **hatosnak** a **hetessel** való erős kapcsolata (**alafa**, **elevé**): **megtehet** valamit, **határozottsággal** elérhet távoli célokat. Az **e** hang szerepe a **hetes** szóban is társul a legmagasabb fekvésű magánhangzóval, az **égi** magasságú **é** hanggal: **hét**. A **hét** szóösszetételekben, beépült gyökként arra utal, ami messze van tőlünk, vagyis **elérhetetlen** vagy **felérhetetlen**. Emlékszünk, az a valami, mely oly nagy **messzeségben** levő, mint a mesében a **hetedhét** ország. A **hetes** jelölhet legyőzendő távolságot, mivel mindig a **messzeségre** mutat – **hét** hegyen, a nehezen **elérhető**, szinte **megközelíthetetlen** **hetedik** hegyen is túl.

De **lehet** értelmi magasság is, mely **érthető** vagy **érthetetlen**. Vagy megértési mérlegelési képesség, képtelenség: **mérhető**, **mérhetetlen**. Attól függ, mennyire **nyúlik** föl értelmi képessége!!

Fontos a **határozottság hatékony**sága, különben **megtehetetlen**, **elvégezhetetlen**, **kivitelezhetetlen** stb. a feladat. Ha viszont megvan a **hatalom** fent kimutatott minden alapvető feltétele, akkor a távoli **hét** hegyen túli **hetedhét** ország sem **elérhetetlen**!

Itt már messzire jutottunk az **EGY**től, de nem szakadtunk el tőle (a hétheted is EGY, s a HEGY, Hétszer EGY).

Hatékony munkával **képezhető**, **tökéletesíthető**, **fejleszhető**, ami azt jelenti, hogy egyre jobban távolodó a képtelen, tökéletlen, fejletlen állapottól. Ha viszont **képezhetetlen**, **tökéletesíthetetlen**, **fejleszhetetlen**, akkor nincs elég átütőerő benne, **áthatolatlan** számára a titkok fala, **meghódíthatatlan** számára a „**hetedik ég**”. Mivel **tehetetlen**, nagyon távol áll, meg sem közelíti, vagy soha nem is **ér** el a **végkifejletig**, azaz **végére mehetetlen**, nem éri el a **teljesség**, **tisztesség** csúcsát.

Mit kell tenni azért, hogy tovább jussunk?

Határozottan törekedni az **elérhetetlennek** tűnő felé. Talán **nyújtózni** kell, **nyúlni**, régiesen: **nyólni**!

NYOLC.

Az **ny** lágy hang lévén, az erőtlenséget kifejező **ernyed**t, **nyamvadt**, **hanyag**, **nyegle** stb. szavak mellett, kulcshangja a **nyújtottság**, a ráérő **nyugalom**, a terjeszkedő mozdulat, régiesen **nyól**, azaz **nyúl** (valamiért), **nyújtózás**, vagy **növekedést** leíró **nől**, **nyől**, **nyúl** (fölfelé) szavaknak is.

Az **o** hang természetéből adódóan oldottságot, kedélyállapotot kifejező, de bizonytalan kimenetelre utaló is. Ha a **boldog**, **bolond**, **borong**, **dohog**, **fodor**, **folyondár**, **fondorlat**, **korog**, **locsog**, **lomha**, **mocorog**, **motyog**, **nyomott**, **oldott**, **rottyog**, **totyog**, **zsong** szavakat vesszük, bizonyos hullámszó hajlam, egyhangúság, ingatag határozatlanság érződik. Az **o** lehet egy kitörő felkiáltás, de lehet beletörődő, egykedvű, halk sóhaj is.

Az **l** lágy, énekelhető hang.

A *c* címkéző, *cégérellő*, *becéző* de *célt* jelölő is.

Az *lc* páros az *álca*, *délceg*, *élc*, *filc*, *polc*, *tálc*a szavakban külön-külön minden jellemzőjét mutatja.

A '*nekem nyolc*' kijelentésben bujkálhat egy háttéri *álc*ázott állapot, egy külszíni *délce*gség tudatából eredő *élc*elődő, *hanyag*, *renyhe könnyelműség*, akinek csak a *polcra* kell *könnyedén fölnyúl*nia, mivel *tálc*án kínálja számára az élet a jót. Van, akinek ez *végcélnak* is megfelel, leáll, nem akar továbbjutni. Neki mindegy, azaz *nyolc*, a *nyolc* a *cél*, elég az, amit a már általa elért *polc* nyújt.

A dolgok teljessége úgy válik *érthetővé*, ha *határozottsággal* erőt fejtünk ki, *nyújtjuk* érte kezünket, *nyúlik* értelmi képességünk is a teljesség megismerése irányában. A déli nap földi, emberi szempontból a legmagasabb pont, a *délceg* ember magas, *felnyúlhat* magasra, *elérhető* számára az értékeket tároló *polc*. Ha elég *határozott*, *elérhetővé* válik számára az ott rejlő érték, ám *nyújtóznia*, *nyólnia* kell érte.

A *nyolc*, a *nől*, *nyől*, *nyúl* jelentéséből adódóan azt fejezi ki, hogy bár a *hét* is messzire mutat, van tovább is, még nincs vége a küzdelemnek. Még *nyúlik* a küzdelem a tökéletes teljes tisztességig.

Tehát a *hatékonyság*, a *cél elérhetőse* érdekében *nyújtóznia* kell, *nyólnia* kell még tovább. Csak így közelíthető a *cél*, a *csúcs*.

KILENC.

A *kell* jelentése itt válik érthetőbbé. A *cél* előtt mindig van valamilyen *gubanc*. A *kilences* az utolsó *külön/c/leges* próba a mesékben. Az utolsó fal, kapu, akadály, *küszöb*, melynek *leküzdéséhez* kapaszkodóra, fogantyúra van *szükség* (kell). Eléréséhez föl *kell nyúl*ni, *nyólni* magasan, az addig *végcélnak* hitt *ny/p/olc* fölé. Fogózkodni *kell*. *Kell* egy *kellék*, a *kilincs* (székelyül *kelincs*), mely egyúttal nyitja is az utolsó zárt a *cél* előtt, s mely segít át**(k)illen**(c/él)ni a *küszöb*ön.

TÍZ.

A *tíz* a teljesség *tisztasága*, a minden fémet meg*tisztító* (őselem) *tűz*. Az emberi jellem *tisztessége*. Egy oly *dísz*, mely ott magasan, fenn ragyog, s melyért a küzdelem folyik egy életen át.

A *szűz* állapot is ilyen, sőt az *sz* hangból kiindulva szorzati fontosság jelentésű.

Összegezve:

A teljesség *dísze*, melyért csak *egy* szilárd erkölcsi alapról lehet indulni a *két* félnek, *kétkedés* nélküli *harccal*, a *harmaddal*, sarjakkal egyetemben, *négyelni* kézzel-lábbal, a kemény családi *kötődés* kölcsönözte *hatalommal*, *hét* próbát is kiállva, erőt kifejtteni, *nyól(c)*ni, megkapaszkodni a *külön*leges segítségként ott levő *kil/i/enc/s*/ben, mígnem eléri a *tisztesség díszét*, a továbbiakhoz is erkölcsi erőt adó *tűzet*, a *célt*.

Utószó gyanánt

Levél Tomory Zsuzsának

Kedves Zsuzsa!

Köszönöm észrevételeit. A Ballagi által említett *durmonyás* – *durcást*, *haragvót* jelentő szót nem ismertem. Nagyon köszönöm, hogy ezt elküldte, hiszen egy némileg hiányzó láncszemet pótol, mivel ez találóan illeszkedik a *d* hang ellentmondásossága, és a *du* ősgyök fennebb említett szóbokrának szavai közé, ugyanakkor az *rm* párosnak az *árm*ádia – *had*, *arma* – *fegyver* szavakban való szerepére is rávilágít, melyet addig csak a *lárma*, *förmed* szavakkal tudtam összekötni. Így most már tiszta és érthető: *durmonyás* – *haragvó*, *háborgó*, *háború*, *árm*ádia. Akár szóképzési lehetőség is: a *dia* cselekvés, a *durm*ádia – *kegyetlen haraggal cselekvő fegyveres testület*.

Példa arra, hogy a párosok gyökképzők. Ha az *rm* párost a *rom*, *rombol*, vagy fordítva *mar*, *marcangol* szavakban vizsgáljuk, egyből világossá válik *Mars* – a *háború*, *romboló*, *haragvó*, *marcangoló* istenének – ősmag(yar)-nyelvi vonatkozása is. S mivel az ősmag(yar)-nyelvben minden toldalék értelmet is közvetít, jellemzőket takar, az is kezd világossá válni, mi a párhuzama egy *háborúiban* *kegyetlen*, ígéreteiben megbízhatatlan, *ingatag* nép nevének a *marcangol*, *angolna*, *ingola* szavakkal! (Hasonló a *mongol* is: *mángorol*, *mongorol*) Látható történelmükből. Gyarmataik, főleg Észak-Amerika és Tasmánia őslakóinak *kegyetlen* kiirtása, a dél-afrikai búrok védtelen feleségei, gyermekei lemészárlása, de főleg a II. világháborús tűzviharos és atomtöltetű bombázásaik a hátszói polgári lakosság ellen: Drezda, Hamburg, Hiroshima, Nagaszaki, Tokió stb.

Az I. világháború utáni amerikai ígéretek az igazságos békefeltételekről, de azzal szöges ellentétes cselekvés (*ingadzó*, megbizhatatlan, *inglisül* – english cselekszik). Ebből mi is kaptunk, 90 éve nyögjük. *Angol, mongol*, nem sok a különbség!

Mennyi mindent nem ismerünk még! Valójában ezt, de minden kutatómunkát is csak igazi alázattal lehet végezni, mindig figyelemmel, tekintettel kell lenni arra, hogy a következő percben olyan valami jöhet, amely miatt vagy az addigi álláspont változik, vagy az értelmezés tere bővül, netán szűkül.

A nyelv sok mindent megvilágít, előbb-utóbb talán mindent. Ezt nem tudják a hatalom árnyékában hűsölő nyelvészek, mert ők nem kutatják a nyelvben megbújó bölcsességet, az évezredek alatt abban leülepedett, rétegződött, elrejtett, de türelmes kutatással feltárható titkokat. A magyar nyelv szavaiban elrejtve benne van a kezdetektől az egész emberi történelem.

Az én alapelvem nagyon szilárd meggyőződésből jövő:

Minden szó eredete visszavezethető az ősmag(yar)-nyelvre! Csak kutatni kell apró részleteiben is, és értelmezni!

Az *ébrény*, az *embrió* rosszul sikerült nyelvújított alakja. A nyelvújítók az *ébredő lény* szavakból vonták össze, mely végső soron nem értelmetlen szó, de itt épp az ősmag(yar)-nyelvi lényeg marad ki: az *mb* páros (*ember*, *bimbó*, *tömb*). Az *embrió* kifejezőbb, mivel ősnyelvi gyökből ered, csak torzult a latinban, akár a *tömörített erő atomra* facsart alakja az ógörögben.

Jó az észrevétele, a hangpárosok néhány kivétellel (*ember*, *öblít ablak* stb.) nincsenek benne az ősgyökökben, mert ezek már a nyelvfejlődés műveleti részei.

Annak is jelentősége van, hogy a gyök-toldalék határon van ez a páros, mert ez a két egymás mellé helyezett téglát összekötő harmadik – átfedő, borító – téglá szerepe, mely biztos kötődés. Szerintem ez a nyelvbe táplált, íratlan, önszabályozó, önműködő belső hangzástörvény szerint alakult így. Magyar Adorjántól olvastam valahol, hogy ősgyökökön, tőszavakon kívül minden kifejezésünk összetett szó. Ez igaz, és ebből ered, hogy a kötött mássalhangzó párosok rendszerint a gyökhatárokon állnak. Kivéve a véghangzók.

Felhoznék erre néhány példát.

A Magyar Adorján és Ön által is említett *kő* ősgyök a bővítményeivel válik sokrétű műveleti kifejezéssé: *kovács*, *konyha*, *kukta* (nem szlovák), *kohó*, *kályha* stb. De itt, az ősgyök határán megjelennek a kötött párosok: *konyha*, *kályha*, melyeknek *-ha* bővítménye a *hőre* utaló. Az *ly* hanggal egyetlen szavunk kezdődik – *lyuk* –, mely *mélyre* mutató, és itt a lényegre céloz, a *kövesztéssel* főzéshez használt hevítendő *kőnek* mélyen a *hő* közepébe helyezésére. A *konyha nyh* párosa az *enyhe*, *lanyha*, *renyhe* szavakban az ernyesztő pihenésre utal, és a munkában megfáradt, étkezni térő ember szempontját tükrözi (Arany J.: Családi kör, a hazatérő gazda.).

A *kukta kt* párosa kemény és *ták* szavainkból jön, a *kukta* ételt *tákol*, *ácsial*. Lehetett ez valaha *kuktács* is. A *kuk* gyökből született az angol *cook*, a német *Koch* – szakács. De a *ku* ősgyök a *kút*, *kutatás*, *kukkantás* esetében a kiismerésről, a *kussolás* a türelmes várakozásról is szól. A *bukta*, *iktat*, *lüktet*, *oktat*, *szoktat* szavakban: belső térbe illesztés, mozgatás, egymás társaságát elfogadás összessége által valami új megismerésének a gondolata rejlik. A *kukta* adagol, vegyít, kavar, és néha bele is *kukkant* a fazékba.

Tehát a párosok a két hangból álló ősgyökön kívül esnek, de egyikük lehet a három hangból képződött gyök záró hangja, ugyanakkor a maga során minden párosból gyök is képezhető.

Az elválaszthatóságra a *bl* páros jó példa. Az *ablak* szó a *kerek* alakot jelentő *ab* ősgyök (*ábra*) és a *lak* gyök összetétele, az *öblít* szó az *öb* ősgyök és a *lére* utaló bővítmény összetételéből áll. Az *öblös* szóból kiérzik, hogy a szó második fele jelzőként a töltelékanyagra is utal, mindegyikben a *bl* páros van jelen, mely elválasztható, de nem kiemelhető, mert úgy nem *ablak*, illetve nem *öblös* edényben *öblítő*.

Ez a nyelv belső hangzástörvénye szerinti, akár a *szapul*, *szapuló*, melynél történetesen nincs mássalhangzópáros, de a gyökök összetételi határa megállapítható: a *sza- szap/óra* (gyors, kiadós, *szorziati* növelő), benne a vízre utaló *ap*, a bemelegítést jelentő *u* (*und* – hullám, *búvár Kund*), és a *lére* utaló *l*, *ló*. A magyar nyelvben **minden hang értelemalakító**, mindegyik **külön beszél**, de ezt még a tényleg komolyan kutató nyelvészek sem akarják befogadni.

Igazolásul annak, amit fennebb írtam arra vonatkozólag, hogy bármely kutatásban jöhet egy változtatást kikényszerítő állapot, most a végén jöttem rá egy mulasztásra. Azon isteni alapelvvel kapcsolatos, hogy legkevesebb **kettő**, de a megerősítéshez **három** nyomatékos érv kell valaminek a

bizonyítására, mellyel összhangban van az ősnyelvet beszélő nép: **három a magyar igazság** elve. Hermes Trismegistos is háromszor magasztosnak neveztetett.

Töprengtem egymagamban, hogy az ősnyelvség bizonyítására is szükséges a „három igazság”. És itt, most a végén jöttem rá, hogy a könyvben bizonyítottam ugyan, ám nem neveztem meg a tényezők közt a harmadikat: a **beszédhangokat**, melyek értelme csak **magyar nyelven magyarázható**. A hibát visszamenőleg kijavítottam.

Mert miért **magyar** a nyelv neve? Ez nem véletlen. Azért, hogy **magyarázatot** adjon minden felvetődő kérdésre. Hogy **agyar**ával megrágya, majd **belerázza**, (**zárja**) elménkbe a tudnivalót. A **MAGYAR, MEGYER** név nem véletlen. Benne rejlik a **MAG**, az **AGY**, a gyakorlat **GYA** gyöke, az erő **R** hangja, mely együtt **GYAR**ló voltunkat is jelzi, de amelyek a dolgok lényegét tartalmazó és azt kifejezni tudó képességet is jelentik, de azt is, hogy gyarló gyengeségünkben van az erőnk. A **MEG** az összeadás, sokasodás kulcsszava, különben nem maradtunk volna **meg** a történelem viharai közt több ezer éven át. Az **EGY** a világ alapja (Kiss Dénes: Az **ŐSEGY** titka), az **ER** az erő, a **GYER** a megújuló sarjadás.

A magyar nyelv kétségbevonhatatlan, megtörhetetlen, megváltozhatatlan **hármass pilléren** nyugszik:

- **beszédhangok értelme**
- **gyökrendszer**
- **kötött mássalhangzó párosok**

Ez mutatja felsőbbrendű isteni eredetét, ősiségét. Ezeknek a **nyomoknak** a világ összes nyelveiben való jelenlétével igazolja azok fölött álló **anya-ősnyelvi** mivoltát.

Ha valahol egy világraszóló nyelvi kongresszuson jelezni lehetne, hogy ennek alapján kell kutatni a nyelvek eredetét, akkor végre elindulhatna egy egészséges folyamat a nyelvkutatásban, s befognák szájukat a magyarokat szólopkodással vádoló nemzetáruló senkik.

Mivel a **TEST** szavunk a legtisztábban, legérthetőbben magyarázható, így a könyvben a **nőstény** és **testvér**, értelmileg összetartozó szavakat hoztam példának, az **st** párossal. Ezek szerintem 5000 évvel ezelőtt is ebben az alakban léteztek a káldeaiaknál, suméroknál, egyiptomiaknál és a velük élő rokon népeknél.

FONTOS! Szerintem az utódnyelvekbe nem az ősgyökök, nem mindig a gyökök, hanem a már kész, kötött mássalhangzó párosokat is tartalmazó kifejezések mentek át, és torzultak azon nyelvek lassan kialakuló belső hangzástörvényei szerint. Ezekre ezernyi példát hoztam föl a *Magyar szógyökök a román nyelvben* című könyvben.

Még egyszer köszönetet mondok rendkívül értékes segítségéért, és további észrevételeit is szívesen veszem.

Őszinte tisztelettel, Sándor.

Tartalom

Valami új.....	
A csodás titkok mélységeinek világa	
A beszédhangok.....	
A beszédhangok „magánéletéből”.....	
Hangpárosok, melyek mutatják az utat.....	
A szó értelmének meghatározói.....	
Hangok, gyökök értelemépítő összhangja	
Zöngés – zöngétlen hangváltások a párosokban.....	
Miért nem csak egyetlen értelmet közvetít egy hangpáros?.....	
A kötött mássalhangzó párosok jelentősége.....	
Páros hangzók az állatok neveiben.....	
Páros hangzók népek, nemzetek neveiben.....	
A gyökök, szavak fordítása.....	
Ősi szavaink kifejező ereje.....	
Magyar nyomok görög földön.....	
Keressünk elveszett ősnyelvi szavakat.....	
Ősnyelv azonosító kötött mássalhangzó párosok.....	

A „leharapott” szóvég.....	
A számok mondanivalója.....	
Utószó gyanánt.....	
Híres tudósok véleménye a magyar nyelvről	

Források:

- Czuczor Gergely, Fogarasi János: A magyar nyelv szótára
Kiss Dénes: Az ÓSEGY titka
Kosztolányi Dezső: Ábécé a nyelvről és lélekről
Magyar Adorján: Elméletem ősműveltségünkről
Marác László: A finnugor elmélet tarthatatlansága nyelvészeti szempontból
MTA: *Magyar Értelmező Kéziszótár*
Tomory Zsuzsa: Kezdeteink
Tomory Zsuzsa: Létünk és nyelvünk közös alapja.
Varga Csaba: Ógörög: régies csángó nyelv
Varga Csaba: Az angol szókinés magyar szemmel